

T-5962 AARON, Y. L.

E L E M E N T E

DE

ISTORIA AZMI

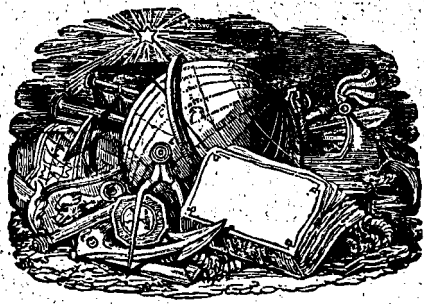
pentru

TRĂBĂNIA TINERIMEI ÎNCEPĂTOARE DIN AȘEZĂMÎNTELE
DE ÎNVĂȚĂȚĂRI ȘI CREȘTERE PĂBĂŢE ȘI PRIVATE;

de 428

Φ. ΑΑΡΟΝ,

Profesor de Istoria generală a Azmi în
Colegiul Național Sf. Sava din
București.

Prețul este doi șpani.

Б У К У Р Е Щ И.

În tipografia Colegiului Sf. Sava.

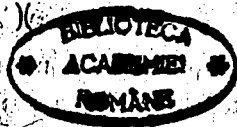
1847.

11537

B·A·R

~~ACADEMIC S.P.
#1.537~~

9605

ПРЕФАЦЪ

Iată o carte nouă, znică paпъ акѣмъ ен фелза съѣ, хотърѣтъ супре а да тинеримеѣ инчелътоаре о idee de Istoria лѣми, ши супре а о прегрѣти принтръansa pentрѣ ен стѣдѣѣ историкъ май инѣнс. Антр'о асфел де карте къ асфел де скоп нѣ ера къ дѣтинѣ а грѣмѣди тоате къношинѣеле историче, фѣр' а лѣса афаръ о мѣаѣме де евинemente, фанте ши партикѣларитѣѣ а ле попѣлдор ши наѣилдор дѣн лѣмеа веке ши нѣоѣ. Pentрѣ чеа д'анѣѣ стѣдѣѣ историчи къ поате фѣ потривѣтъ о историче май инѣнс ши десволтатъ систематиче; пенѣрѣ-къ десупре о парѣprin амбелашгареа материи ар инека цинерса де мѣнте а тинеримеѣ инчелътоаре; нар десупре ала prin форма чеа лератъ ши стѣнсъ 'лар сѣѣѣ пѣте-реа жѣдикѣѣ, ши о ар фаче сѣ пѣарѣ гѣстѣа пен-трѣ историче.

In aceste elemente m'am silit a alece ши а стѣн-ѣе tot че ми с'а пѣрѣт май вѣедник де аѣсемпат, ши май вѣедник де цѣѣт дѣн инѣмплѣриѣе попѣл-дор ши наѣилдор каре аѣ фѣрѣрат май мѣлат ен лѣ-ме. Нѣ м'ам онрѣт мѣлат ла оменѣреа дѣн лѣмеа веке каре este фоарте депѣртатъ де noi; къ атѣт май мѣлат м'ам инѣнс ен историче нѣоѣлор state ши наѣил, але кърора инѣмплѣрѣ ши фанте аѣ инфлѣ-

инцъ азыра сѣптеѣ неастре. Тн челе дн зрмъ а ле исторіѣ нѣоѣ ам ансамнат чева дн исторіа патріѣ, прекат ма ертат кадрѣл кърцѣѣ нн планѣл дѣпъ каре ам лѣкрато. Супре, а нѣ ангрѣзна прса мѣлат цинерса де мннте а тинеримеѣ, ам нѣс date хрополоѣѣче нѣмаѣ ла евинементеле нн фантеле челе маѣ ансамнате. Аванд допнцъ де а коурпнде мѣлате кѣношннѣе исторіѣе кѣ нѣѣнне ворбе, ам фост сндат а ннтрѣвннѣа зн стнл маѣ скѣрт, каре нн сѣ сокотеск кѣ нѣ ннзнекѣ ннфѣѣцншарѣа исторікѣ. Нѣ е де прнсос а адѣче амннте, кѣ тинеримѣа каре воѣѣе а се салжнн кѣ ачесте елемеѣте, трѣвѣе сѣ фнѣе прѣгѣтнѣ кѣ кѣношннѣе ѣеогрѣфнѣе. Тнсфрншнѣт супре а ле стѣднл маѣ кѣ фѣрнчнѣт нсправѣ н се рекомандѣ деслѣшнрѣа нн десволтарѣа ннстнтѣторнлор ннзестраѣѣ кѣ кѣношннѣе исторіѣе солнде.

Скопѣл чѣл ам авѣт ннннте ла лѣкратѣа ачестор елемеѣте де исторіа лѣмнѣ а фост фолостѣ тннернмеѣ ннчелѣтоаре. Де ам фост порочнѣт ка сѣ ннмереск саѣ нѣ, рѣшнне ка черкарѣа сѣ доведѣаскѣ. Тн тоатѣ ннннпларѣа еѣтѣ нннннѣ кѣ моѣнѣѣл каре ма повѣѣѣт а лѣкра о карте пентрѣ каре се снмѣа маре трѣвннѣѣѣ, нн маѣ бѣкѣр кѣ поате ам дат алтора прнчннѣ де а фаче алта асеменѣа маѣ десѣврншнѣѣ.

А з т о р ѣ а.

INTRODUCȚIE

Istoria Țării este o povestire vrednică de preț de evenimentele săe antamplărilor și fantele cele mai mari și mai însemnate, care aș fi-
 kzt skimbări asupra omenirii, și asupra pământu-
 ții.

Evenimentele cele mai vrednice de însemnat ce
 cuprinde Istoria sânt: închețta omenirii și skim-
 bările pământuții; nașterea societății civile, a
 amprăziiilor și a regatelor care aș înflorit în
 țme; întemeierea relații și destinației sale;
 înaintări ce aș fıkzt oamenii în kztăr adik
 în p̄ravări, în legislație, în arte și științe; în-
 temeierea și gverna statelor din timpu de a-
 kzt, și înșfârșit antamplările patrii noastre.

Evenimentele ce le povestește istoria se skot
 din izvoarele istorice care sânt: Tradiții săe
 sușneri prin grai desupe feluri de antamplări
 și fante p̄n la întrevințarea skrisori; Kante-
 ce istorice desupe deosebite isprăvi ale eroilor
 săe nașilor; Monumente m̄te prekzm: statze,
 monete, diplome și alte akte p̄blice; Skriitorii
 kontințranii patrioții săe streinii.

Skriptorii de istorie fie patrioii fie streinii, aŝ ansemnat evinementele istorice n: Etnografia, care descriŝ naŝiile veŝi ŝi nŝoz dŝpŝ limbŝ, religie, kŝltŝrŝ ŝi alte religii; n Istorii speciale ale statelor, care nfŝuŝiŝează desvoltarea ŝi ntampŝrile fie-kŝrŝi stat veŝŝ saŝ noŝ; n Istorii de kŝltŝra naŝilor, care aratŝ maintarea ce aŝ fŝkŝt aŝesteŝ n ŝiince, n arte ŝi n moralitate; n Istorii partikŝlare, care nfŝuŝiŝează ntampŝrile ŝpor societŝii, korporatii saŝ. klase ale ŝrŝi popŝla; n Biografia ŝi Karakteristice, care nfŝuŝiŝează desvoltarea ŝi toate isprŝvile ŝpor individe saŝ ŝpor bŝrbaŝii ansemnaŝii.

Strŝdŝza istorii se nlesneŝte foarte mŝat kŝ oare care ŝiince deosebite care se nŝmeskŝ akt-toare ale istorii, ŝi ŝnt aŝeste: Genealogia, care aratŝ amŝŝŝŝirea ŝi rŝdŝrea famiiilor mai kŝ ŝeatŝ aŝelor ŝŝverane; Era dŝika care aratŝ mŝrŝile ŝi alte semne de ŝinste prekŝm ŝi dreptŝrile ce ŝnt legate de dansela; Nŝmismatika, care se ndeletniŝeŝte kŝ monetele saŝ bani naŝilor ŝi popŝlilor; Epigrafika, care nvaŝŝ a desŝŝi inskriŝiile dela monŝmente; Diplomatika, care nvaŝŝ a ŝeti ŝi a nŝeleŝe diplomele ŝi aktele veŝi; Sfraŝistika, care se ndeletniŝeŝte kŝ deosebŝrea pečeiilor; Istoria kŝltŝtoriiilor, care dŝmŝnŝează mŝate evinemente ŝi fante istorice.

Spere a nvaŝŝa kŝ ispravŝ istoria, este neapŝrŝatŝ trevŝinŝŝ de a fi ŝineva prerŝtit kŝ Xrono-

Λογία ши кѣ Географία. Χρονολογία араτѣ kind s'a antampaat кѣтаре саѣ кѣтаре евинемент insemnat an лѣтме; нар Географία араτѣ Λογία знде s'a antampaat ачел евинемент не каре лл повестеце istoria.

Евинементеле istoriche се пот повести ши инфѣциша in мѣлте кинѣри, ши ачесте се нѣмеск метоаделе istoriche, ши сѣнт де маѣ мѣлте фелѣри: Географик, kind евинементеле се повестеск дѣпѣ ampѣрѣрѣа пѣмѣнтѣлѣ in state, ampѣрѣрѣи ши perate; Χρονολογικ, kind евинементеле се повестеск дѣпѣ ширѣл ши кѣрѣрѣа anidor; Синхρονистик, kind повестиндѣсе че s'a antampaat inтp'эн Λογ inтp'эн timp хотѣрѣт, се сѣзне че s'a antampaat ши inтp'аат Λογ tot inтp'ачел timp; Етнографик, kind евинементеле се повестеск дѣпѣ пѣлѣи ши попѣлѣи; Прагматик, kind евинементеле се инфѣцишѣзѣ дѣпѣ кѣт а кѣрѣс знѣл dинтp'аатѣл; Πολιτικ, kind се инфѣцишѣзѣ инфлорѣрѣа, пѣтерѣа, саѣ салѣвичѣгѣса ши кѣдерѣа знѣл stat дѣпѣ кѣлатѣрѣ, konstitucie, гѣверн ши моралitate, ши дѣпѣ релѣциѣл in каре се афѣл кѣ алте state ши пѣлѣи streine.

Пентрѣ маѣ мѣре ancespire лл инѣѣѣтѣра еѣ istoria се inтp'arte in веке ши н оѣлѣ. Istoria веке се antinde дѣла инчѣнѣтѣл лѣлѣи, пѣлѣ лл анѣл 476 дѣпѣ Χριστος. Istoria нѣоѣл копинде toate евинементеле лѣлѣи дѣла анѣл 476 дѣпѣ Χριστος, пѣлѣ in зѣлѣе noastre. Atat istoria веке кѣт ши чѣа нѣоѣл се маѣ сѣнт inтp'arte in пѣрѣ о а д е istoriche, каре сѣнт снаѣл де timp маѣ лѣлѣ саѣ скѣрѣт, че а кѣрѣс дѣла in евинемент insemnat пѣлѣ лл алт евинемент асе-

menea mare. Istoria veke se svbamparte an mase perioade; mi cea noz asemenea an mase.

Istoria este de un folos neaprat pentru fiecare om din oru-че класъ а societăți. Prinții sveranți din piadele че инфуишеазъ istoria, кзпоск че тревзе съ факъ pentru adevărata dor тэpire, mi pentru fericirea popailor dor; кэчи nimik не ле poate арта ка istoria, кэ еі mai mult de кат чеі-а-ааці oamenі pot съ fie фэкторіі de bine саъ вичеа neamtăți omenesк. Săuimi mi четэени fie-кэрія stat, fie-кэріі цэрі, din istorie anвацъ аші кзпоще mi аші кэви patria, възанд destinaцие sale, anчепэта конституцие sale de акэм, децие, фачеріе de bine че аэ приіmit dela dansa mi datoria чеа sfintъ че аэ de аі слэжі. Negэеторэа vede an istorie ка intr'o ogăindъ an че кин комержеа съэ, фэкт кэ anцеледере mi кэ dreptate, леагъ не oamenі antre dănuі; an че кин mainteазъ mi supăineше стареа anфлорітъ mi пэтереа попăіlor mi кате o datъ клар mi libertateа dor; mi ansfărmіt tot an istorie vede че e dator patrii sale atat an timp de паче кат mi de рэсвожъ, mi че рэжъ poate съі причінеаскъ atat дэі кат mi ла цэрі antreуі аэкоміа чеа несэтратъ de кшг. Pentru artist, care казъ а imita natра, а prodче modele desэvrșite mi printр'ачеаста а пэчча mi а anвэца, istoria копінде о комоаръ nemэсратъ de persoane mi de фанте не care ел ле poate инфуиша mi anподові; са аі дэ mi desăшіріе тревэичоаше аэтра аттор монэmente а де артеі sale, аі anпінде imăuinaциа mi аі хрнеше ценіа. Litera-

ISTORIA BEKE.

PERIOD I.

Дѣла Adam пнъ ла Moisi; saǝ déла фа-
 череа дѣми, пнъ ла Леџислаторѣа Israe-
 лицилор; ori déла анѣа дѣми I пнъ ла
 2452.

Фачереа дѣми ши а омѣдѣи.

Ла ипченѣт а tot пѣтерникѣа Дѣмнезеѣ а фѣкѣт
 дин нимика дѣтѣа, адикѣ черѣа ши пѣмѣнтѣа, кѣ
 toate че се копринде иптр'анселе. Лѣкрѣа ачест иаре
 аа фачери 'ла ипкоронат кѣ фачереа дѣи Adam ши
 а Евѣи. Ачѣщѣи дин тѣѣ оаменѣи приимирѣ дѣла Дѣмне-
 зеѣ о патрѣ десѣврѣшитѣ; еѣ ера асемѣнѣа дѣи Дѣм-
 незеѣ кѣ ипцелепчѣнеа ши сфинѣенѣа, ши авѣа трѣи
 ши сѣфлет немѣритор. Еѣ добѣндирѣ дѣла Дѣмне-
 зеѣ дрѣнт де а стѣнѣни пѣмѣнтѣа, ши де а се вѣ-
 кѣра де ори-че продѣче еа.

Кѣ дерѣа омѣдѣи дин фѣричире.

Дар оаменѣи чѣи д'антѣѣ, prin neaskѣлатрѣа де
 порѣпка че ле а фост дат Дѣмнезеѣ де а нѣ мѣн-
 ка динтр'ѣн пом опрѣт, пердѣрѣ пѣвиновѣѣѣа лор,
 кѣзѣрѣ дин презнѣ кѣ tot пѣамѣа оменѣск че с'а
 траѣ дѣла дѣнѣи дин фѣричирѣа ип каре се афла,

ші фъръ осъдиѹт ка нтръ 'сѣдоарѣа фѣѹт 'сѣші
 агонисаскѣ хрѣна вѣѹт. Нтр'ачѣастѣ стѣре пенo-
 рочитѣ Дѣмнезеѣ авѣ мѣлѣ де дѣши; ле нѣсѣфлѣ
 пѣдежѣа, кѣ ва венѣ о време кѣнд пѣамѣлѣ оше-
 неск се ва рѣдика, шѣ tot de odatѣ ле dete оаре-
 каре idel' despre кѣнощѣнѣа лѣл Дѣмнезеѣ, шѣ de-
 supre кѣнѣлѣ кѣм тревѣтѣ сѣлѣ сѣлѣжаскѣ.

Т м т л ц и р ѣ а ш ѣ ш п р ѣ щ ѣ е р ѣ а о а м е н ѣ л о р .

Непоѹт шѣ стренепоѹт лѣл Adam се шпрѣщѣа-
 рѣ prin Asia, шѣ antemerарѣ май мѣлѣ societѣѹт
 фамѣлиарѣ. Pentрѣ агонисѣрѣа чѣлор тревѣнѣоѣсе
 ла хрѣна вѣѹт, шѣ се иndeletничѣа кѣ ekonomia do-
 bitoачѣлор; алѹт лѣкра пѣмѣнтѣлѣ. Ел фѣкѣрѣ оа-
 ре-каре шпѣнтѣрѣлѣ ш кѣлѣтѣра шѣ desѣврѣшѣрѣа лор
 шѣ афларѣ шѣ оаре-каре арте, прекѣм: мѣзѣка шѣ
 лѣкѣрѣа металѣлор.

Стрѣкареѣа о а м е н ѣ л о р ш ѣ п р ѣ п ѣ д ѣ р ѣ а л о р п r i n п о т о п .

Дар оамѣнѣ, шѣтѣнд кѣ totѣлѣ пе Дѣмнезеѣ, се
 detерѣ ла desфрѣнѣрѣлѣ, шѣ се стрѣкарѣ атѣт де мѣлѣт,
 шкѣт Дѣмнезеѣ, пе ла анѣлѣ 1656 дела фачерѣа
 лѣтѣмѣ, а хотѣрѣат' принтѣрѣнѣ потоп грозаѣ сѣлѣ шѣарѣзѣ
 дѣне фаѹа пѣмѣнтѣлѣлѣ. Din ачѣастѣ пенорочѣрѣѣа
 скѣпат пѣмай Noe кѣ trei фѣчорѣлѣ шѣ пѣvestелѣлор,
 шѣ кѣ оаре-кѣтева' перекѣлѣ din toate фѣлѣтѣрѣе de аѣи-
 малѣ.

Импонзларға пѣмѣнтзлзѣ дѣпѣ потоп.

Din челе ont individe скѣпате де потоп, оамені кар аѣ ѣнченѣт а се ѣмѣлѣцѣ. Pentрѣ зп оаре-каре скоп, ѣнтрепринзѣнд клѣдѣреѣ зѣнѣ тѣрп ѣпат, Dѣмнезеѣ де аместекѣ лимбиле, шѣ еѣ пенѣстанд а се маѣ ѣнѣдедеѣ ѣнтре sine, фѣрѣ silѣцѣ а ѣнѣета де ла проектѣ лор, шѣ а се ѣмпрѣцѣа пе фаѣа пѣмѣнтзлзѣ ка сѣ'а импонзлезе. Маѣ ѣнтѣѣ с'а импонзлат Asia, пе зрѣтѣ Африка, шѣ ѣн сѣфрѣшит Езропа, шѣ челе-лаате пѣрѣцѣ шѣ локѣрѣ аде пѣмѣнтзлзѣ.

ѣнаѣнтѣрѣде оамені лор дѣпѣ потоп.

Оамені дѣпѣ потоп ажзсерѣ ѣнѣравѣ ла старѣа де кѣлтѣрѣ ѣн каре с'аѣ афлат ѣнаѣнте де непорѣцѣреѣ аѣаста общеаскѣ. ѣни се хрѣнеѣ кѣ дѣкрарѣа пѣмѣнтзлзѣ, аѣцѣ кѣ економіа анімаделор, шѣ аѣцѣ кѣ індѣстріа шѣ комерѣцѣл. Ла афлѣрѣде веѣл адѣогарѣ аателе позѣ, шѣ ѣнтр'аѣесте челе маѣ вреднѣѣ де ѣнсемнат фѣрѣ: зѣгрѣвѣа саѣ де семнѣа шѣ скрѣсоарѣа.

ѣнтемеерѣа соѣіетѣцѣлор чѣвѣле шѣ а гѣверпелор.

Дар оамені п'ар фѣ фѣкѣт нѣѣ о датѣ ѣнаѣнтѣрѣ маѣл сѣре десѣвѣрѣшѣреѣ лор, даѣа пенѣтрѣ сігѣранѣа дінафарѣ а лор, пенѣтрѣ пачѣа шѣ лініѣеѣа дѣн дѣзѣнтрѣ, шѣ ѣн сѣфрѣшит пенѣтрѣ фѣрѣцѣреѣа лор п'ар фѣ формат соѣіетѣцѣл регѣлате, п'ар фѣ фондат state, ѣмпѣрѣцѣл шѣ регате, пѣ'шѣ ар фѣ ѣнтокмѣт

гъверне ми пѣши ар. фѣ dat. деуѣ. Statele да ин-
ченъта лор ера миѣ ми пенсемнате; дар еминд
рѣвоѣла ин дѣме, монархиѣ саѣ стѣпаниторѣ зпор
state се влѣжирѣ кѣ дѣнсѣла спре а сѣпѣне попѣлѣ
ми наѣи, ми спре а форма state марѣ.

†мпърѣѣ Бавѣлонѣ ми а Асирѣи.

Челе маѣ веѣ state се гѣсек ин Asia, ин кам-
пиѣ де лѣнгѣ Еѣфрат ми Тигрѣ, знде оаменѣ дѣ-
пѣ. лотоп с'аѣ ашезат интѣѣ кѣ лѣкѣинѣа. Аѣи ин
локѣла знде непоѣи ми стренепоѣи лѣи Noe интре-
принсесерѣ, кѣдѣрѣа тѣрѣлѣлѣ челе иннат, Nem-
rod кѣтре анѣла 1900. дела фачерѣа лѣмиѣ, фондѣ
лѣнгѣ Еѣфрат statѣла Бавѣлонѣ каре, не лѣнгѣ че-
тата Бавѣлонѣла, копѣнде ми алте треѣ четѣлѣ. —
Тигравѣ дѣпѣ ачѣаста Асѣр интемеѣе лѣнгѣ Тигрѣ
зп алт stat нѣмит ал Асирѣи кѣ капитаѣла Ninive, аѣ
кѣрѣѣа лѣкѣиторѣ фѣинд рѣвоѣинѣи тѣрѣвѣрарѣ дѣни-
ѣѣа Бавѣлонѣи, о сѣпѣсерѣ, дѣпѣ кѣм сѣвѣжѣгарѣ
маѣ тѣрѣѣ ми алте ѣрѣи, прекѣм Media, Armenia,
Bactria ми Sordiana.

Регатѣла Еѣиптѣлѣ.

Пе kind ин Asia, се форма state, семинѣи дѣн
ачѣастѣ парте де лѣме, гоните де револѣѣи саѣ де
лѣнса хранѣи, треѣзѣрѣ ин Африѣа ми дѣтерѣ peste
Еѣипт, зна дѣн челе маѣ борате ѣрѣи але дѣмѣнтѣ-
лѣи. Аѣи Menes, не ла анѣла 1900; фондѣ зп ре-
гат, дѣпѣ каре се маѣ формарѣ ми алтеле; дар
челе маѣ инсемнате аѣ пост чѣла дела Теѣа ми чѣла

дела Memphis, къ капиталеле къ ачлаши нѣме. То-
ѹ реѹи Еѹинѹаѹ се нѣмеа Фараонѹ. 'ѹнѹ din-
tre dѹnѹиѹ аѹ fost леѹислаторѹ иѹцеленѹѹ, ши про-
текторѹ аѹ артелор ши аѹ иѹиѹцелор.

Финиѹианѹ; комерѹѹа лор.

Дар не лѹнѹ ачешѹ попѹаѹ се рѹдикарѹ ип Asia
Фениѹианѹ каре, прип комерѹѹа, навѹгаѹѹа ши а-
флѹриле лор, аѹ interesat лѹмеа. Ашеѹат ла ѹѹр-
миѹ Mediteranѹ, дѹнпротѹва ѹипрѹаѹѹ, ши лѹнѹ
мѹнѹтеле Лѹбанѹаѹѹ ѹел vorat de ѹедриѹ пентрѹ кон-
стрѹѹѹѹа де корѹѹиѹ, ачешт попѹа доѹнди зп гѹст
domnitor пентрѹ комерѹѹѹ ши навѹгаѹѹе. Фениѹиа-
нѹ deskoperѹѹ стѹкла ши ѹѹпсеаоа пѹрпѹѹѹ каре
ле адѹѹеа зп кѹѹиѹг немѹѹзѹрат, ши еѹ sint афлѹторѹ
аѹ маѹ мѹѹлтор лѹѹрѹѹѹ пентрѹ каре ле este оме-
пѹѹеа datoаре. Кѹар ши skrisoарѹеа къ лѹтере се зѹѹе
къ s'ар фѹ афлат де зп komпatriot ал лор анѹме
Tot саѹ Text, каре се дѹ къ sokoteааа къ а трѹѹт
не ла анѹа 1800—1900.

Гречѹи дѹн Еѹропа.

ѹп sѹѹрмиѹт венѹ ши рѹндѹа Еѹропѹи ка сѹ фѹ-
гѹреѹе. ѹел д'ѹнѹѹѹ попѹа, прип каре s'а ипsem-
nat ачѹеастѹ парте де лѹме, аѹ fost Гречѹи. Стрѹ-
момѹиѹ ачешѹиѹ наѹиѹ аѹ fost Пеласѹиѹ, каре дѹн A-
sia не ла анѹа 2100 венѹѹѹ ип Пелопонес, ѹе се
нѹмеѹѹе астѹѹѹи Морѹеа; де аѹѹи трекѹнд ип Еллада
сѹѹѹт о кѹѹетение нѹмиѹѹ Грѹкѹ, tot попѹаѹа прип-
ми нѹмиѹѹеа де Гречѹи. ѹѹеле ѹете се ипѹнсерѹѹ пѹ-

пъ ꙗн Тесаalia; алтеле трекзръ ꙗн Italia. Къ тоате къ seminцие неласциане ашезате ꙗн Пелопонес аъ фондат оаре-каре регате; дар де оубце тот ползла грек п'авса леци, ера фъръ арте ши щинце, тръна о виацъ помадъ, хрѣнидъсе къ ерѣ ши рѣдѣчиѣ, ши пѣ кѣнощеа ниѣнтревицарѣа фокѣзи.

↑пченѣтѣа артелор ши щинцелор.

Пре кат се дешолта социѣтѣиле оменѣи, пре атѣт ꙗнѣнта ши артеле ши щинцеле. Ши знеде ши алтеле вѣнт datoаре ꙗнченѣтѣа лор тревѣициѣ ши ꙗн-тѣшпѣлѣриѣ, деошевителор ꙗнпрежѣтѣрѣи а ле цѣранилор, аплекѣри че аъ оаменѣи пентрѣ пѣлѣчериле ши комодитѣиле виѣциѣ, кѣриозитѣиѣ ши активитѣиѣ дѣхѣзи оменеск. Скѣлѣнтѣра ши Архитектѣра, зп ꙗнченѣт де поезие, пѣциѣнтѣикѣ исторѣе натѣралъ ши медицинѣ, аритметѣка ши ѣеометриѣ къ астрономѣа, аъ пост челе маѣ ꙗнсемнѣате кѣноциѣнѣе а ле оаменѣилор дѣн тимѣла ачѣста. Скѣрисоарѣа че се афлѣае ꙗн конѣрѣвѣит мѣлат спре а ле пѣстра ши спре а ле ꙗнпрѣѣѣа.

↑ꙗнѣнтѣриѣле Idolatrii.

Дар релиѣѣа а деѣенерѣт ла тоѣи ползѣиѣ. ↑н локѣа некредѣиѣѣи ши ал зѣтѣриѣ де Дѣмнезѣѣ ꙗн ꙗнкарѣ дѣтѣа ꙗнѣнте де потоѣи кѣзѣсе, се дѣтерѣ а кѣм ла сѣперѣстѣѣе. Еѣ вѣра ꙗн кѣлѣтѣа лор релиѣѣѣиос оубѣкте вѣзѣте. ↑н знеде локѣри пѣтѣрѣле, колѣчиѣ ши аниѣадеде се дѣтарѣ де Дѣмнезѣѣ; ꙗн алте локѣри соарѣле, дѣна ши стѣледе, карѣ адѣчѣа атѣтѣа

фолоае оаменіаор ши піронса пірапа аор, до-
вандірѣ дела даншиі чинсте ши инкнѣзне дѣмне-
зеаскѣ. Дѣпъ ачеса индѣмнезеирѣ ши оамені, ка-
ре 'гаѣ индаторат кѣ фачері де віне. Ін астфел
де кнп се пѣскѣ ши крескѣ idolatria, чеа маі зр-
тѣ естраваганцѣ а дѣхлзлзі оменеск. Еа се пѣскѣ
ин Хаалдеа, се интинсе ин цѣріле вечине, ши пе зр-
мѣ трекѣ ин Еѣипт, знде а приіміт статѣ, temple
ши аатаре.

Пѣстрареа реліѣіі адеврате прін Евреі саѣ Israeііцѣ.

Пентрѣ ка адеврата реліѣіе сѣ пѣ се піарзѣ
дінтре оамені, Дѣмнезеѣ ачесе пе Авраам, ка
прінтр'ансѣа ши прін наѣіа че'ші траѣе инченѣтѣа
де ла дансѣа, сѣ се пѣстреѣе фѣрѣ скитваре. Кѣ-
тре анѣа 2017, трек'нд дін Хаалдеа ин пѣманѣа
Канаан, се пѣмі Евреѣ, ши се хрѣнеса дела тѣрме-
ле саде. Фіза сѣѣ Isaac ши непотѣа сѣѣ Іаков,
каре с'а пѣміт ши Israііа, фѣрѣ креліноши реліѣіі
чеі адеврате, ши номадісірѣ ши еі прін Канаан
ши Sіріа. Іаков авѣ 12 фечорі, каре формарѣ на-
ѣіа Евреіаор саѣ Israeііціаор. Іосіф, знѣа дін чеі
12 фечорі аі лѣі Іаков, вені ин Еѣипт, знде прін
инцеленѣнѣса са ажнсе ал доілеа дѣпѣ Фараон.
Еа кіемѣ ла сіне пе татѣа сѣѣ кѣ тоатѣ фаміліа
са, ши ле дете зн док ка сѣ се хрѣнескѣ. Дѣпѣ
моартеа лѣі Іосіф, зрмѣторіі реѣі аі Еѣиптѣаі, те-
мандѣ-се ка Евреіі, каре се аммѣлѣса фоарте мѣлѣ
сѣ пѣ се знескѣ кѣ връжмашіі аор, инченѣрѣ аі
тіранісі, ин кѣт ера хотѣрѣ прѣпѣденіа а тоатѣ на-
ѣіа Евреаскѣ.

PERIOD II.

Дела Моиси пѣнь да Ромѣлъ; саѣ дела е-
ширѣа Евреѣлор дин Еѣипт, пѣнь да zidi-
рѣа Ромѣл; оуѣ дела анѣл 2452 пѣнь да 3231
дела фачерѣа дѣмѣл.

Мѣнтѣрѣа Евреѣлор прин Моиси; статѣл
лор ѣн Палестина.

Кѣнд наѣа еврейскѣ прин тираниѣе Фараонѣлор
ера апропе сѣ се прѣпѣдѣаскѣ, се ѣви Моиси мѣн-
тѣиторѣа еѣ. Ачѣста дѣпѣ че скѣпѣ не Евреѣ дин
ровѣа Еѣиптѣлѣл, ѣ дѣсе ѣн Аравѣа, ѣнде ла мѣнтеле
Sinai, ле дѣте релиѣие, леѣл ми нѣравѣрѣ. Де аѣи
Евреѣл, сѣвѣ романда лѣл Іосѣа саѣ Ісѣс Навѣ, треѣкѣ-
рѣ ѣн пѣментѣл Канаан, саѣ ал фѣгѣдѣѣѣѣл. Тѣ
тѣмп де сѣпѣрѣрѣ де кѣтре врѣжѣмѣшѣ, се ѣвѣрѣ е-
роѣ, саѣ жѣдѣкѣторѣ, прѣкѣм Гѣдеон, Іѣфта, Samson,
Samѣл ми аѣѣл, каре ѣл мѣнтѣрѣ. Дѣпѣ ачѣста
довѣндѣрѣ реѣл, дѣнтре каре David ла 2929, ми So-
ломон фѣлѣ сѣѣ ла 2969, фѣрѣ чеѣ маѣ стрѣлѣѣѣ-
ѣл. Дар пѣнѣрѣа ѣл фѣкѣ ка сѣ се ѣмпарѣѣ ѣн
доѣ регате, ал лѣл Ізда, ми ал лѣл Israѣл, ми амп-
доѣ фѣрѣ прадѣ реѣѣлор Asѣрѣл ми аѣ Бавѣлонѣл.

III.

Рѣина ꙗспѣръѣи Asiriî.

Asirianî, съв реѣеле Ninъ ми Nebastъ-sa Semi-
ramida, аъ фъкът маѣ копѣндеѣи, ми statъa лор
ера чед маѣ пѣтерник дин Asia; дар лъкъсѣ ми des-
фрѣнѣриде, аъ модемѣт не реѣиѣ зѣмѣторѣ, ми аъ
demoralizat наѣиѣ љнтреаръ. In тимпѣл дѣи Sarda-
напал, не да анѣл 3108, каре ера atat de фемеѣат,
ѣн кѣт љмѣръкат ѣн хаѣне мѣреѣиѣ шедѣа ѣн харѣм
ми торѣа кѣ фърка, с'а фъкът о револѣѣиѣе, каре
а дѣрѣмат монарѣиѣ Asiriанъ.

Регатѣл Еѣиптѣл дѣи.

In Еѣипт, дѣпъ чѣи д'ѣнтѣѣ Фараонѣ, каре с'аъ
ѣndeletnicit кѣ дѣкрѣриде пѣчиѣ, кѣтре анѣл 2920,
с'а ridikat Sesostre, каре а ѣнтрепрѣнс esnediѣиѣ
рѣсвоѣниѣе ѣн Африка, ѣн Asia ми ѣн Еѣропа. Ре-
ѣиѣ зѣмѣторѣ дѣпъ дѣнсѣл ѣнѣлѣаръ пирамиделе ми
obeliscii, каре бирѣиръ атѣа револѣѣиѣе аѣле патѣриѣ
ми аѣле oamenilor, ми staъ ми пѣнъ ѣн zioa de astъ-
zi довадъ де роѣиѣ зѣнѣиѣ попѣл рѣвдѣтор, каре да
порѣпка despoѣилор, ѣналѣѣ аѣеле zidiri колосале,
кѣ sѣdoарѣа маѣ мѣлтор ѣенераѣиѣ.

Наѣигаѣиѣа, колониѣле ми комерѣѣл Фени-
ѣиѣанѣлор.

Фениѣиѣанѣи, desвоѣѣнд tot маѣ мѣлт комерѣѣл
лор maritim, ѣнтемеаръ deosebite колониѣ, ѣн insъ-
леде мѣри Mediterane пѣнъ ѣн Spania; дар чѣа маѣ
ѣnsemnatъ колониѣ а лор а фост Картаѣѣена, не ѣѣр-

miî Afriçi din protiva Siciliei. Afarъ de marea Neagrъ mi чеа Mediteranъ, ei s'aъ аръкат mi ne marea Atlantikъ, mi аъ vizitat църмиî Britanii mi ai Danimarçi. Indъstria дор продъчеа tot mai мълте mi mai desъвършите лъкръри pentръ комерчиъ. Кътре анъа 2800, ei авъръ mi zu istorik mi философ, пъмиî Sanхъниатон, каре skrise istoria Fenicii mi a Египтълаи, mi алте кърци азъпра ичепътълаи лъми, mi азъпра zeitъцилор patrii sale; dar din toate ачестеа пнъ ла noi п'а ажънс де кат о възкатъ тлмъчитъ ип гречеде. Четатеа чеа mai веке mi mai иsemнатъ а дор а пост Sidonъа; Тиръа s'a zidit mai пе зртъ, dar а еклинсит Sidonъа. Амандоъ четъциле ачестеа авеа реуи; челеалте авеа гъверне репъвалкане.

Desvoltarea Grecii prin Елини mi колонистî streini.

Дар Грециî, каре ип тимниî динтнъ s'aъ иsemнат фоарте пъцип, се формаръ акъм паче mare, mi арътаръ лъми sзperioritatea talenteлор mi а дъхлъи дор. Песте Pelasgii, чеî д'нтнъ лъкзиторî а Грециî, пе ла анъа 2470, veni Deъкалион къ о колоние дела Каткас; гони пе Pelasgii ип insъае саъ алте пърци, mi пе чеî ръташи и siаi съ се amestиче къ колонистîи съи. Тоци лъкзиторî Греци se пътиръ Елини, дела Еаен фиъа лъи Deъкалион. Песте ачещî лъкзиторî вениръ колониî din Египт, сзъ Чекроис 2426, mi Danaъ; din Fenicia сзъ Kadmъ, mi din Asia микъ сзъ Пелопс. Къ вениреа ачестор

streinii, kreskz popzlaqia qzri, mi religia, leqile mi obiqezriale Greqior azarz aatz formz. In Greqia se antemeraz maq mzate state, din kare cele maq insemnate az fost Atena mi Sparta. Eshind eroi prekzm Erkza, Tesez, Persez mi alqii, aqeqia fzqzrz bine Greqii in mzate kinqri. Zn prinq dela Troza din Asia mikz, nzmit Paris, rpi ne Elena nevasta az Menelaaz reqedz din Sparta. Resvzparea aqestzi aqfront a ridikat toatz Greqia in protivu Troi, kare dzpz zn rzbvoz de zeqe anq, la 2800, se rziqz kz totza. Dzpz aqeastz antamplare insemnatz, Eraqlazi saz zpmztorii az Erkza, az tzbvzrat Peloponesza. Brnd sz koprinz mi Atena, Kodrz reqedz ei, la 2913, se jertfi mi mzi pentrz patria sa. Atzqzi se desfiinqarz rzvernele monarqice maq din toatz Greqia, mi se prefzqzrz in repzbliqi. Minos, zn reqed al Kreti, kare astzi se ziqe Kandia, dzdse de mzat qzri sale o leqislaqie fzqztoare de bine. Dela aqesta az pidaz Likzrg, mi la 3100, dete patrii sale Spartei o leqislaqie kare a dovndit mare faimz in lzme.

Леқиле аз Лікзрг.

Лікзрг а авзт де скоп, ка прип леқислақия са зъ факъ дин Spartanq miilitari vzi, nzitorq de mzi riqea mi de strbzqirza patrii dor. Supre a rzi de timpzriq ne tineqi pentrz starza miilitarz, kare singzrz era in qinste la Spartanq, a rindzit o kreqqere azprz, qel maq mare kqmpt in minkare mi in bzqzrz, simplitate in mbrqkminte, mi mzat eserqiqie pentrz amndoz seksele; kz zn kvbzq a

поръчѣт чеа маѣ страшникъ desciplinъ. Spire a фаче de o поtriebъ не тоуѣ четъценѣ Spartet, импърѣ tot пѣмѣнтѣлѣ импре dѣnшѣлѣ импърѣ de o поtriebъ, шѣ спре а нѣ се амъѣ de богъѣѣ, а депъртат азрѣлѣ шѣ арѣнтѣлѣ шѣ ле а dat ванѣ de фер. Агрѣкѣлѣтра, пѣѣина indѣstrie шѣ аате окъпаѣѣ, ле лѣсѣ не сеата робѣлор лор пѣмѣѣ Елоуѣ; шѣ не Spartani ѣ обѣнѣ кѣ ексерѣѣѣ militare. Spartani им рѣсвоѣ тревѣлѣ саѣ сѣ вѣрѣаскѣ, саѣ сѣ моарѣ, кѣѣѣ фѣгарѣ ера неѣinstiѣѣ. Кѣар шѣ релѣѣа лор ле имсѣфла дѣх рѣсвоѣник, фѣнд-кѣ zei-тѣѣиле лор ера импартате. Еѣ нѣ черѣа аат дела zei-тѣѣѣ, декѣт сѣ фѣе оаменѣ ѣinstiѣѣ шѣ сѣшѣ импѣ-неаскѣ datorѣиле.

Имѣнтѣрѣиле Гречѣлор им кѣлѣтрѣ.

Не кѣнд се фѣѣеа аѣсте skimвѣрѣ им konstitѣѣѣа политѣкѣ а Гречѣѣ, дѣхѣлѣ Гречѣлор фѣѣеа импѣнтѣрѣ маѣ им арте шѣ шѣѣѣѣѣ. Орфеѣ дѣм Траѣѣа, Мѣзеѣ, Лѣнеѣ Еѣтмоленѣ имѣлѣнѣѣрѣ пѣравѣрѣиле Гречѣлор, дѣндѣ-ле ideѣ de релѣѣѣе, поѣзѣе шѣ аате арте, шѣ имдѣмнѣндѣѣѣ ка сѣ фѣе вѣртѣошѣ. Dedal а фост чед маѣ маре архѣтерт шѣ мекѣник аат тимпѣлѣѣ сѣѣ. Medѣѣѣна, маѣ кѣ сеамѣ хѣрѣѣѣа шѣ botanѣка, се кѣлѣварѣ кѣ исправѣ de Ескѣлѣан, Хѣрон шѣ аѣѣѣѣ. Палѣмед, зѣлѣ дѣм кѣнѣтанѣ Гречѣ дела рѣсвоѣѣлѣ Troiѣ, а адѣорат лѣтере поѣѣ лѣ алфѣбетѣлѣ de Качѣмѣ Фенѣѣѣанѣлѣ лѣ адѣсесе de мѣлѣт шѣлѣ фѣкѣѣсе кѣноскѣѣ Гречѣлор. Дар чед маѣ маре поѣт аат Гречѣлор а фост Омер, кѣре кѣнтѣ рѣсвоѣѣлѣ Troiѣ им поѣма са чѣеа вѣстѣѣѣ пѣмѣѣѣ Iliada,

ши antimpariale дѣи ѿаіs an aatъ poemъ nъmitъ
Odisea. Кълативндѣши an astфел de kin dъхъл,
Гречіи anгріжиръ аши фаче ши тръпъл цешън ши
вртос, ши de a пъстра ла dишии кърацъла ръсвои-
ник. Супре ачест сфршиі, antemerаръ an deosebite
докъри жокъри пъвліче ши solemne pentръ алерга-
ре, саатъри, дъпте ши аателе. Челе маі vestite жо-
къри аѣ пост ачеле нъмите Oaimииче.

Релиѿіа адеврѣатъ пъстрѣтъ de Евреі, се
фаче къноскътъ ши аатор попълѣ.

Intре атѣса skimбъри ши префачери, ла каре аѣ
post съпъсе паѿііле ши statele din кѣте треде пър-
циле дъми, релиѿіа чѣа адеврѣатъ се пъстръ дъпъ
воа дѣи Dъmnezeѣ de попълѣла Евреѣ, ка къ an-
четъла съ се факъ къноскътъ ши аатор попълѣ ido-
латри. Antimpariale челе deosebite але ачестѣи
попъла, дѣмѣа са каре ера tot ка а Sіrianілор, а
Фенічанілор, а Халдеілор ши аатор попълѣ din A-
sia, ши anсфршиіт позиѿіа църи саале, an мѣжлокъла
а кѣтор треде пърциле дъми къноскъте, ши а попъ-
лѣлор чѣлор маі ansemnaѿі аі векими, toate ачестѣа
аѣ контривѣит супре а фаче къноскътъ ачѣа релиѿіе
ши ла ааѿі попълѣ. Къ toate къ Евреіи ера опри-
ѿі de а авѣа мѣат amestik къ ааѿі попълѣ; дар ко-
мерчъла лор ши ааіанѿеле лор о фъкъръ къноскъ-
тъ ши ла вечіні лор.

Релиѿіа, пъравъриде ши обичѣъриде Еѿип-
тедѣлор.

Дака попълѣла Евреѣ а post denozitar ал аде-

вървателі религіи, дела каре ши аате пачиі съ импрѣ-
мъте кэноцинде съпътоасе деспре Дэмнезеѣ, Егип-
тениі аѣ пвѣцат пе аацѣ попъли кѣм съши органи-
zeze stateae лор, ши че децѣ тревѣ съ ле дса. Din-
tre тоцѣ попъли, Гречѣ се фолосирѣ маі мѣат де
инцеленчѣнеа египтианѣ. Рециі Египтази ера съ-
пъши кѣ стрѣшничіе ла даторіиле лор. Дъпъ моар-
теа лор, фіе-каре авса дрент де аѣ парѣ; ши пѣѣ
ингрома кѣ чинсте дака се доведса кѣ аѣ гзвернат
рѣѣ. Професиіле ера моденитоаре ин Египт: фѣла
знѣ попъ, саѣ ал знѣ пѣстор нѣ пѣтеа deveni аат,
де кат нар попъ саѣ пѣстор. Ла оспецеде лор, Е-
гиптениі адѣча де мѣате опѣ зн кошчѣг де ом
mort, супре аѣши адѣче аминте кѣ сѣнт мѣриторѣ.
Крезад кѣ сѣфлетѣа дѣпъ моарте тревѣ din трѣ-
пѣа съѣ чел стрѣкат ин трѣпѣа аатѣ ом саѣ ани-
маа, имбѣлсѣнеа трѣпѣриле моарте, супре а ле 'фе-
ри де пѣтрежѣне. Религіа лор ера фоарте сѣперсти-
циоасѣ. Афарѣ де Осіріс (соареле) ши Іісіс (лѣна),
zeitѣциле лор челе маі парѣ, авса ши аате zeitѣцѣ,
ши се инкѣна ши кѣар ла анімаале; фѣинд инсѣ кѣ
ачеастѣ религіе пвѣца немѣрѣеа сѣфлетѣазѣ, ши
ера стрѣнс легатѣ кѣ децѣ инцеленте ши пѣзѣте віне,
п'а авѣт инфлѣзѣнцѣ вѣтѣмѣтоаре асѣпра моралѣтѣ-
цѣі попъли.

Религіа Гречі лор.

Гречѣ импрѣмѣтарѣ ідеѣ де религіе ши де цер-
моніі религіоасе маі инѣѣ дела Египтениі, ши
пе зрѣмѣ дела Фенічѣані ши Трачѣ. Ла ачесте а-
дѣогарѣ 'deosebite' традиціі ши пѣрепѣ де а ле лор.

Din amestekъtъpa ачeаста а рeзълтат митологiа грeчeаскъ, каре копpиндeа idel desupe о мълциме de zeitъдi ла каре се аnкiна. Чeа маi mare zeitate а лор ера Жънитeр саъ Жое, дъпъ каре зpма Neптън, Плътон, Аполон, Марс, Меркъrie, Жъна, Венера, Черес шi адциi. Омер аn поeziилe салe, а desъвршиiт шi а аnподовит митологiа ачeаста, пe каре Esiod, адт поет, о рeдъсе маi пe зpмъ аn sistemъ. Адциi поeцi маi тъpзиi, о аmбръкаръ къ аnкiнъpиi пaлкъте, шi аnтрън кiп фолоситор pentръ моралъ. Философиi грeчi de шi къноскъръ дешepлъчънeа ачестii религиi; дар п'авъръ кърауцъ de а о desfiиnца шi de а пънe аn локъi адта маi рацiонабилъ.

ПЕРИОД III.

Дeла Ромълъ пaнъ ла Чиръ Persianъл; саъ deла zидipеа Romi, пaнъ ла аntemeierеа монархii Persiane; opi deла аnъл 323i пaнъ ла 3446 deла фачерeа лъми.

Zидipеа Romi; формарeа statълъi Roman.

Пaнъ аn timпъл ачeста пъмаi Грeчii синъpи s'аъ deosebit аnтрe поnълii Езропii; de акъm аnainte аnъ ачeпe а се ridика аn Italia зп поnъл, а къpъна пътeрe шi мъpиpе, а цiнъt маi мълт de кат а алтора. Ачест поnъл, каре къ аnчeтъл а копpинс лъmеа шi а domnit neste dаnsа маi мълте вeакъpи,

аъ фост Рoманii. Еи s'a нѣмит аша дела четатѣа Рoма, не каре о аъ zidit Рoмѣлѣ ши Рeмѣ, дол фрацѣ чeмeнi, лa анѣл 3231. Рoмѣлѣ а фост чeл d'antѣѣ рeчe ал Рoмi. Ел а пѣртат мѣлате рѣсвоае; ши а рѣнит пeвeстe ши фeтe Савинeнчe пeнтрѣ рѣс- воiничѣи сѣи, каре пѣ ера нсѣрацѣ. Нѣма Помпiлiе ал долѣа рeчe дѣпѣ Рoмѣлѣ, а шeлaнзit сѣлвѣтѣ- чѣнѣа Рoманiлoр пpиn рeлiцiа ши лeцiаe чѣ лe а dat. Дap сѣт зрѣтoрiи рeцѣ; Тѣлѣ Ostiаie, Анкѣ Марцiе ши Тарквинiе Прискѣ; Рoманiѣ нар пѣртарѣ рѣсвоае пpиn каре ши мѣрiрѣ statѣл. Ал шeсe- лeа рeчe Сeрбиe Тѣлiе дeтe Рoмi о рeфoрмѣ, пpиn каре Рoманiѣ дeвeнiрѣ мapѣ ши пѣтepничѣ. — Ast- фeл eи n. тiмп de дол. вeактpѣ фѣкѣрѣ мѣлатe кo- пpиndepѣ, ши ши нтeмeкapѣ пѣтepѣа лoр асѣпpа- мaѣ мѣлатoр пoпѣлi din Italia пpекѣт: Latini, Sa- винi, Estrѣсчѣ ши ацѣи. Кeнд пѣ пѣрта рѣсвоѣ, се ндeлeтничeа кѣ аpикѣлтѣра ши кѣ пѣцiн кoмep- чѣѣ. Neавeнд арте ши шiицe, авiа кѣпoшeа арте de а скpи, ши statѣл лoр авeа пѣцiнe дeцѣ.

Рeратѣл Asiriѣ нoѣѣ, ал Bавiлoниѣ нoѣѣ ши ал Medii.

Din рѣниlаe вeкѣлѣлi рeрат, ал Asiriѣ din Asia, каре кѣзѣ сѣв desфpанатѣл Sarpдaнaпaл, се фoрмa- рѣ тpѣѣ рeратe: ал Asiriѣ нoѣѣ, ал Bавiлoниѣ нoѣѣ ши ал Medii. — Рeцѣи din Asiria нoѣѣ се нsemнa- рѣ мaѣ мѣлат пpиn пeкaзpиlаe чe пpичиnѣрѣ чeтѣ- цiлoр din Siria ши рeратeлoр евpeѣцѣ. Saдaнaпa- сap, лa 3263, а стpикат кѣ totѣл рeратѣл дѣл Israiл,

ши пе дькзиторѣ 'на дьс роби ѓн Асіріа. ѓнгравь дьпъ ачѣста Асіріа поъ а кьзѣт сьв Media. — Ба-
 вѣлоніа поъ се ридикъ ла о пѣтере ѓнsemнатъ сьв
 реѣи сьѣ Хаадеѣ, дѣнтре каре Невъкаднезар а фост
 ѓн рьсвоѣникъ сьѣаватикъ. Ачѣста, пе ла 3377, а арс
 Іеръсаимъа, а стрѣкатъ ператъа дьѣ Ізда, ши пе Е-
 вреѣи 'на дьс роби ѓн Баѣлон, ѓнде 'ши аъ пѣтнс пе-
 порочѣріае ѓн тѣпн де 70 де ані. Невъкаднезар а
 стрѣкатъ Тѣръа четатъа чѣа боратъ а Фенѣчѣанѣлор.
 Баѣлоніа маѣ тѣрзиъ а ѣректъ сьв domnia Персіанѣ-
 лор. — Ператъа Medii с'а стрѣлѣчѣитъ маѣ мѣатъ декѣт
 ачѣсте доъ прѣн копрѣндеріае че а фькѣт ѓн Asia
 деспре мѣазъ поанте. Ѣѣа дѣн реѣи сьѣ пѣмитъ
 Чѣаксар, пе ла 3351, а рѣѣнатъ статъа Асіріѣи шѣ'а а
 ѣѣитъ кѣ Media. Даръ сьѣтъ Астіар, мошъа дьѣ Чѣръ
 Персіанъа, кьзѣтъ ши ачѣстъ ператъ сьв domnia Персіа-
 нѣлор.

Рѣѣнарѣа ператѣлоръ Евреѣлоръ.

Евреѣи, се рьсвоѣрѣ ѓнтре sine дѣн прѣчѣна ѣреѣ
 че се ѓркѣтѣbase ѓнтре дѣншѣи, дѣла ѓпѣрѣѣрѣа лор
 ѓн доъ state. Кьтре ачѣста еѣ кьзѣрѣ ши ла ідо-
 латрѣе ши се стрѣкарѣ фѣарте мѣатъ. Атѣнѣи аъ е-
 шѣитъ ѓнтре дѣншѣи прѣрѣчѣи, каре ѓѣ дожънѣа ѣентрѣ
 фантеае лор, ши ѓѣ ѓndemna сь се ѓнтоаркѣ ла
 Дьмнезеъ; даръ еѣ пѣѣи аскѣлатарѣ, пѣнѣ кѣндъ ѣенѣ-
 рѣ реѣѣ стрѣѣнѣи каре ле стрѣкарѣ stateае ши ѓѣ дь-
 серѣ рѣѣи. ѓнтре прѣрѣчѣи ачѣстѣа, чѣѣ маѣ ѓнsem-
 наѣѣ аъ фостъ Ісаѣа, Міхѣа, Назѣм, Іезекѣіа ши аѣѣѣѣ.

Peratza Egiptazly kade s'z Persiany.

In Egipt, d'zpe Faraoniy kare kaldir'z falnichi-
le dar zadarnichile piramide, p'vvalir'z Etiopieniy
kare domnir'z in silnichi 50 an'. Doi-spre-zech
princa egipteni prin patriotizmza dor sk'zpar'z ca-
ra de domnia streinz, shi fondar'z 12 state in E-
gipt. Zhza din achi 12 reyi n'zmit Psametix, ne
la 3313, prin viklenia sa birzi ne toyi tovaroshy
s'z shi se f'k'z sing'zr monarx. Kz Psametix se in-
chen'z o poz'z epoch'z pentr'z Egipt. Цара a'chasta
era isolat'z shi inkis'z p'z ak'z in pentr'z streinz;
Psametix o deskise shi o p'zse in relaciyi komerchi-
le kz alte ц'ри але p'zmentzaly. Zhm'toriy lyi
Psametix l'zkrar'z d'zpe niada predeschor'zly dor
pentr'z k'zatra chea poz'z a ц'риi dor. Dar fiind
kz in timpza a'chasta monarxia Persian'z se inte-
meiese in Asia, zhza din monarxiy s'z p'ztr'zise in
Egipt, shi l'z f'k'z provincie Persian'z.

Революциле S'ciyalor, Чедилор sa'z Чиме-
риалор in Asia shi E'zropa.

In timpza a'chasta doi ponzly n'zmeroshy p'z-
dir'z o m'zayime de ц'ри in Asia shi E'zropa; a-
cheyi ponzly a'z fost S'ciyil shi Чедил sa'z Чиме-
рий. S'ciyil l'z'zina in ц'риле kare ast'zly se n'z-
mesk Tataria mare shi P'zsia asiatick'. De achi ei
trektr'z in E'zropa, shi se a'wezar'z in ц'риле ka-
re se n'zmesk B'zlgaria, Romania, Moldova, Tran-
silvania, Zh'rgaria, Polonia shi P'zsia e'zropayk'.
Tot in timpza a'chasta p'vvalir'z shi in Media shi in

църкае е; дар рецелe Чиаксар и гони де ачи. Анахарсис, физка зпѣ реце Счит, а фѣкѣт о кѣльто-
 рие и Греция, ши а ивѣдат дела Гречѣ релиѣие ши
 иѣинге. Дзпѣ дѣнста а маѣ венит Аварис, Замол-
 ксис ши ааѣи. Кѣ тоате ачестеа Сѣѣиѣ аѣ фѣкѣт
 пѣѣинѣ амаинтаре и кѣатѣра маѣ аналѣ. Еѣ ера
 рѣсвоѣниѣи, идолатрѣи, дар вѣртѣошѣ. Пѣѣинтеѣ дѣнтрѣ
 аишиѣ се анделетниѣеа кѣ арикѣатѣра; ѣеѣ маѣ мѣ-
 ѣи номадисеа кѣ тѣрмеле лор де анимаде дѣнтрѣ и
 лок аитр'аатѣа. — Челѣиѣ саѣ Чимерѣи, кѣре се миш-
 карѣ тот аитр'еи тимѣ кѣ Сѣѣиѣи, пѣтѣрѣнзанд и Ез-
 ропа, имноѣларѣ о парте дѣн Полонѣа ши дѣн Эп-
 гарѣа, ши ѣеле маѣ мѣлате цѣрѣ дѣн Европа дела а-
 пѣс ши мѣазѣ-зи. Дар ашеземинтеле лор ѣеле маѣ
 де кѣпетенѣе аѣ фост и Франѣа де астѣзи, знде
 с'аѣ пѣмит Галѣ. Де ачи еѣ трекѣрѣ ши и Италия,
 ши несте рѣн и Цѣрманиа. Челѣиѣ аи кѣ ера зп по-
 пѣа рѣсвоѣник; аи сѣ се анделетниѣеа ши кѣ еконо-
 мѣа анимаделор ши кѣ вѣнатѣа. Авеа оаре кѣре
 zeitѣѣи, ши крѣеа немѣрѣеа сѣфлетѣаѣи. Поиѣи
 лор, пѣмиѣи Дрѣзиѣи, кѣатѣва оаре кѣре иѣинге, ши
 Барзиѣи, поѣиѣи лор, де аи сѣфла кѣраѣѣ рѣсвоѣник
 рѣн кѣнтѣеле лор.

Атена ши Спарта и Греция ажѣнѣ да о стрѣ-
 лѣѣире маре.

Гречѣи, дзпѣ ѣе скѣмварѣ гѣверпеле монарѣѣе
 кѣ ѣеле рѣпѣвлѣкане; се рѣдѣкарѣ да о стрѣлѣѣи-
 ре маре. Алена ши Спарта довѣндѣрѣ пѣтере ши
 аѣтѣрѣтате тот маѣ мѣатѣ аитре; статеа гречѣи.
 Дракон, зпѣа дѣн дѣрегѣторѣи ѣеѣ маѣ апаѣѣи аѣ Ате-

ni, la 3361, dete patrii sale o legislație, care ansă fiind foarte aspră nă să năstă cineă. Se zicea că această legislație este scrisă cu sânge, pentru că atât pentru o vină mare cât și pentru una mică hotărârea osînda de moarte. Mai târziu Solon, la 3390, dete Atenii o altă legislație mai înțeleaptă, mai omenită și care să dăinuiască mult timp. Cu toate că Atena era republică, dar Pistrat, un Atenian bogat și elocvent, prin înelțirile sale se făcu tiran al Atenii. El guverna statul cu înaltă înțelepciune, pînă celegea lui Solon, protejea dăinuirea și întemeie cea dintâi bibliotecă. Pînă și nă se năstăru cineă în această țară; izbucni o revoluție, fără roniți, și Atena capătă republică. — Spartanii se desvoltau în timpul acesta dăinuirea lui Licurg. Pentru a mășini țările ronițe, întemeiară un Eforat de 5 bărbați. El avăru dăinuirea ronițe cu Mesenianii vecinii lor, și care Tirteș, un poet Atenian, și înțărău prin cântecule sale; Mesenianii se birăru și ajănsăru în stăru Egeilor.

Колоніе Греціе

Prin desvolțarea comerțului și a navigații, Grecii se dăru pe țările Fenicianilor, și întemeiară colonii în multe locuri. Cea mai însemnată era cea dăinuirea mășinilor Asii mici și dela țara Neagră. El fondăru colonii în Африка, în Sicilia, în Italia de jos, în Spania, și Галя, și Тракия și нăстăру пьру. La Локри, o colonie din Italia, Zaleк dete o legislație foarte înțeleaptă.

Къагъра артистикъ ши шѣинѣфикъ а Гречѣлор.

Ип тимпъа ачеста Гречѣи фъкъръ амаинтърѣ ма-
рѣ ип арте ши шѣинѣе. Тааес дѣла Милет а пост
чѣл д'антикъ физик, геометръ ши астроном ла Гре-
чѣ. Ел динпрезнь къ Солон ши къ ааѣи чинѣи се
пъмеск чѣи 7 инѣеленѣи а Гречѣи. Динпре арте
поезѣа а пъшърат маѣ пъаѣи къагѣлаторѣ, инпре ка-
ре маѣ инсемпаѣи сѣнт: Сафо, Архилок ши ааѣи. Е-
сон дин Фриѣа а фъкът фавъае.

Аѣислаѣа аѣи Солон.

Аѣиле аѣи Солон мерѣтъ о деосебитъ аѣаре а-
мѣнте. Супре а къноаще преѣа аор, е дѣстѣа а а-
дъче де пѣлдъ вре о кѣтева дин чѣле чѣвиле. Шп
фѣй пъ ера датор а хрѣпи не татѣа сѣъ, дакъ аче-
ста пѣ'а а инвѣѣат вре о месерѣе къ: каре сѣ се
хрѣпѣаскъ. Ачѣла инсѣ каре, де ши а проимѣт е-
дѣкаѣе дѣла пѣринѣи, пъ вреа сѣ'ѣ ѣе, ера соко-
тит де инфам. Ачѣла каре ши рѣисѣа аверѣа се
сокотѣа де пѣчинѣит. Аѣѣа се пѣдеѣсѣа ка о кри-
мъ. Комѣи ачѣлор чѣтъѣенѣи, каре мѣрѣа ип сѣѣж-
бѣле патрѣи, се крѣѣѣа къ кѣлѣѣаа' статѣѣи. Зѣс-
трѣа фѣтелор а пѣдѣсо ла оаре каре хѣѣне ши мо-
биле, пѣнтръ ка сѣ се поатъ мѣрѣѣа ши фѣтеле сѣ-
раче.

Рѣлиѣа Медиалор; Зороастръ.

Къ инѣѣерѣа пѣратѣѣи Медиалор, рѣлиѣа аор
се фъкът къноскътъ ши ла ааѣи попѣѣи. Зороастръ,

zn om incelept, a reformat religiia aचेasta, care
 cunoștea o ființă вечникъ din care аэ emit аalte
 doэ ființe: Ormuzd, anчепътза ши isворът а tot
 binele, ши Ariman, isворът а tot рътзл. Релиѳиа а-
 чеаста се атинсе аn Asia prin monarhia persiană.
 Пони Mediaor, care аnгрѳжа de religiie ши церемо-
 ниале еі, се нътмеа Маѳл.

Релиѳиа Romanilor.

Romanii аэ priimit чеа mai mare parte din re-
 лиѳиа lor чеа s'перstiціoasъ дела Estръсѳи. Intre
 пони lor era шиі nътмиѳи Азгъри ши Аръснѳи. Чеі
 d'аnтѳэ проорочеа din сворът, din кантекът ши din
 манкареа пасерилор; чеі de аа doлгаса преvestea
 viitorът ши mișкъріале "animалътзи че се аdъчеа
 жертѳ ши din привіреа мацелор азі. Ачеастъ reli-
 ѳие simплъ s'a desvoatat кэ timpътзл. Кэ аnaintъ-
 ріале ши кэ копріндеріале lor аn Европа, Африка
 ши Asia, d'аnпъ кэm аnпурътмътзла дела deosebite па-
 ѳиі deosebite обічеѳри ши нътравъри, аstфел пріі-
 меа аn релиѳиа lor релиѳиале попътзлор бірѳиі.
 Mitologia греческъ mai кэ seamă а trekъt аnтраа-
 гъ аа d'аnшиі: Жупітер саэ Жое, Neптун, Плзтон,
 Анодоп, Маrs, Меркъріе, Жзпа, Мінерва, Вене-
 реа, Черес, ши аalte zeitъѳи гречесѳи, се фъкъръ
 zeitъѳи romane. Аа zeitъѳиале streine Romanii mai
 аdъогаръ аaltele дела d'аnшиі, аn кат нътмътрътзл zei-
 тъѳилор аn timpътзл азі Varon тречеа neste trei-zeit
 de miі. Toate zeitъѳиале авса templele lor, пони
 lor, церемониале ши жертфеле lor. — Romълт de-
 те пріnціалор о нъттере нештърѳиnіть аszpra копіи-

лор лор, аn кат пѣта сѣт ванзѣ ши сѣт омоаре
фѣрѣ рѣспѣндере. Ачеастъ деце де ши с'а маі
мѣрѣинит аn ѣрмѣ, даp tot se цинз пѣнѣ аn тинит
ѣрзиі.

Пѣстрареа адеврѣтеі реліѣіі ла Евреі.

Де ши понѣзѣ Евреѣ кѣзѣнд ров аши перѣс
патріа, лібертатеа ши конститѣѣіа реліѣіоасѣ; даp
реліѣіа че а приімит дела Дѣмнезеѣ, с'а пѣстрат ши
с'а аntіns кѣар аn шіжлокѣл непорочіілор сале.
ѣмпініреа пророчіі пророчілор 'а тѣмѣдѣит
де ідолатріе, ши 'а аntорс ла кѣношпінѣа адеврѣ-
тѣлѣ Дѣмнезеѣ. ѣмпрѣшіереа лор п'антре понѣ-
лі ідолатрі а конпріѣзіт мѣлт шпре а се фаче кѣ-
носкѣтѣ реліѣіа лор.

PERIOD IV.

Дела Чиръ Persianъа, пѣнь да тареле Aleksandръ; saŭ дела фондара монархii persiane, пѣнь да antemeieresa монархii macedoniane кѣте треле пѣрциле дѣми; ori дела анѣа 3446 пѣнь да 3648 дела фа-черса дѣми.

Монархiа Persianilor; Чиръ.

Kand statъа Medii шii аа Babilonii din Asia централъ, шii аа Lidii din Asia микъ се афла сал-бите де дѣкс шii пѣрпед де моличѣне, се ридикарь Persianii, шii жѣкаръ роле anteminate. Ачѣастъ па-цие фъ сѣпѣсъ май антѣхъ Asirii, пе хрѣтъ кѣзъ сѣв Media. Чиръ, фѣла зѣхъ гѣвернатор persian, о ин-кѣраѣе ка, сѣ скѣтѣре жѣгѣа шii сѣ фие слободъ. Интр'о вѣтъле бирѣи пе Medii, шii пе рѣиниле statъ-лѣи лор, да 3425, фондъ монархiа Persianilor. Инкѣраѣиат кѣ ачѣастъ исправъ порочитъ, да 3440, вѣтъ пе Kresъ, реѣеле чел богат аа Lidii, шii ко-принсе Asia микъ. Дѣпъ ачѣаста сѣпѣсе четѣциле феничiане шii Siria, сѣжѣгъ Babilonъа, шii формъ чеа д'антѣхъ монархiе mare ин лѣме. Евреilor din Babilon шii din аале цѣрѣи знде се афла, ле дѣте слобоzenie де а се антоарче ин patria лор, шii де а pezidi Ierusalimъа шii templeъа; dar пѣ-

mai cei mai s'raci dint'r'nsii se folosir' de
 prileжга ачеста. Камбис зрмѣторъ азѣ Циръ, зп
 монархъ с'лвѣтѣк шѣ р'своѣник, *ла 3458, копинсе
 Египтѣа, шѣ а азъоръ ла монархѣа персианъ. Егип-
 тенѣ се револтаръ д'шпъ ачеста де м'лате оуѣ им-
 протѣа Персианѣор, ансъ ф'ъръ нѣчѣ зп фолос.
 Маѣ м'лат де кѣт Камбис с'а инсемнат Дарѣ Истас-
 пѣа. Ачеста ла 3476, интрепринсе о-спедиѣе пе-
 норочѣтъ несте Д'шп'ре импротѣа Сциѣор; дар
 ла интоарчерѣа са с'зн'се Траѣѣа шѣ Маѣедонѣа. Ел
 ф'ъръ план де а с'зѣжѣга шѣ Грѣѣѣа; асемenea шѣ
 Ксеркс фѣзѣа с'зѣ, ла 3504, а венѣт кѣ п'хтерѣ пенъ-
 т'рате ка с'ъ о копринъ. Грѣѣѣи п'шѣ м'нтзѣръ
 п'з'маѣ п'атрѣа; гонѣнд пе Персианѣ дѣн Езропа; чѣ
 се з'зѣз'р' кѣ д'шпѣ кѣар ѣн с'нѣа Азѣи. Деа р'с-
 воаеле ачесте пенорочѣте кѣ Грѣѣѣи, Персианѣ пер-
 серъ тот ѣнре с'зѣзѣѣне шѣ к'дере. Ахксѣа а
 молеми пе реѣѣѣ, шѣ десфрѣн'рѣе аѣ деморали-
 зат паѣѣа интреаръ. Статѣа се к'зѣта дѣн тоате
 п'рѣѣѣе. Вѣѣнд мареле Александрѣ ин Азѣа, ѣн
 тѣмпѣа к'анд домнеа Дарѣ Кодоманъ, ѣ дѣте о
 ловѣре шѣ р'зѣнъ кѣ тотѣа.

Грѣѣѣи; р'своаеле дор кѣ Персианѣ.

Кѣ кѣт ера маѣ марѣ примѣжѣѣа че се амерѣн-
 ѣа Грѣѣѣи дѣн п'артѣа Персианѣор, кѣ атѣт аморъа
 де п'атрѣе шѣ ент'зѣсѣзмѣа лѣбертѣѣѣл ансфлѣѣѣа пе
 Грѣѣѣи, шѣ кѣ атѣт маѣ стр'лѣѣѣте аѣ пост шѣ вѣ-
 р'зѣнѣеле че аѣ реп'ртат десп'ре в'рѣжѣамѣи дор,
 шѣ десп'ре армѣѣе дор чеѣе инпрозѣтоаре. К'анд
 Дарѣ Истаспѣа а в'рѣт с'ъ с'зѣжѣѣе Грѣѣѣа шѣ с'ъ о

adaoꝛe ȝa monarhia persianã, ȝi Greci sãb roman-
da ȝi Miltiad, ȝa 349, pãrȝotarã ȝa Maraton o
birȝinȝ ȝin țele mai strãlȝite. Kserks, vãnd
sã spēle rȝșinea ațasta Ńi sã nedensãskȝ pe
Greci, veni kã armii pãrȝarate împotiva lor;
ȝar Leonida rețele Spartei opri kã kãte-va mil
de oameni toatã pãterea ațasta mare, ȝa strimțoa-
rea deȝa Termonide, Ńi pe țomȝ nepi Ńi ea kã
tout Spartiãȝi sã. Temistokãz pãrȝãdi ȝa Sala-
nis toatã flota persianã; Ńi Pãrsania Spartãȝa
ȝi Aristid, Atenianȝa ȝa Platea birȝirã kã deș-
vãrșire, ȝa 3504, pe Persiani, Ńi mãntȝirã Gre-
cia. Greci ȝin Ețrona, inkȝraȝiaȝi kã atãea is-
pãrvi poroțite, vãrșã sã skane de sãb Persiani Ńi
pe fraȝi lor ȝin Asia mĩkã. Pãrsania, Cimon A-
tesilaș Ńi, aȝȝi dãserã șpaima armelor grețeșȝi
ȝn inima monarșiei persiane. Zece mil de Greci,
ȝa 3583, trimișȝi ajãtor ȝa Ćirȝ țele țãpãr împ-
protiva frateȝi sãș Artakserks monarșȝa Persii,
se întoarșerã nevãțmaȝȝi deȝa Ețfrat pãrȝ ȝn A-
sia mĩkã. Vãzãnd Persiani, kã greci nã se pot
sãvãțȝa kã pãterea, semȝnarã nevãrșea între dã-
și Ńi ĝi ajãtarã kã sã se rãsvoãskȝ Ńi împro-
tiva aȝtorã.

Rãsvoãȝa peloponesiak.

O nismã vece, țe dãmnea între Atena Ńi Spar-
ta, a gãrșit, ȝa 3553, deșkiderãa țĩȝi rãsvoãș nã-
mit peloponesiak, ȝa kãre aș ȝȝat țapie mai toate
statele grețeșȝi, Ńi kãre ȝn vreme de 27 ani a
nenoroțit toatã Grecia. Ațest rãsvoãș s'a pãrȝat

pentru dreptul de comandă a trupelelor grecești. În timpul când Grecia era amenințată de Persiani, acest drept era avuț de către Sparta, de la care era rădă Atena mai târziu. Sparta plătise de război, biruință pe Atena în războiul aceluși fatal o pedensi strășnic și ei dete un guvern de 30 tirani. / Trăsisera scârbă patria de nenorocire acestui guvern; dar n'a putut să o mântuie și de ațarnarea de Sparta. Sparta semăna a sârpată că țărâna sa pe toate statele grecești. Teba, un stat mic și nememnat până în timpul acesta, împunându-se prin administrația a doi patrioți mari ai săi, Pelonida și Epaminonda, la 3621, războiul Grecia în două părți la Leuctra și Mantinea. Dar în sfârșit zelozia și neîncrederea, ce domnea între statele grecești, a slăbit pe Grecii, și deșta și desfrânarea sa demoralizat atât de mult, în cât Filip rețelă Macedonii n'avea greșitate mare de a-i săvârși că desvârșire mai pe urmă.

Starea călătrei la Grecii în timpul monarhiei persiane.

Grecii, care au săvârșit isprăvi atât de minunate, au răz oameni mari. Într'aceștia se numără: Aristid, Temistoclaș, Periklaș și Alkibiad. Către acestea șromotul războiului nu'i a împiedicat nimic de a desvârși artele și științele. Într'artisti se însemnează: Zeuxis, Parhasie și Apelles zgrăvi, și Phidias sculptorul. Tot într'aceșt timp a înflorit poezia prin Anakreon, Pindar, Eschia,

Софоклз, Еврипид ми Аристофан. Дар ин statele републѣкane гречешѣ с'а кзативат кз deoseвipe ми елокченца. Инпре oratorѣ се инsemнзавзъ Isokrat, Demosten ми Esxin. Пеллингъ арте се дезъврширь ми шинцеле. Φιλοσοφία са инaintat prin Питгора, prin Sokрат ми prin Платон ми ааѣи, каре еширь дин шкоала ааѣи Sokрат. Istoria с'а кзативат де Erodот, Тзчидид кз Ksenофон; кар medicina с'а фъкзт шинцъ prin Иократ.

Републѣка Romeѣ; Diktatъpa; Тривънатъл; челе 12 табле де леѣи; потривиреа политикъ ла дрепътри.

Romani п'авеа инкъ prerogative дзхзави гречешк: кз атата маѣ мзлат инсъ се гръвса, prin дезволтарса конслитъциѣ лор ми prin ръсвоас, че ера элементъл лор, ка съ се факъ domni аѣ лзми. Ал шантелса реѣе ал лор дела Ромълз, нхмит Tarquinie Szперъл, ла 3451, фз gonit din Roma кз тоатъ фамилия са, pentръ кз зп фиъ ал съъ а вълъmat чинста знеѣ dame romanъ нхмитъ Лзкреѣиа. Romani дезфинцаръ гъвернъл монархик, ми, ла 3475, инtemeнаръ републѣкъ. Доѣ консълѣ, че се адеѣса не tot анъл, ера инсърчинаѣи кз администраѣиа, ми Senatъл консълата ми delibepa toate тpeвѣле statълзѣ. Чей динтаъ консълѣ аъ пост Iъnie Брътз ми Колатинъл върватъл Лзкреѣиѣ. Ла време де примеждѣ се адеѣса ми зп Diktator кз пзтере немърѣинитъ инъ се депърта примеждѣиа. Чей динтаъ Diktator с'а алес ла 3486. Финд кз патриѣиѣ, каре ера класа повѣлѣлор ми авса toate дрепъ-

tърпе ши птерса in мана дор, азърса in мѣле кнзрѣ пе плебеі, каре ера попъзлѣ, ачешіа, ла 3491, довѣндірѣ дрент де а авса Тривзп, тп дретъ-тор партиклар ал дор, каре съ'ї апере де недретъѣрле патрициалор. Къ тоате ачестеа патрициі tot гъса пріаежърѣ ши мѣжлоче де а съпъра пе плебеі, пнѣ кнд ачешіа черѣрѣ леѣі skrise каре, ла 3533, се адъсерѣ дін Гречіа. Доъспрезече табле де леѣі ера тоатъ деѣіааага романѣ. Къ редакція ачестор леѣі, парте инпрѣмѣтатъ дін челе гречеші, парте лъате дін обичеърле romane, фърѣ инсърчїнаѣі зече върваѣі, пѣміѣі Дечемвїрї; дар фїнд къ ачешіа авзарѣ де птерса дор, попъзлѣ рескълат черѣ съ се desfiinzeze Дечемвїратъл ши кар съ се прїітаскѣ формеле веки. О чкарѣ ши лѣптѣ лънѣ интре патрициі ши плебеі а fost, ла 3717, пентрѣ Консълат, ла каре плебеі п'авса дрент. Плебеі prin стърѣре довѣндірѣ пѣ пѣмаі Консълатъл, чи ши тоате дретъторїіле челе маате але statълѣі, прекъм: Претъра, Дїктатъра, Ченсъра, Понтїфїкатъл ши алтеле; ши прїнтр'о леѣе пѣміѣ аграрїе мѣлѣі дїнтр'нши довѣндірѣ пропрїетъѣі дін доминиіле statълѣі дін каре се фолосса пѣмаі патрициі.

РЪСВОАЕЛЕ РОМАНИЛОР КЪ ПОПЪЛІІ ДІН ІТАЛІА.

In тїмпъл ин каре се фъчса ачесте мїшкърѣ ши skimвърѣ ин лѣзнтрѣл statълѣі, Romani пѣрларѣ мѣате рѣсвоае къ попълїі вechїні, къ Sabini, къ Latini, къ Volsci, къ Etrusci, ши къ alți. Къ

рацѣа ши ероизмѣа а фѣкѣт пе Romani virgitorŭ
 маѣ tot-d'аѣна. Ероѣ дор се инфѣциша ѣн мѣдѣи-
 ме. Нѣмеле дѣи Каѣѣ Schevola, Хораѣие Коклес,
 Кориолан да 3493, Чинѣинатѣ да 3530, ши ааѣи
 ѣнподовеск фоѣле istorii romane. Пѣсма че ера
 ѣнтре патриѣиѣи ши плевеѣи, фѣчѣа ши пе ѣни ши пе
 ааѣи ка сѣ се рѣсвоѣаскѣ пе ѣнтрекѣте. Хотареле
 statѣѣѣи дор се ѣнтинсерѣ, ши ѣетатѣа Roma крѣѣѣа
 prin адѣчерѣа де колонѣи дѣн ѣетѣѣиле вирѣите, ѣн
 докѣа кѣрора се дѣчѣа ааѣтеле дѣн Roma. Рево-
 теле понѣѣдѣлор саѣ орѣ-че ааѣ претекст ѣѣ ѣнкѣрка
 ѣн рѣсвоѣе неконтените. Кѣар ши Senatѣа кѣѣѣа
 приѣинѣи де рѣсвоѣе пентрѣ а окѣѣна гѣндѣрѣа ши
 дѣкрарѣа плевеѣилор спре а нѣ ѣере дрѣнтѣрѣи. ѣн
 рѣсвоѣѣа че'а пѣртарѣ кѣ ѣетатѣа Bei, да 3588,
 леѣиоанеле romane, ааѣкѣѣѣите дѣн ѣетѣѣенѣи, приѣ-
 мѣрѣ атѣнѣи пентрѣ ѣнтѣѣашѣи датѣ платѣ дѣн casa
 statѣѣѣи, ѣнде маѣ пѣинте саѣѣѣа кѣ кеатѣѣѣиле
 дор. Дар рѣсвоѣѣ маѣ ѣнsemnat а fost ѣел кѣ ѣе-
 татѣа Bei пе каре ѣа ѣспрѣѣѣи Фѣрѣе Камѣлѣ, ши ѣел
 кѣ Гааѣи Senonѣи дѣн Italia де сѣс. Пе аѣѣѣѣѣа въ-
 тѣмѣндѣѣѣи Romani, Бренѣ де кѣѣетѣенѣа Гааѣилор,
 вѣѣѣ армѣа romanѣ, арсе Roma; дар Канѣтолаѣ,
 каре ера ѣетѣѣѣѣѣа ѣѣа маѣ таре а Romeѣи, нѣ'а пѣ-
 тѣ сѣпѣѣе. Камѣлѣ, гонѣ пе недрѣнтате дѣн Ро-
 ма, ааѣергѣ дѣн екѣѣѣѣѣа сѣѣѣ кѣ трѣѣе romane, въ-
 тѣ пе Бренѣ, гонѣ пе Гааѣи, ши стѣрѣѣи ка сѣ се pe-
 zideаскѣ Roma.

India, Kina ши Iaponia.

Да рѣсѣрѣѣѣѣа монарѣѣѣи персѣане ера India, Ki-

na mi Iaponia, kape n'až stžtžt kžnž tžrziž žn vre
 o ležžtžrž de aproane kž aate state. Bekimža In-
 dianilor, a Kinezilor mi a Iaponezilor o dovede-
 ŋe nžmžržł dor 400 mare, mi kžłtžrā 400 žnain-
 tatž, 40 s'a gžsit 40 ež kžnd načiile Ežroni, žn
 timni mai dinkoavi, s'až nžs žn relajii de aproa-
 ne kž džnš. Reližia Indianž kžnoaŋe o fiinž
 žnaltž Paravrama, din kape až emit 3 fiinže Bra-
 ma, Višnž mi Šive. Mai este mi altž religiie. nž-
 mitž Bždajism. Ŧn India ka mi žn Ežintł vekž
 profesiiile sžnt moženitoare. — Ŧn Kina este reli-
 žia 40 Fo, ne kape a reformato Konfžče, žn fi-
 losof mi ležžitōr mare ad Kinezilor. Kžnd až
 intrat Ežronei žn Kina až gžsit vžsolā, tipogra-
 fia, pražł de nžškž mi aate invenčii aflate de
 Kinezii kž mžłt mai nainte de 40 le ar fi aflat
 Ežronei. — Ŧn Iaponia religiie mai žntinsž este tot
 Bždajismł. O leže a statžłzi opreže ne Iapo-
 nezii de a kžłžtorii mi a kžnoaŋe aate 40ri mi na-
 čii; dar mi streini nž sžnt priimii niči žnržn
 kin a intra žn Iaponia.

▲ Lečile 40lor 12 Tabłe ale Romaniłor.

Lečile Romane din 40le 12 Tabłe, de mi kam
 barbare, džnž timnł žnsž žn kape s'až fžkžt mi
 džnž kžłtžrā žn kape se afla Romani atžnči, me-
 riž toatž 40žda. Adžkžnd vre o kate-va de pildž,
 se poate kžnoaŋe prečł tžłłor. Žždekžtoržł
 kape nežgrižkaŋe pričiinile de žždekatz, sž se
 pedensaskž, Žždekžčiiile sž se ispržveaskž žn-

tr'o zi. Privilege pozъ съ нъ se introdъкъ. Пе
хоуѣа de noante ера словоd а'л оморъ. Морѣи
съ нъ se агроапе иплъзѣтръ ип ораше. Келтѣалъ
ла ипгропъчънѣ съ нъ se факъ, ш. ч. л.

Релиѣия; нъравъриле ши обичежъриле
Persianilor.

Persiani din vekime se икина ла соаре, ла лъ-
нъ ши ла Stele. Иптръ чинстеа соареазѣ ардеа зп
фок вечник ип темпале. Попѣ лор се нъмѣа Маѣи,
ка аѣ Medilor. Ип релиѣия Persianilor иптраръ
мъате ипвъцътърѣ де але лъѣ Zoroastръ, дъпъ че
Persiani сзпхсѣръ пе Medf. Нъравъриле лор ла
ипчетъст аѣ fost фоарте симпале. Чеа маѣ mare
грѣжъ а лор ера едъкаѣия копѣлор, каре авѣа де
скоп але форма ипима суре виръте prin пиале. Къ
иптіндеѣа бирѣицелор ипвръѣишаръ нъравърѣ stre-
иe; вогъѣиале наѣиilor сзпхсе и обичъзѣръ къ
лъксъа, ши къ ипчетъа се молешѣръ ши се стрѣкаръ.

Пъстрарѣа адевъратѣѣ релиѣиѣ ла Евреѣ.

Къдеѣа Babilonъазѣ, иптоарчѣѣа Евреѣлор ип
patria лор ши аате евинемете, с'аѣ иптамплат ип-
токмаѣ дъпъ превестѣѣа пророчѣлор. Непорочѣри-
ле иптамплате аѣ фъкът азъпра Евреѣлор о асѣѣа
de impresie, ип кат нъ с'а маѣ гъsit ла данши
пѣѣи о зрѣмъ de idolatrie. Ип асѣѣа де кѣм къпо-
ѣиѣа де Dъmnezeѣ s'а пъстрат певътъматъ ла по-
пъаѣа Евреѣ.

PERIOD V.

Дела мареле Александръ, нѣтъ да Isus
 Xristos; саѣ дела фондарса монархii Ма-
 chedoniene, нѣтъ да импѣрѣция дѣи Август
 Cesarъ Roma; ori дела анъа 3648, нѣтъ
 да 3983 дела фачерса дѣи.

Монархiа Machedonianъ; мареле
 Александръ.

Ип докѣ монархii Persiane, мареле Алексан-
 дръ формъ ип skurt timp a doa монархiе mare
 ип дѣие измитъ Machedonianъ. — Machedonia ип timpi
 веѣи а постъ кѣ totъа некъноскътъ. Да ипоарче-
 рса дѣи Dapie Istanъа din esmediçia импротива Си-
 щдор, се фѣкъ провинçiе Persianъ. Дѣиъ бирѣи-
 ца Гречидор дела Платеа, се възъръ de libertateа
 са; бар фѣ тѣрѣратъ de револуçii din дѣиѣръ,
 нѣтъ канд се сѣи не трон Филип, татъа марелѣ А-
 лександръ. Acesta restatorниçi диница ип дѣиѣ-
 тръ, ши не зрмъ сѣиъсе Траçia ши Ialria. Avand
 armii disciplineate ши богъçii destъле, фѣкъ план
 сѣ сѣиъе ши Гречia, чеа че нѣи фѣ кѣ греѣ да
 desgинѣриде ши demoralizaçia ип каре се афла Гре-
 чи. Ип вѣтъдѣа дела Херомеа, че да 3646, ре-
 нѣртъ азѣпра трѣпелор Гречещи, ипгронъ libertateа
 Гречii, ши да Korint се аесе de çeneralisim ад
 трѣпелор Гречещи, pentрѣ esmediçia че врса сѣ ип-

трепиринъ и ипиротива Персии. Канд фъчса прегати-
 риле тревинчоасе пентрѣ ачѣаста, се оморѣ. Моар-
 таа дѣи Фидиѣ а ридикат ѣн пичоаре пе Гречѣ, Трачѣ
 ши Глѣрѣ, ка съ скане де жѣгѣла Македонии; дар А-
 лександрѣ, каре ла 3648, зрѣтъ дѣи Фидиѣ ѣн тронѣ,
 ѣи бирѣи ѣн скърѣт тинѣи, ши пе зрѣтъ пѣсе ѣн азкѣ-
 ре пѣанѣа татѣази съѣ де а дѣрѣма колосѣа ѣн
 пѣтрѣд аа Персии. Ла 3650, треканд ѣн Asia миѣа,
 бирѣи пе Персиянѣ аа Граникѣ ши конринсе Asia ми-
 ѣа. Дѣпѣ ачѣаста ѣи бирѣи ла Исѣ ши пѣтрѣнсе ѣн
 Сирия. Аичѣ сънѣсе четѣциѣе Фенициѣе, рѣнѣ Тѣ-
 рѣа, приими канѣтѣаѣиѣ Евреѣлор дѣн Палестина, ши
 пѣтрѣнсе ѣн Еѣипт. Де аичѣ, дѣпѣ че пѣсе temelie
 ла четатеа Александриѣ, се ѣнтоарсе кѣтре Еѣфрат,
 ши ла Арвѣла вѣтѣ пентрѣ чеа дѣпѣ зрѣтъ оарѣ
 пе Дарѣе Кодоманѣ, каре ѣн гравѣ дѣпѣ ачѣаста
 се оморѣ де ѣн satrap аа съѣ. Monarhia Persia-
 нѣ ѣнчетѣ дѣ а маѣ фи. Александрѣ, ѣнѣмѣат дѣ
 атѣа бирѣнѣе, сѣвѣрши вре о кѣте-ва крѣме гроѣ-
 ве; оморѣ пе Фидота, пе Пармениѣ ши пе Калѣтѣ пе-
 пераѣ ѣнсемнаѣи, ши пе Калѣстен. Ка съши зѣе
 де ачѣсте фанте, а кѣрора адѣчере аминте ѣа го-
 нѣа прѣтѣтѣндѣнѣ, се прѣзѣмѣѣлѣ прѣн чеде маѣ де
 пѣртате провинѣиѣ аѣе монархиѣ Персиянѣ; пѣтрѣн-
 се ѣн Сиѣтия ши ѣнтрѣнсе о еспѣдиѣиѣе ѣн India;
 дар револта армѣи ѣа сѣлѣ съ се ѣнтоаркѣ ла Баби-
 лон. Канд фъчса пѣанѣрѣ пентрѣ позѣ конпрѣндѣрѣ
 ши пентрѣ организѣиѣа монархиѣ sale, мѣрѣ ла 3660.

Кѣдѣрѣа монархиѣ Македонѣанѣ.

Монархѣа чеа маре, че а фондат мареле Алек-

sandru, kьzъ prin sфашiere. Dъпъ нице ръвоае andeахrate, генералі съі о шпърциръ ип маі пхате perate, din care челе маі ansemnate аъ fost: peratъ Eгиптазі, care аъ инфлорит съз Птоломеі, ши маі трзиъ се копинсе de Romanі; аа Сириі знде аъ domnit Seleуциі, ши care каръші се фъкз маі трзиъ провиніе Romanъ; аа Macedoniі поъз, care се копинсе de Romanі. Афаръ de ачесте perate маі, s'аъ маі формат ши аате маі мичі, прекът: аа Трачii, аа Пергамтазі, аа Bitiniі, аа Pontтазі, care toate се фъкъръ кз тимъа прадъ Romanідор.

Конфедерацііае Гречідор.

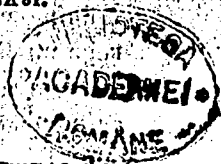
Гречі, а кърор арте, щинце ши лимъ де дъсе Aleksandру ип Asia ши Африка, ши генералі съі де шпърциаръ ип peratele дор, де kind аъ кьзт съз domnia Macedoniі, аъ фъкът пхате ипчеркърі спре а'ши дов'нді либертата, ши се пъреа кь'ши аъ дов'ндит скопъа. Спре а се аъра маі кз исправъ, атат де кътре Macedonia поъз, кат ши де кътре алуі врѣкмаші, антемаръ доъ конфедераціі: чеа Етолікъ ши чеа Ахаикъ. Дар пезниреа че domnea иптре данселе, кар а dat прилеж Macedoniі ка съ се аместече ип требіае Гречii. Ип тимъа ачеста виінд Romanі иппротива Macedoniі, 3778, деклараръ не Гречі либері, ши и лъаръ съз протекціа дор; дар маі не зртъ иі сѣпъсеръ кз армеле. Гречia се фъкз провиніе Romanъ; пъмаі Аteni і се лъсъ оаре-каре змвръ de либертате.

Starca klatři da Greči an timpza dela
marale Aleksandru panь da Azgьst.

Tъrvъrъrile din lъvntъrъ ши perderea libertъ-
ци n'аъ impeditat ne Greчи de a skoate inkъ oa-
ment marі kare аъ azminat lъmea. Dintre toate
шiincele, filosofia s'a klativat mai mълt. An tim-
pza lъi Filip a trъit filosofia Aristotea, zче-
nikъ lъi Platon ши invъцъtorъ lъi Aleksandru.
Афаръ de ачеста a инфлорит Теофраст, Zeno Stoi-
къl, Епикъr, Antisten, Диоцен ши аацѣ философи
vestицѣ. Теокрит, Аратъ ши Калимах аъ kлатivat
poezia; Dimitrie Фалереъ s'a ansemnat prin ело-
къенцъ, ши Полибие prin istorie; кар matemateka
s'a desъvъrшit de Евклид ши de Архимед. — Птоло-
меи din Египт аъ fost marі протекторѣ ат артелор
ши ат шiinцелор. Еѣ аъ адънат an Aleksandria
чса mai mare библиотекъ а лъmi de атъчи. Пѣ-
да ачестора аъ зрмато ши реуѣ Пергамъzѣ.

Коприндериле Романилор an Italia.

An timpza an kare Aleksandru se презъbla din
вѣршинцъ an вѣршинцъ prin Asia, Romani se гръвса
a копринде тоатъ Italia. Дъпъ че потолѣръ о ре-
волтъ a Латинилор, вѣрхѣръ ne Кампанианѣ, ne Галѣ
ши ne Самниѣ, ши ловѣръ ne Тарентинѣ din Italia
de жос. An ачесте ръвоае se ansemнаръ ka чене-
ралѣ marі: Деchie, Манлие Торкватъ, Папѣrie Къr-
сор, Фаврѣchie ши Къrie Dentatz. Тарентинѣ, да
3704, стримтораѣ de Romani, киетаръ anтр'ажътор

ле Пиръ рецелє Епирълѣ, карє ꙗ доъ вѣтълѣ ла Ераклеа шѣ ла Pandosia snerie de o kam datъ ле-цѣоанеле Романе; дар маѣ не зрмъ, бирѣт къ де-сѣвршпѣре ла Benevent, се ꙗтоарсе къ рѣшине ꙗn statъ сѣѣ: Romani копринсеръ тоате колониѣ Гре-цешѣ дѣн Italia de жоs; фѣкъръ коприндерѣ шѣ ꙗn Italia de сѣs, шѣ се ꙗтѣа шѣсѣра акѣм шѣ къ аѣт попѣла маѣ mare.

Рѣсвоѣла I Пѣник.

Дѣпъ че Romani се фѣкъръ стѣпнѣ песте Ita-
lia, 3720, се ꙗкъркаръ ꙗn рѣсвоѣ къ Картагенѣ-
зѣ, колонѣ веке Фенѣчанъ, ꙗn Африка, дѣнпротѣ-
вѣ Sicilia, шѣ карє къ кѣт салѣсе Фенѣча, къ ата-
та са се ꙗтвогѣѣсе шѣ се ꙗнѣтернѣѣсе, окѣпндѣѣ
колониѣе шѣ ꙗнѣшндѣѣшѣ негоѣѣла лѣтѣ. Къ а-
чест попѣла Африкан mare шѣ ꙗтернѣк авѣръ Ро-
mani трѣѣ рѣсвоѣе ꙗнфрикошате, ꙗтѣмѣ Пѣнѣче.
Причина чєлѣѣ д'ꙗнтѣѣ рѣсвоѣѣ аѣ fost Sicilia, не
карє шѣ Картагенѣзѣ шѣ Romani воѣа сѣ о коприн-
зѣ. ꙗn чєлє д'ꙗнтѣѣ ловѣрѣ не mare, Romani, не-
авѣнд флоте шѣ некѣноскѣнд тактика марѣнъ, ꙗт
фѣчєа испрѣѣѣ марѣ. Рѣвдарєа, стѣрѣнѣѣа шѣ ꙗ-
triotismѣа ꙗнпѣлѣна лѣнса артеѣ; Dѣлѣе вѣтѣ не
Картагенѣзѣ не mare, шѣ Регѣлѣ, ꙗn ѣeneral vestit,
трекѣ марєа Mediterанъ ꙗn Африка, шѣ ꙗнпрози
Картагена, карє, фѣнд бирѣтѣ шѣ ꙗn аѣте локѣрѣ,
чєрѣ маѣ не зрмъ ꙗчє къ пердєрѣ ꙗnsemnate.

Рѣсвоѣла II Пѣник; Анѣвал.

Не кѣнд Картагенѣзѣ чєрка сѣ се деспѣгѣвєа-

съ въ Spania de perdepile din рѣвоѣла антиѣ, Romani въта не Гади въ Italia de със, ши се интин-
дѣа кѣ копиндериле. Анивал Картаѣенеца, зпѣа
дин чеѣ маѣ ансамнаѣ генералѣ аѣ векими, афлан-
дѣсе кѣ армия патрии саде въ Spania, кѣакѣ пачѣа
епкѣатѣ кѣ Romani, ши, да 3756, трекѣ peste Пи-
reneѣ ши Алпи въ Italia, ка съ рѣсвѣне smerenia
патрии саде din рѣсвоѣла антиѣ. Въ треѣ вътълиѣ
марѣ да Тичина, Тревеа ши Трасимене а ингрозит не
Romani, фѣр' аѣ фи сѣбит. Диктаторѣа Фабие Мак-
симѣ, да 3767, некѣжи мѣат тимп не Анивал; дар
ачеста въ вътълиа дела Кане, да 3768, адѣсе Рома
въ примѣждиа чеа маѣ mare. Норокѣа инсѣ, че а
антовѣрѣшит не Анивал пѣнѣ акѣм, а трекѣт да Ро-
манѣ. Консулѣа Марчелѣ а инвѣцат не Romani съ
фие бирѣторѣ въ toate пѣрѣиле инпротива лѣи Ани-
вал. Корнелие Сципион, нѣмит ши Африканѣа антиѣ,
зпѣа din чеѣ маѣ вѣстиѣ генералѣ Romani, трекѣнд
въ Африка, да 3783, а силѣт не Анивал съ пѣрѣсѣа-
скѣ Italia; да Zama ѣа бирѣ кѣ десѣврѣшѣре, ши
Картаѣенеци черѣрѣ пачѣ кѣ perdeпѣ фоарте ин-
семпнате. Дѣпѣ рѣсвоѣла ачеста, Romani фѣкѣрѣ
Spania, Sicilia, Sardinia, Korsika провинѣи Рома-
не, да кѣрора нѣмѣр съ силѣр въ tot кѣпѣа аѣ
инмѣлѣи.

Рѣсвоаеле Romani дор кѣ Macedonia; кѣ
Siria; кѣ Греѣи; рѣсвоѣла III Пѣник.

Въ гравѣ дѣпѣ рѣсвоѣла Пѣник да доѣла, ле-
ѣианеле Romane, да 3784, трекѣрѣ въ Macedonia,
инпротива лѣи Филип реѣелѣи еѣ, не кѣре ѣа бирѣрѣ

ла Kinoskeфале, прекът аѣ вѣрѣт маѣ тѣрѣѣ шѣ пе
 фѣла съѣ Персеѣ ла Пидна. Macedonia шѣ Ialiria
 се фѣкѣрѣ провинциѣ Romane. Тѣ тимѣла ачеста
 Romani, ла 3792, тѣкѣрѣ тѣ Asia, тѣде ла Mar-
 nesia, вѣтѣрѣ пе Antioх III нѣмит чѣла тѣре, реѣе-
 ле Sirii, шѣ тѣ рѣпѣрѣ цѣрѣ. Акѣт вѣни шѣ рѣн-
 дѣла Грѣчилор ка съ се факѣ сѣнѣшѣ romanѣ. Про-
 текѣция чѣа грѣа, съѣ карѣ Грѣчѣа ѣемеѣа апѣсатѣ, а
 адѣс пе Грѣчѣ ла деснѣдѣждѣре ка съ ѣа армѣле
 тѣ тѣнѣ; дар времѣле чѣле фѣрѣмоѣсе а ле Грѣчѣи
 тѣкѣсерѣ де шѣла. Грѣчѣ се вѣрѣрѣ, шѣ patria
 лор ка шѣ алатѣ цѣрѣ, ла 3938, се фѣкѣ провинциѣ
 romanѣ. Tot тѣ тимѣла ачеста, кѣнд тѣрѣ либер-
 татѣа Грѣчѣи, Romani тѣ рѣсѣоѣла аа III-лаа нѣник
 рѣнарѣ Картаѣена прип Scipion Emilianѣла, нѣмит
 Африканѣа II-лаа, шѣ фѣкѣрѣ шѣ тѣ Африка о про-
 винциѣ Romanѣ. Asemenѣа пѣтрѣсерѣ шѣ тѣ Ga-
 lia саѣ Франѣа де асѣлѣ, шѣ шѣ тѣметѣарѣ пѣ-
 терѣа лор шѣ аколо; потолѣрѣ револатѣ лѣѣ Viriat
 дѣн Лѣзитѣа, шѣ тѣпѣчѣрѣ Spafia кѣ рѣнарѣа
 Nѣманѣѣи.

Корѣнѣия пѣравѣрилор romanѣ.

Дар кѣ кѣт Romani аѣ кѣноскѣт цѣрѣ, паѣѣ шѣ
 обѣчѣрѣ streine, кѣ атѣ тѣвѣрѣѣнарѣ пѣравѣрѣ
 носѣ шѣ се стрѣкарѣ. Кѣ тѣмѣлѣѣре провинѣилор
 шѣ кѣ вѣрсарѣа вогѣѣилор лѣтѣ тѣ Roma, се тѣ-
 тродѣсе лѣкѣла шѣ стрѣкѣчѣнѣа, шѣ Romani нѣмаѣ
 семѣна кѣ стрѣмошѣ лор чѣѣ simplѣ. Лѣкомѣа
 де копѣндерѣ носѣ се фѣкѣсе патѣмѣ ла дѣншѣ;

пентръ къ орі-че царь копрінъ ера зп извор де
 богъцие. Streini, маі къ сватъ Гречи зпплъръ
 Рома; еі съврша toate тpeбиe Romanilor. Ка
 съпшмі нъ пѣта съ нъваскъ не стѣпні дор, дар
 пичі нъ пѣта съ ле факъ вре зп рѣхъ се аѣткарь
 дар съ стріче тперішеа romanъ а кърѣа креѣере
 ле ера акредингать. Тnzadar вътрѣа Katon,
 Мensorъ чел маі страшнѣк аа Рomer, мѣклочи аа
 Senat ка съ се гонѣаскъ педароѣи ші медічи гречи;
 Romani атат се обичнѣсеръ къ дѣшш, ап кат нъ
 пѣта трѣ фъръ артеле дор. Нъ е шірае къ Ro-
 mani дін тпнѣа ачеста аъ деѣперат; ші къ неа-
 вѣнд връжташі аа индемѣнъ къ каре съ се рѣво-
 наскъ, аъ ичепѣт а се рѣвои еі атре sine.

Реформеле Грахлор; рѣвоѣа І чівіл;
 рѣвоѣа къ Іугѣрта; рѣвоѣа къ Чішѣри
 ші Тестони.

Тп Рома се формасеръ доъ класе, зпн а бога-
 цилор, каре трѣа ап тоатъ амбіашѣгарѣа, ші алта
 а сърачилор каре се афла ап чеа маі mare тѣкло-
 шіе. Доі фраѣі Грахл, Тіверіе ші Карѣ, се аѣтка-
 рѣ, аа 3850, ка съ амѣнѣтѣѣаскъ соарта сърачи-
 лор прпн леѣа аграріе, ші прпн алтѣ пропѣпері де
 леѣі, фолоситоаре. Дар зра богацилор импротива а
 честор реформе ера атат де mare, ап кат къ арме-
 ле ап шпнъ оморѣръ не Грахл ші не партизани дор.
 Рѣвоѣа чівіл ичепѣ; Рома се стропі къ шпѣе де
 аа четѣпенілор съ. Грозѣвиле ачесты рѣвоѣе се
 прекърмарѣ нѣмаі дін прічина а доъ рѣвоае дін

афарь, зпѣла да 3873, кѣ Ізгѣрта, зп реце аа N-
 mjdii din Африка, каре кѣ вані а кѣмпѣрат. деци-
 оанеле романе зп вре о кате-ва рѣндѣрї; ши. аатѣ
 маї грозав, tot кам зптр'ачеа timp, кѣ Чимѣрїї ши
 Тестонїї, дої попѣлаї германї, каре зпфрикошарь
 Рома. Амѣндозъ рѣсвоаеле ачестѣа ле зспрѣвї кѣ
 порочїре Marie, зп генерал. vestit, кѣрѣна pentрѣ
 вїрѣнѣа Чимѣрїлор ши Тестонїлор. і се dete titaz
 de пѣрїнте аа patrii.

Рѣсвоѣа Романїлор кѣ аліації лор; рѣс-
 воѣа кѣ Mitridat; рѣсвоѣа П. чївїа зптре
 Marie ши Сїла.

Дар рѣсвоѣѣ маї грозав авѣрѣь Romani, да 3892,
 зп Italia кѣ попѣлаї de зїчї, каре ера аліації аї
 лор, ши каре черѣа дрентѣрї de четѣценїе романѣь.
 Кѣнд ера зпкѣркації зп рѣсвоѣа ачестѣа, да 3896,
 се ridїкѣ азѣпра лор зп врѣжманш пѣтернїк ши зп-
 дѣрѣтнїк зптокмаї ка Анївал. Ачестѣа а фост: Mi-
 tridat рецеле Pontѣлзї, каре пѣрѣ. іреї рѣсвоае кѣ
 Romani, пѣпѣ кѣнд се вїрѣї, се despѣдѣждѣї ши
 се опорѣ сїнгѣр. Ачестѣ рѣсвоае п'аѣ фост атѣ de
 kostѣоаре pentрѣ Romani, кѣт а фост рѣсвоѣа аа
 долѣаа чївїа, да 3796, зптре Marie репрезентантѣа
 плевѣїлор саѣ аа сѣрачїлор, ши Сїла репрезентан-
 тѣа патричїїлор саѣ аа богациїлор. Кѣ прїаежѣа а-
 честѣї рѣсвоѣѣ, Рома се скѣлдѣ зп сїнѣеле а сѣте
 de мїї четѣценї, ши маї мѣзте цѣрї сїмѣїрѣь не-
 порочїреа капиталѣ.

Триумвиратъ I между Помпей, Крассъ и Италиесъ Cesar.

Индатъ дѣлъ дѣицирѣа Rome de грозвѣиле рѣс-
воѣзлѣ чѣвѣа, се ивѣрѣ треѣ вѣрвацѣ марѣ: Пом-
пей, Крассъ и Италиесъ Cesar, каре трасерѣ ла sine
тоатѣ пѣтерѣа statzлѣ, ии формарѣ зп триумвират,
саѣ о зпире де треѣ вѣрвацѣ. Помпей с'а инсем-
пат ии рѣсвоѣла чѣвѣа ииtre Marie ии Silla; ии рѣс-
воѣла кѣ Septorie ии Spania, знде се ииtemeiese о
репѣзлѣикѣ deosebѣтѣ; ии рѣсвоѣла кѣ Пирацѣ, ка-
ре neodixнѣа тоате мѣрѣиле, ии испрѣви кѣ порочѣре
ии рѣсвоѣла дѣи зрѣмѣ Mitridat. Крассъ с'а инсем-
пат ии рѣсвоѣла кѣ аѣицѣ, ии ии рѣсвоѣла кѣ ро-
вѣ дѣи Italia; дар пѣме маѣ mare ии аѣ фѣкѣт
кѣ вогѣцѣиле саѣе. Италиесъ Cesar, ла формарѣа
триумвиратзлѣ, п'авѣа пѣчѣ мерѣтеле зпѣа, пѣчѣ во-
гѣцѣиле чѣлзѣааат: кѣ тоате ачѣстѣа еѣ а екѣипѣт
кѣ иицѣтѣла ии пе зпѣа ии пе аѣтѣа.

Конжзтрацѣа дѣи Катѣлина.

Ии тимпѣла кѣнд Помпей се аѣла ии Asia, ии
аѣ треѣлаѣа рѣсвоѣѣ иипротивѣа дѣи Mitridat, Катѣли-
на, зп патрицѣѣ шелерат, каре ииѣ рѣиснѣсе тоатѣ а-
верѣа ии десфрѣнѣрѣ, ла 3938, фѣкѣ дѣипрезнѣ
кѣ аѣцѣ товарѣиѣ асемѣнѣа дѣи зп компаот ка сѣ
дѣа фок Rome, сѣ омоаре пе консолѣ, сѣ рѣс-
тоарне репѣзлѣика ии сѣ жефѣзлѣскѣ. Де ачѣастѣ
прѣмеждѣе mare скѣпѣ Roma пѣи пѣривегерѣа Кон-
сзлзлѣ ии марѣзлѣ оратор Чѣчеро, каре дѣѣ мѣ-
сѣрѣ атѣ спрѣ а опрѣ иѣвѣкпѣрѣа коиѣплатѣзлѣ, кѣт

ми супре а педенси страшик не тоуу конжтраци.
Katilina ми армия са се пръпъди ла Пистоа.

Консулатъ лъи Излие Чесар; моартеа лъи
Красъ ин ръсвожа къ Парти.

Излие Чесар, ажътат де Помпеѣ ми де Красъ,
се фъкъ Консул, ми дъпъ импаниреа анълъи ад-
министрациі саде, се дъсе ин Галія саъ Франца де
астъзи, не каре о стъссе, ми ла 3934, о фъкъ про-
винцие романъ. Де аичи трекъ де доъ оръ Ринъ
ин Церманія, ми одатъ ин Абѣион саъ Англіа де
астъзи, супре а стъгне птери романе ми ачесте
църи. Чесар вені аичи къ планъри, ка prin биръин-
це съ'ми факъ нъме, съ стрънгъ богъци, ми съ'ми
формеже леѣиане гата пентръ toate скопъриле са-
ле. Помпеѣ ин тимпъла ачеста нъ се депъртъ дин
Рома; кар Красъ се дъсе ин Сирия, знде жефъи оръ-
че антѣмпинъ; ми не зрмъ анченд ръсвоѣ къ
Парти, о наѣие битазъ, каре антемеіесе о импъръ-
ѣ птерникъ дела Езфрат пинъ ла India, фъ
принс ми оморѣ.

Дъѣмвиратъ I интре Помпеѣ ми Излие Че-
сар; ръсвожа III чивил; Диктатъра ми моар-
теа лъи Чесар.

Мъринд Красъ, Триѣмвиратъ се префъкъ ин
Дъѣмвират, зниреа интре Помпеѣ ми Чесар н'а
чинът мѣлат, къ тоатъ рѣдиреа че ера интре дини.
Амбиѣиа а импнс не Чесар ка къ тръпеле саде дин
Галія съ вие импротива лъи Помпеѣ, съ стриче ре-

пѣваіка ші съ се факъ domn аа Romel. Інчен-
 дъ-се аа трепаа рѣбоѣ чивіа, а нсѣ фѣрѣ грозь-
 віае челѣ динте Marie ші Сіла, Cesар, аа 3936,
 вірѣі аа Фарсааа не Помпеѣ, ші хоіѣрѣ soarta
 репѣваічі romane. Дѣпѣ ачѣаста трекут аа Египт
 дѣпѣ Помпеѣ, каре фѣ оморѣ аічі; вірѣі не Пто-
 ломеѣ Dionisie реѣеле Египтѣлѣ аа рѣбоѣла пѣ-
 міт александрін, ші рѣстаторнічі аа дрепѣрїае еі
 не фѣрѣмоаса Клеопатра сора дѣі Птоломеѣ Dionis-
 sie. Де аічі Cesар се дѣсе аа Asia аа Pont, ѣнде
 вірѣі не реѣеле Фарнак, каре се рїдікасе кѣ о рѣ-
 мѣшнїѣ де помпеѣанї, ші не ѣрмѣ се атоарсе аа
 Roma. Аічі нѣ зѣбовї мѣат, ші фѣ сіаіт аа треѣе
 аа Африка, ѣнде нїѣе патриоѣї вѣнї, апѣрѣторї аа
 репѣваічі, фѣѣѣа прегѣтірї аапротїва domnїі дѣі
 Cesар. Cesар аа вірѣі, ші Като, ѣнѣл дїн ачѣї ре-
 пѣваіканї, непѣтанд трѣї де кѣт аа лібертате, се о-
 морѣ сінгѣр. Дѣпѣ атоарѣрѣса аа Roma, Cesар
 се дѣсе аа Spania, ѣнде се адѣнасерѣ помпеѣанї
 съв команда аа дол фїї аа марѣлѣї Помпеѣ. Дѣ-
 пѣ ѣе аа вірѣі ші не ачѣшїа, се атоарсе аа Roma,
 ші се пѣмі Diktator не вїаѣѣ. Ел ера акѣма domn
 десѣвршїт аа Romel; ші аапрѣдѣвѣр, дака репѣ-
 ваіка нѣ се маї пѣтѣа ѣїна ші Romanїлор де тре-
 вѣна ѣн монарх, аѣнѣї Cesар ера ѣел маї вѣн.
 Дар Cesар нѣ се мѣлѣѣшї кѣ аре тоатѣ пѣстерѣа ші
 domneѣе ка ѣн монарх; ѣї вреа ші тіѣлѣа де ре-
 ѣе ші короана. Ін тімѣнѣа ачѣста се формѣ аа-
 протїва дѣі ѣн комплѣот, аа кѣрѣна сѣфлет, ера Ka-
 sie ші Брѣтѣ, ші Cesар, аа 3940, фѣ оморѣ аа Se-
 nat кѣ 23 pane де кѣѣїтеле конѣѣѣраѣїлор.

Тризвиратъ II нтре Antonie, Lepidъ ші
Oktavian; рѣсвоѣд а л IV чивіа.

Чесар се оморъ, дар соарта Рومی нъ се амбу-
пътъци; репъваіка нъ се маі пѣса цinea: Ромей
ѣ тревага зп domn. Дъпъ моартеа лъі Чесар се
рідикарь треі амбіціоші, каре формаръ аа 2-леа
тризвират спре а шпърці пѣтерса Ромей нтре сі-
не. Ачешіа аъ fost Antonie, Lepidъ ші Oktavian,
nepot de sor аа лъі Чесар. Къ формарса тризв-
виратъаѣ ачешіа се аноіръ toate прозвъііае рѣс-
воѣаѣ чивіа. О мѣцume de четъцені вѣні се о-
мораръ. Рома анота ап снѣе. Касіе ші Брѣтх,
афландъ-се аа рѣсъріт, стрнсеръ арміі маі ка
сѣ рѣсвѣне Рома ші сѣ мѣнтънаскъ репъваіка.
Дар аа Філіпі, аа 3942, се вірзіръ репъваікані.
Касіе ші Брѣтх чеі маі дін зрмъ Romanі се омо-
раръ, ші Тризвирі пѣтъръ акъм ап паче сѣ ам-
парцъ нтре sine toate провинцііае romane.

Дъзвиратъ II нтре Antonie ші
Oktavian.

Oktavian маі викасан деріт товаръшіі сѣі, де-
пъртѣ не Lepidъ дін тризвират, ші шпърці нъмаі
кѣ Antonie тоатъ лѣтмеа романъ. Еа лѣъ апѣсѣа
ші лъі Antonie ѣ дете рѣсърітѣа. Канд Antonie
петречеа ап молічѣне кѣ Клеопатра ап Еѣпт, Ok-
tavian мѣжаочі аа Senat ка сѣі декларе рѣсвоѣ.
Antonie ші Клеопатра, аа 3953, се вірзіръ аа Ак-
ціѣ, ші се аптоарсеръ ап Еѣпт. Oktavian ѣ гоні
ші влокъ Aleksandria. Antonie се оморъ сінгър,

asemenea фькъ ши Клеопатра. Atunci Octavian,
 префьканд Египта ши провинция romană, se an-
 toarse ла Roma, de unde прѣса акым сингър съ dom-
 neaskь peste тоатъ лѣмса romană; кьчи нѣмал ера
 ниѣ ши ривал каре съ'ї диспѣте пѣтерса монархикь.
 Ел приими пѣтеле де Агѣст, ши съб титлѣ де Че-
 sar ши Imperator, шпѣръѣи peste тоатъ шпѣръѣ-
 ця romană.

Старса кьлатѣри ла Romani ши тимпѣла
 ренѣваци.

Ши тимпѣла евинентелор ши тимпѣла дѣлѣ рѣ-
 воѣла пѣник аа доѣла, се фькъ о mare skimbare
 ши кѣношицеде Romanilor. Дела Гречѣ шпѣръѣ-
 штарѣ арте ши шиинѣ, дин каре шѣле се кѣтѣва-
 рѣ кѣ мѣлѣ порочѣре, ши кѣт ел н'аѣ fost нѣмал
 бирѣторѣ аї лѣми, чи ши лѣминѣторѣ аї ел. Нѣ нѣ-
 мал мѣлѣме де шѣвѣцаѣи гречѣ шпѣлѣрѣ Roma,
 чи ши тинерѣ romanі дин фамилияле челе маї ин-
 semnate vizita Гречѣа, ши се шторѣса пѣлѣи де идеѣ
 ши кѣношице. Лѣмса, кѣтѣвѣндѣ-се кѣ шѣѣѣла
 де кѣтре deoseбиѣи скрииторѣ, а ажѣнс ла чѣа маї
 шпѣлѣтѣ desѣврѣшѣре. Дѣлѣ 500 ani дела zidѣреа
 Romi, лѣвѣе Андроникѣ скрисе чѣа д'анѣѣѣ comedie
 ши лѣмса romană, каре ера чѣа лѣтинѣ. Фабѣе
 Пиктор скрисе челе д'анѣѣѣ ападе а ле istorii roma-
 ne. Ениѣ а лѣсат мѣлѣтѣ скриерѣ де поезѣе. Бѣтрѣ-
 нѣла Kato Censorѣа, каре ера врѣжманѣ пѣлѣпѣкат
 аа Гречѣлор, компѣсе скриерѣ исторѣче ши о карте
 ашѣпра агрѣкѣлатѣреѣ. Пѣлѣтѣ ши Теренѣе аѣ des-
 фѣтат Roma prin comediiле дор; кар Лѣкреѣе ши

tr'o poemъ фрѣмоасъ а философат дѣспре нацра
лѣкстрѣлоръ. Дар чей маѣ маѣрѣ лѣтерауѣ аѣ инфло-
рит маѣ тарзѣ вѣ тимпѣл лѣвѣ лѣкст. Интре ачѣнѣнѣ
се нѣмѣрѣ: Вирѣиѣ, Ораѣиѣ шѣ Овидѣиѣ, фрѣнтѣа
поѣдѣлор романиѣ, дѣнѣ каре вѣн Катѣлѣ; Тѣвѣл шѣ
Проперѣиѣ. Елокѣнѣца с'а кѣтѣват де мѣлат; дар
ла трѣанѣта чѣа маѣ наалѣ а дѣсѣвѣршѣри с'а рѣди-
кат де Чѣчѣро, Demosten аа Романѣлор, шѣ чѣа
маѣ наѣвѣдѣат ом аа Ромѣиѣ, дѣла каре аѣ рѣмас
мѣлатѣ фѣлѣрѣиѣ де скѣриѣрѣ. Istoria наѣкѣ аѣ авѣт
скѣриѣторѣиѣ сѣиѣ. Дѣнѣл дѣн чей маѣ наѣсемѣнауѣ а фост
Саалѣстѣиѣ. Іудѣиѣ Чесар. не а лѣсат скѣриѣрѣ дѣспре
рѣсѣвоаѣеле сааѣ; Корнѣлиѣ Nepos а скѣрис вѣографѣиѣ,
шѣ Titus Livie а компѣтѣс, о исторѣиѣ романиѣ дѣнаѣнѣ.
Пре кѣт Романѣиѣ аѣ добѣндѣит рѣст шѣ с'аѣ наѣдѣлет-
нѣвѣит кѣ лѣтератѣзѣра, пре атѣт а сокотѣт о жосораре
нѣнтрѣ дѣншѣиѣ де а се окѣпа кѣ арѣтеле, прекѣтѣ
кѣ архѣтектѣзѣра, скѣзѣнтѣзѣра шѣ. ч. л. не каре ле а лѣ-
sat сѣ ле кѣтѣтѣве Грѣчѣиѣ. нѣнтрѣ а наѣфрѣзмѣсеца Ро-
ма кѣ чѣле маѣ фаанѣчѣе паалѣте шѣ чѣле маѣ фрѣ-
моасѣ подоаѣве де скѣзѣнтѣзѣрѣ. Дар кѣ лѣкстѣл крес-
кѣ шѣ дѣморалѣзаѣиѣа. Парѣта чѣа маѣ марѣе а по-
наѣзѣиѣ, маѣ кѣ сеамѣ чей вогауѣ, се тѣвѣлѣа наѣ чѣ-
ле маѣ маѣрѣ дѣсфрѣнтѣрѣиѣ шѣ се наѣтина кѣ тот фѣлѣза
де крѣме. Леѣиѣлаѣ нѣѣ фолосѣа наѣмѣк шѣре а онѣрѣ
стрѣкѣчѣнѣса чѣ наѣнаѣта кѣ наѣзѣрѣиѣ тѣриашѣе. Попѣ-
лѣл де рѣндѣ ера сѣзѣрак.; дѣнѣш, шѣ тѣна маѣ кѣ
сеамѣ дѣн ванѣиѣ кѣ каре наѣлѣ шѣ аалѣлѣ нѣтѣа сѣлѣ
кѣтѣперѣ. Нѣ ѝ дар наѣрѣре кѣ, наѣ аѣстфѣл де наѣ-
прежѣзѣрѣрѣ, рѣнтѣвалѣка а трѣвѣит сѣ казѣ, шѣ наѣ ло-
кѣлѣ сѣ се наѣнаѣнѣдѣзе монарѣхѣиѣа; кѣчѣиѣ Romani не

mai fiind in stare de a se karmzi ei ne sine, de
trebzia neaprat zn stpni, zn mpprat.

Deosebite evinente ale Evreilor nap
la kderca lor sva Romani.

Evrei dnp ce tretr de sva domnia Persia-
nilor svt a marezi Aleksandrz, dnp moartea
avestzia kztz sva Rezi Eptizazi. Cea d'antzi
Ptolomez rbdik ka vre o 30,000 din Palestina
ni ai dxe ka sv impozazeze Aleksandria. Ptolomez
Filadelfza a stpzit kz krciae dor cele
sfinte, adik vivalia, sv se tlmtycask an limba
greceask. Akzn religia dor ptea sv se fak
ni mai knoskzt. De sva Ptolomei Evrei tre-
ktr sva rezi Sirii. Znza din avestzia, Antioz Epi-
fan, a vrt sv silcask ka sv se lepede de religia
strymosask ni sv se krine la idoli; dar ei,
sv niice epoi din familia Makaveilor, se aptra-
r kz atza porocire, an kat ni dovandir liberta-
tea ni kar fondar zn perat. Neznrea nsz ce
ai sfstia ka dat an mnele Romanilor. Avestzia
nap la zn timp ai dzar sv avz rezi, din kare
cea mai ansemnat a fost Irod cea mare; dar mai
ne zrm adzorar Palestina la provincia Siria.

ИЕРИОД VI.

Дела нашера лѣи Isꝛs Xristos, пѣнъ ла кѣдера амперѣѣ romane de anꝛs; саѣ дела монархѣ лѣи Аѣгѣст, пѣнъ ла пѣпѣ-дѣра варварѣлор, шѣ антемеѣра поѣлор state не рѣниле амперѣѣ romane; оуѣ де-ла анѣд I пѣнъ ла 476 дѣпъ Xristos.

Нашера лѣи Isꝛs Xristos; релиѣѣ
крещѣнъ.

Зѣд. din евинентеле челе маѣ импортанте, каре а skimbat лѣмеа шѣ а хотѣрт soapta оменѣрѣ, а фост антемеѣра релиѣѣ крещѣне, не каре Isꝛs Xristos фѣд лѣи Дѣмнезеѣ; коборандѣ-се din чер, о ампрѣше ан лѣме спре мѣнтѣра оаменѣлор. Превестит де мѣлат де пророѣ шѣ ацентат де тоат лѣмеа, Xristos се пѣскѣ ан зѣледе лѣи Аѣгѣст Че-сар, ан Bitaeem, ан Palestina. Ачест анвѣѣлор дѣмнезееск, ан тимпѣд кѣт а проповедѣт ан лѣме, а дат оаменѣлор кѣноѣѣѣѣ чѣа маѣ десѣвршѣтѣ деспре Дѣмнезеѣ. Desfiinѣнд кѣлѣдѣ симболѣк ад Евреѣлор шѣ церемонѣде де прѣсос, а порѣпѣѣт оаменѣлор ка сѣ сѣѣкѣскѣ лѣи Дѣмнезеѣ кѣ иѣ-мѣ кѣратѣ, кѣ фанте вѣне шѣ кѣ вѣѣѣ сѣѣнтѣ. Фѣгѣдѣ кѣ ва амѣѣка неамѣд оменеск кѣ Дѣм-незеѣ, шѣ иѣ ва довѣндѣ дарѣд дѣмнезееск чѣ'л пер-дѣсе. Xristos фѣкѣ мѣлате минѣнѣ, прѣн каре до-

vedi trimiteresa sa din cher, mi neste tot predikъ
 morala чеa mai potrivitъ de a дъче не оament
 ла вртъте ми ферицире. Дар Евреи каре, и докъл
 лъи, ацента зп prinъ пстерник, ил привиръ де врж-
 маш ал релиѣи дор; ил гониръ; ил рѣстигиръ не
 крѣче, ми ел мѣрind ка зп om, и мидини хотърѣса
 лъи Дѣмнезеѣ, каре вѣса ка моартеа фѣзлъи сѣъ сѣ
 фие мѣжлоктъ де и мѣкаре и нtre дѣнсъл ми и нtre
 дѣме. Дѣпъ тpeѣ зиде Христос и нvie дин морѣ, ми
 се и нѣцъ ла чер, де знде venise, и вeдeрeса А-
 постолilor саѣ а зченичилор сѣи, не каре ил trimise
 ка сѣ мeаргъ и н тоатъ дѣмеа ми сѣ предиче рели-
 ѣи са чеа сфѣнтъ. Ачeастъ релиѣие че с'а пѣмит
 крeщѣнъ, кѣ тоате кѣ а фост гонитъ де попълѣ и-
 долатрѣи ми де Евреи, де и мѣраѣи Romeѣ ми де
 дрeгъторѣ еѣ; дар и н timп de 300 anѣ, се и нtise
 и н тоатъ и мѣрѣѣса romanъ, и н кate тpeде пѣрѣи-
 ле лъми, ми не зрмъ се фѣкъ релиѣие domni-
 тоаре а и мѣрѣѣи. Причиниле де кѣnetenie але
 гравничeѣ и нtinderѣ сѣnt: и зворъл еѣ чeл дѣмнезе-
 ек, вѣаца чеа кѣратъ ми сфѣнтъ а чeлор д'и нтѣѣ
 крeщѣниѣ, каре тpeѣа потривит кѣ и нвѣцътѣрѣле и н-
 temeietорълѣи еѣ, моартеа а милиoane де мѣченичѣ,
 organizationѣа вѣсeрѣичѣ крeщѣине, ми рѣвна кѣ каре чeѣ
 д'и нтѣѣ преoѣи ми Епископѣ се стрѣдъѣа супe пѣс-
 trapsa аdevъrateѣ и нвѣцътѣрѣ а лъи Христос. Дар
 oameni, дѣпъ кѣм а вѣzezъ де тоате, фѣкъръ а вѣз
 ми кѣ ачeастъ релиѣие дѣмнезeтаскъ. Eретичѣ с'аѣ
 а пѣкат сѣ о коръпъ, ми алѣи аѣ вртъ сѣ факъ mai
 мѣл de кѣт порънчeа eа. Кѣ timпъла а приimit o
 мѣлѣime de адаose ми prisоase. Не зрмъ кѣnd

s'a фѣкст религіе а statꙋлꙋ, се инкѣркѣ де формѣ ми де церемоніѣ, ми морала еѣ чеа сфѣнтѣ нꙋ се вѣгѣ ин сеамѣ. Ін сфѣрмит ині дін инвѣнѣторі еѣ, динтре каре чеѣ маѣ инсемпаѣ ерѣ Епископѣ, стѣнниѣ де амбіціе, о сфѣншарѣ фоарте грозав, ми дѣхѣл еѣ чеа де кѣвире ми де паче се пердѣ.

Инпѣрѣѣѣа романѣ сѣвт Аѣгѣст.

Инпѣрѣѣѣа романѣ сѣвт Аѣгѣст, ин тинп де 44 анѣ, с'a вѣкѣрат де паче ми диниѣе. Врѣжѣиле ми тѣрѣзѣрѣиле дин лѣнтрѣ инчетарѣ. Богаѣи авѣа о-дѣхнѣ, ми сѣраѣи приїмеа пѣнеа ми авѣа привелѣнѣ. Аѣгѣст а лѣсат ин фѣинѣѣ тоате формеле репѣблѣикане; ел с'a мѣлѣѣмит кѣ аре тоатѣ пѣтерѣа ми кѣ домнеѣе синѣр. Ел а фост ин маѣе протектор ал артелор ми ал дѣинѣелор. Оамени лѣтераѣи, рекомѣндаѣи де министрѣл сѣѣ Меченас ми фаворизаѣи де дѣнѣл, аї тримѣѣѣа лѣздеѣе пѣнѣ ла марѣѣиле инпѣрѣѣѣи. Романи фѣинд мѣлѣѣмиѣи нꙋ се маѣ гѣндѣа ла репѣблѣикѣ. Ін тинпѣл дѣѣ Аѣгѣст, Романи копѣинсерѣ Паноніа саѣ Ѣнгаріа де аѣтѣлѣ, ми Месіа саѣ Бѣлгаріа ми Сѣрѣѣѣа; дар интрѣн рѣсѣвоѣ кѣ Ѣѣрѣманѣ, командаѣи де Арменіе саѣ Хѣрман, се вѣрѣіѣрѣ грозав.

Инпѣрѣѣѣи дин фаміліа дѣѣ Аѣгѣст.

Дѣкѣ моартеа дѣѣ Аѣгѣст, инпѣрѣѣѣа романѣ авѣ а сѣфѣрѣи мѣлѣе пѣнорочѣрѣи дѣла вѣчѣснѣѣи сѣѣ сѣкѣесорѣи. Тѣберіе фѣлѣл сѣѣ адонтѣв, ла анѣл 14 дѣнѣ Хѣрѣстос, а фост ин десфѣрѣнат фѣрѣ марѣѣинѣ, ин тѣлѣхар пѣрѣшнѣнат ми ин ѣѣгѣраш пѣмѣлостѣв.

Калігула сѣкчесорѣа дѣи Тиверіе, ла 37 д х., а фост
ѣн пезѣн, каре прин фанте скѣрпаве а пѣгѣрит
тронѣа импѣрѣѣи шѣ а пепорочѣт пе Романѣ.
Клавдіе ал треілеа импѣрат, ла 41, фѣнд ѣн ом
слаав, се дѣсѣ сѣ се поарте дѣлѣ воіа а доѣ мѣрѣ
desfrante, Messalina шѣ Agrippina, каре гѣверна
импѣрѣѣа ѣн локѣа дѣи. Тѣн тѣмѣа ачеста Брита-
нія се фѣкѣ провинѣіе романѣ. Дар ал патрѣава
импѣрат дѣлѣ Август, шѣ чед маі дѣн ѣрмѣ дѣн
familia дѣи, ла 54, а фост Neron, ѣн тѣран дез-
врѣшит. Desfrante, тѣлѣрѣіе шѣ ѣдѣрѣіе дѣи
челе грозаве аѣ аѣѣнс ла пезѣфѣрѣе. Леѣіоанеле
дѣн провинѣіѣ се револтарѣ шѣ порпѣрѣ ка сѣ скане
импѣрѣѣа де дѣнсѣа; дар ел се опорѣ.

Импѣраѣѣи дѣн familia Флавѣа вѣрѣжѣнеск
импѣрѣѣа.

Дѣлѣ Neron, ѣн тѣмѣ маі пѣѣдѣн де ѣн ан; де-
сѣбітеле арміѣ дѣн провинѣіѣ адесерѣ треі импѣраѣѣи:
Галѣа, Ото шѣ Бѣтеіе, каре перѣрѣ ѣн рѣзѣвоае чѣ-
віле. Импѣрѣѣа, каре прин тѣрѣѣрѣіе ачестеа
се каѣтеа дѣн темелііе саде, фѣ сѣрѣжѣітѣ де Bes-
pasian, ла 69, импѣрат ѣнѣелент, бітеаз шѣ марѣ-
нім. Тѣтѣ фѣѣа сѣѣ; ла 79, о фѣкѣ асемѣнеа фе-
рѣіѣтѣ ѣн тѣмѣ де доі анѣ аі гѣвернѣлѣі сѣѣ; шѣ дѣн
прѣіѣна вѣпѣѣѣѣи шѣ а вѣнел воіѣѣі саде се пѣмі
desфѣтарѣа пѣамѣлѣі оменеск. Сѣкчесор ал дѣи
Titѣ а фост Domitian фрателе сѣѣ, ла 81, каре се-
мѣна маі мѣлат кѣ Neron де кѣт кѣ дѣнсѣа. Дѣлѣ
че опорѣ дезѣі оаменѣ, фѣ опорѣт шѣ ел прин-
тѣрѣѣн компаот.

Тимпъа де атра ал импъръциі romane.

Акѣм импъръциа romanъ се порочи де чинѣ импѣраѣ вpredнѣ. Чел d'antѣ а fost Нерва, ла 96, каре кѣ тоатъ вѣнѣтата са, фиинд слав ши вѣтрѣн, фѣкѣ док ѣн трон лѣи Траѣан, ла 98. Acesta pentрѣ милостивѣа са s'a нѣмит чел маѣ вѣн динтре импѣраѣ. Ел а копѣрѣнс Dacia, фѣкѣнд'о провинѣие romanъ; а копѣрѣнс ши Arabia, а вѣтѣт пе Partѣ, ши а сѣпѣс ши алте докѣрѣ ѣн Asia динколо де Тирѣ. Adrian сѣкѣсорѣа сѣѣ, ла 117, ѣвѣа дрентатеа ши се силѣ а мерѣта ѣвѣрѣа сѣпѣшилор. Ел фѣкѣ кѣлѣторѣе ѣн тоатъ импѣрѣциа супе а'ї кѣпоѣде старѣа, ши супе а фаче ѣндрентѣрѣи ѣнде се кѣвѣнеа. Antoninѣ Пѣз, ла 138, а fost ѣн пѣрѣнте вѣн ши дрент ал сѣпѣшилор сѣѣ, ши а fost омѣа чел маѣ mare дѣн кѣѣѣ аѣ гѣбернат импѣрѣциа. Сѣкѣсорѣа сѣѣ Маркѣ Аврелие, ла 161, s'a нѣмит ши фѣлософ pentрѣ ѣнцелѣпчѣрѣнеа ши кѣноѣицелѣе sale; дар ел авѣ ши алте talente ши вирѣѣѣ але ѣнѣи вѣн принѣ ши mare ѣeneral. Ўн тимпѣа гѣбернѣлѣи сѣѣ о тѣлѣѣме де попѣлѣ Церманѣ ивѣрѣ хотареле импѣрѣциі; ел ѣи вѣрѣи кѣ порочиѣе.

Слѣвѣрѣа импѣрѣциі romane.

Кѣ ачѣѣѣи чинѣ импѣраѣ се испрѣвѣрѣ времѣле челе фрѣмоаѣе але импѣрѣциі romane. Ча маѣ mare parte дѣн импѣраѣи ѣрѣѣторѣи фѣрѣи ниѣе мишеѣ ши невреднѣѣи де а гѣберна. Леѣионаеле, ал кѣрора фавор се кѣтпѣра де тѣлѣт кѣ банѣ, аѣ ѣнчѣнѣт а фаче импѣраѣи дѣнѣ воѣа дор; ши о-

морарь не вре о каци-ва дин чей вхнї, каре аз врѣт съ рестагоричезе дисциплина милитарь антре дансе-ле. Дої похлал streint, ла мiazь noante Церма-ни; кѣноскуї съв пѣмїрса де варварї, ши ла рѣс-рїт Persiani, каре стрїкарь импѣрѣѣя Partїор ши антемарь не а лор, исвса не Romani неконтенїт, ши еї стрїкацї ши деценерацї нѣ ера ан stare де а се импротївї. Кѣтре ачестса се антїмпла ан лѣ-знтрѣл импѣрѣѣї револте dese, каре о салвса фоарте мхл. Ан тимнѣл бечисникѣлї Гадиен, ла 259, trelzecl de ценерал ши гзвернаторї де про-вїнцїї ши мсхшїрѣ ахторїтате имперїалѣ: челедал-те пѣрцї але импѣрѣѣї ера аннекате де Церманї ши де Persiani.

Импѣрѣѣя романѣ се рїдїкѣ съвт Азре-lian, Diokletian ши мареле Konstantin.

Импѣрѣѣя романѣ скѣпѣ дин криза кѣдепї са-ле прїн талантеле а треї импѣрацї: Азрелиан, Dio-kletian ши мареле Konstantin. Азрелиан, ла 270, рекшїгѣ toate провинцїїле афарѣ де Dacia, не ка-ре о лѣсѣ прадѣ варварїлор, ши се нѣмї рестагор-нїчїтор ал импѣрѣѣї. Diokletian, ла 284, лѣз треї товаршї, ши импѣрцї кѣ даншї импѣрѣѣя спре а о пѣса апѣра маї вїне. Сѣкчесорї съї о архї-карѣ ан тѣрѣзѣрѣї позѣ, пнѣ кнд Konstantin, нѣ-мїт чел маре, довндї тронѣл ла 323. Ачеста лї-нїцї импѣрѣѣя дин лѣзнтрѣ, вѣтѣ не врѣжмашї дела хотареле еї, прїїмї крещїнїзмѣл, ши фѣ чел д'антѣл импѣрат крещїн; зїдї Konstantinopolѣ. знде мѣтѣ pezїдїнѣ дин Roma, ши мндаторѣ не

Romanŭ ūi kŭ aalte фачерѣ de vine. Sŭv фii sŭi чеi невредничѣ имперѣѣа пердѣ птерса че 'i o dete tatŭa дор. Іхѣіан, ла 360, о имперничѣ дин ноѣ. Ачест императ авса talente марѣ ūi кзалитѣѣ deosebite; парзѣв пѣмаѣ кѣ s'a пѣtat prin депѣ-дарса sa de крещиниsm, дин каре причинѣ s'a zis ūi Apostat.

Нѣпѣдѣрса чеа mare a нациѣлор барваре и имперѣѣа romanŭ.

Інграѣв дѣпѣ Іхѣіан, sŭv императѣа Valens, ла 375, s'a антѣмлат пѣпѣдѣрса чеа mare a нациѣлор барваре, каре гѣsind имперѣѣа romanŭ слѣ-вѣтѣ, о сфѣшарѣ ūi о котропѣрѣ кѣ totŭa. Ачестѣ пѣпѣдѣре аѣ причинѣито Хѣни, понѣа Mongol дин Asia, каре трекѣнд не ла Don, Волга ūi Дѣпѣре и Еѣропа, а импѣns кѣтре анѣs ūi мѣазѣ-зи на-циѣле ѣermane че se афла ла Дѣпѣре ūи Pin, ūи ачестѣа неавѣнд икѣтр'о анѣка, аѣ пѣпѣдит и лѣзѣтрѣ и имперѣѣа romanŭ. Дин ачесте нациѣ барваре Goti аѣ трекѣт маѣ антѣѣ Дѣпѣрса, ūи s'aѣ рѣѣѣрsat neste tot рѣѣѣрѣтѣа имперѣѣи.

Имперѣѣрса имперѣѣи romane de mare-ле Teodosie.

Кѣнд жѣмѣтате имперѣѣа romanŭ ера котрѣ-нитѣ de Goti, ла 378, se фѣкѣ императ Teodosie, чеа mare. Ачеста вѣтѣ не Goti, лѣѣ маѣ мѣлте миѣ динтр'анѣи ūи и аместекѣ и арѣиѣле romane, ūи и астфел de кѣп лѣниѣи имперѣѣа. Teodosie a доѣвѣдит мерѣте ūи пентрѣ релѣѣѣа крещинѣ; ел а

dat чеа маї дїн хрїтѣ ловїтѣрѣ idolatrii саѣ пѣгнїзмѣзлї; дар фѣкѣ о грешалѣ маре кѣ импѣрїї импѣрїїа итре чеї дої фїї аї сѣї, Опоріе шї Аркадіе, шї пѣрїїае еї нѣ се зпїрѣ. Ла 395, Аркадіе азѣ импѣрїїа romanѣ de рѣсѣрїт, шї Опоріе не чеа дела апѣс. Amēndoi фїїнд невѣрстїчї, Teodosie ле дете епїтронї нїще вѣрвацї, каре ера вѣржмашї персоналї: азї Аркадіе аї дете не Рѣфїн де пацїе Гал, шї азї Опоріе не Stilikon, каре ера де пацїе Bandal.

Кѣдерѣа импѣрїїї romane de апѣс.

Незпїрѣа че domnea итре Аркадіе шї Опоріе, шї маї кѣ сѣамѣ итре Епїтронї лор, а dat прїчїпѣ ка барбарї сѣ на дїрекцїе кѣтре апѣс, шї сѣ грѣвѣаскѣ кѣдерѣа импѣрїїї romane de аколо. Опоріе вѣзѣ кѣ окї кѣтм Готї прѣдарѣ шї жефѣзїрѣ Рома, шї кѣтм аацї барбарї аї рѣпїрѣ шї аї копїнсерѣ провинцїїае зпа дѣпѣ ала, фѣрѣ сѣ поатѣ а ле ста импротївѣ. Сѣв Valentinian III, ла 423, Хзпї ера сѣ копїнзѣ тоатѣ импѣрїїа, дака нѣ о скѣпа Аецїе ценералѣа roman. Кѣ toate ачестѣа, Рома tot нѣ нѣтѣ скѣпа де жафѣрїае чеї фѣкѣ Ценсерїк рецѣле Bandalior, каре фѣ кемат дїн Африка де Еудоксїа импѣрѣтѣаса азї Valentinian импротїва ззѣрпаторѣзлї Maksimѣ Petronie, зчїгашѣа вѣрватѣзлї сѣѣ. Импѣрїїа шѣрїїнїтѣ нѣмаї ип Italia тѣрѣгѣї икѣ пѣцїнтѣа, нѣнѣ канд. Odoakpѣ, зп ценерал барбар, де каре се афла шѣлцї ип арміа romanѣ, ла 476, detrонѣ не Romѣлз Мо-

miş sađ Axgystas, čea mai din zrmť ampťrat,
dele ampťrťcii čea mai đpň zrmť lovitřř; mi
o ržinť kř totřa :

Starřea křatřři la Romani an timptřa
ampťrťcii.

An timptřa an kare ampťrađi, soldađi mi polřali
řtreini' lřkra spre a đřřima kolosřa čea mare aa
ampťrťcii romane, se mai ařla řni din ampťrađi,
kare proteřva lřkřřřile đřřlřđř; mi an čele doř
vřakřři din třřř s'ař ařlaa mřđđi skřřitori romani,
kare, skřřřđđi de treřile přvaiče, se anđeletničea
an řřařa přivatř kř literatřra. An poezie s'ař an-
semnat: Lřkan, Fedřř kř fabřle, Persie mi řř-
venaa kř satire, Marřřial kř enigrame, mi ađđi.
Křintilian a skřřis pęřřđđi ařřra elokřenđđi. Plā-
nie čea břřřř a lřřsat o istorie natřralđ. Plainie
čea tãňř a skřřis panęřřřřřla lřđ Trařan, mi ne a
lřřsat mi skřřisori řamiliare. An Istorie Tacit. a
kovřřřit ne tođđi istorięđi. Sřetonie a skřřis biogra-
řřile čelor din tãř Česari. Křintř Křřřie a skřřis
istoria marełđ Aleksandrř; Florřř mi Iřstin ař
řřřřř estřakte de istorie. Pomponie Melaa a skřřis
ařřra řeografři, Čelaa ařřra Mediciner, mi Se-
neka ařřra řilovofři morale. — Dar přřvřřřile
Romanidor se šřřikarř kř totřa an vremea ampťrť-
cii. Lřkřřla př mai křřořřea marřřini; desřřřna-
řa a ařřřs a ři de modř; o křřimř trřřea đřđř
řine řn lãđđ de aate křřime, mi la toate ačestea
řařřea de niđđř mi ankřřařřiare mišelđđe ampť-
rađilor čelor nevředničř. Ačřta korpřřie mi de-

moralizație aș stins din inimile lor tot flegma de simțiment de patriotism și de libertate, și sărbîndule și pterile fizice, și femeriat k' totza, și k' arla militară, și prin kare kompineseră l' tmea, a aștins a' de fi povar' și r' s'voșta o' s'nat' m' ; de ačesa și armile lor p'imea barbari kare se znea foarte lesne k' frau' lor, v' r'j' m' m' Romaniilor. N'zma' și asfel de kin se esnikk' večisničia lor, k' aș p'xt' s' f'eri ne t'ron' niče monstr'ri ka Tiberie, Kalig'la, Nerōn' și alii ; și k' r' s' m' p'xt' și asfel de kin se p'ričene, k' m' aș p'xt' nauiile barbare s' d' r'ime a'na de lesne kolosza m' p' r' d'ii lor, pen' r' a k' r' r'na k' rešere și m' i' t' r' i' t' i' r' e s' r' y' m' o' m' i' lor aș k' k' r' a' t' m' a' i' m' z' l' t' e' v' s' a' k' r' i' .

Starza k' z' t' r' i' G' r' e' c' i' i' l' o' r' și t' i' m' p' z' a' i' și m' i' p' r' y' d' i' i' R' o' m' a' n' e' .

G' r' e' c' i' , de și s' r' i' s' i' u' t' R' o' m' a' n' i' i' l' o' r' , a' v' r' y' și e' i' s' k' r' i' t' o' r' i' și t' i' m' p' z' a' m' i' p' r' y' d' i' i' . E' p' i' k' t' e' t' f' i' l' o' s' o' f' z' a' l' z' s' și m' a' n' z' a' l' de m' a' k' s' i' m' e' m' o' r' a' l' e' . M' a' r' k' s' A' u' r' e' l' i' e' f' i' l' o' s' o' f' z' a' , de și R' o' m' a' n' , s' k' r' i' s' e' și l' i' t' e' r' a' g' r' e' c' e' a' s' k' o' k' a' r' t' e' f' i' l' o' s' o' f' i' k' e' . P' l' i' n' i' a' r' h' ne l' z' s' b' i' o' g' r' a' f' i' i' și a' l' t' e' s' k' r' i' e' r' i' p' e' d' i' c' i' o' a' s' e' . G' a' l' e' n' a' s' k' r' i' s' a' s' y' p' r' a' m' e' d' i' c' i' n' e' i' . D' e' l' a' L' u' c' i' a' n' a' s' r' y' m' a' s' s' a' t' i' r' e' . În i' s' t' o' r' i' e' a' s' s' k' r' i' s' D' i' o' n' K' a' s' i' e' , A' r' i' a' n' și D' i' o' d' o' r' d' i' n' S' i' c' i' l' i' a' . S' t' r' a' b' o' n' a' s' k' r' i' s' a' s' y' p' r' a' g' e' o' g' r' a' f' i' i' , și P' t' o' l' o' m' e' s' , a' f' a' r' y' de g' e' o' g' r' a' f' i' e' , a' s' k' r' i' s' a' s' y' p' r' a' x' r' o' n' o' l' o' g' i' i' și a' s' t' r' o' n' o' m' i' i' .

Литература религии крещине.

Индатъ че с'а ибит крещинизмъ а авът ми еа литература са. Дъпъ Апостоли Иоан ми Матеѣ, Лука ми Маркъ, каре аѣ скрис челе патрѣ Евангелиѣ, ми дъпъ Петрѣ Павел ми аѣци каре аѣ адресат деосевите скриерѣ кътре комънитъциле крещине, е-ширъ Іустин, Атенарога ми Тертулиан, каре прип скриерѣ апърарѣ крещинца ми моралитатеа крещини-дор. Ориген а ивъват не крещинѣ а тѣкѣци вине скриптура. Езебие Епископъа Чесарии а скрис о историе вѣсеричеаскъ. Дар религия крещинъ а авът ми ораторѣ стрѣлѣчиѣ. Интре ачещиа се пзмъръ S S. Basile чед маре, Григорие Nanzianzenъа ми маѣ кѣ съамъ Иоан Хрисостомъа. Ип партеа апъ-сѣлѣ аѣ ипфлорит ип тимъа ачеста S S. Азгъстин ми Іероним.

Ръинарѣа Іеръсалимъази, ми иппръщѣерѣа
Евреїдор ип дъме.

Евреї, сѣв чей дин тѣхъ ипъраѣи романѣ, аѣ фост прѣдаѣи ми жефъциѣ ип мѣате кинърѣ де кътре дреръторѣ романѣ дин Палестина. Съферинцеле дор ип тимъа ипъратѣлѣи Neron ажънерѣ да кѣлме. Еѣ дъарѣ армеле ип маъ, ка саѣ сѣи довандеа-скъ либертатеа, саѣ сѣ моарѣ. Веспасиан ѣенера-дѣа романѣ аѣ бирѣи претъстинденѣа ми вѣлокъ Іеръса-лимъа; дар фиинд киemat да Рома ка сѣ на ипъ-рѣѣиа, дете командѣа фиѣлѣи сѣѣ Титъ. Ачеста, да анъа 70, дъпъ че рѣсѣи ип Іеръсалим, арсе тем-пѣа, дъръмъ четатеа; ми не Евреї аѣ иппрѣѣие

intr'o parte mi intr'alta. Mai tarziș, kind imp'ratza Adrian a vrzt s'z zidsask'z zn temp'laz ido-lesk, in lok'za zn de a fost temp'la evreilor, a-чeция, s'zbt zn Mesia min'inos n'zmit Баркокева, se ad'nap'z din toate p'z'zile mi vrzr'z s'z se imp'rotiv'sask'z. Цeнерал'и аз'и Adrian и в'zт'zр'z ми и imp'р'z'z'иар'z din поз'. De ат'зп'ч'и ми п'н'z ак'zп ач'еаст'z п'з'ие веке se аф'л'z р'z'zandit'z in toate p'z'zile ми кол'ц'zр'иле п'z'mit'zл'z'и, п'z'z'rand ип'к'z к'z statop'nic'ie р'ел'и'z'и ми об'ич'е'zр'иле веку, ип' к'z pent'z са se poate з'иче к'z este, o m'z'mie веке а аз'ми поз'z.

I S T O R I A N O Ź Ź

PERIOD I.

Дела кѣдереа импѣрѣиi romane de анъс,
пѣнъ ла Махомет; саѣ дела пѣпѣдереа на-
циilor варваре ши фондереа похълор ста-
те не рѣинеле импѣрѣиi romne de анъс,
пѣнъ ла antemeiereа релиѣиi ши а импѣрѣ-
иi дъи Махомет иn trei пѣрѣи' але дъми;
орѣ дела анъа 476 пѣнъ ла 622 дъпъ
Xristos.

Къзнд импѣрѣиa romanъ de анъс, нациле вар-
варе каре о аѣ сфѣшиат, antemeiarъ иn провинѣи-
ле ei deosebite state, дѣн каре знеде аѣ перит, кар
алтеле стаѣ инкъ иn фиинѣъ ши пѣнъ иn зѣоа де
астъзи.

Peratzа Bestrotilor иn Spania.

О parte дѣн похълъа чел пѣтѣрос ал Готilor,
пѣмиѣи Disiroty саѣ Bestroti, фолосиндъсе де нези-
реа че domnea иn импѣрѣиa romanъ, прѣдаръ
антъ Macedonia ши Гречѣа, ши не зрѣмъ дѣн Пано-

nia saŝ Ůnparia de astŷzi trekŷrŷ ka sŷ prade mi
 an Italia, an timŷza ampŷratŷzi Onorie. Аларик
 рецеле лор се инфѷцишъ de trei ori maintea Ro-
 mei, mi ansŷrmit o лъз къ asaат; о прѷдъ, о же-
 фѷ, arse o parte dintŷrsa, дъпъ кѷм ми са о
 датъ прѷдase, жефѷise ми arsese лѷтеа. Мѷрind
 Аларик, сѷкчесорѷа сѷѷ Adолаф треку кѷ Bestroti
 an Galia despre miazъ zi, mi de aici an Spania,
 unde antemeie an perat, каре ѷинъ пѷпъ да veni-
 rea Арабиilor.

Peratŷa Bandalilor an Африка.

Pe kind ampŷrŷzia romanŷ era salbitŷ, Ban-
 daali, Алапи ми Szevi, trei попѷаи ѷermani, intra-
 ръ an Galia, mi de aici трекурѷ an Spania main-
 tea Bestrotilor. Алапи ми Szevi se virŷirŷ de Best-
 totti, kind ачедѷия аѷ копѷins Spania; нар Bandalii
 трекурѷ an Африка кѷ рецеле лор ѷenserik, mi aici
 unde a fost Картаѷена, фондарѷ peratŷa Bandalii-
 лор, каре ѷинъ маѷ о sŷtъ de ani, kind атѷнѷ se
 striкѷ de Belisarie ѷенераалѷа дѷи Iustinian ampŷ-
 ratŷa din Konstantinopol.

Peratŷa Anglo-Saksonilor an

Britania.

In timŷza ampŷratŷzi Onorie petŷrŷandŷ-se
 din Britania леѷioanelе romane spre аѷѷараѷа I-
 talii, Пикѷи ми Скоѷи се коборѷрѷ din Скоѷия ка сѷъ
 сѷпере пе Britanii. Ачедѷия ѷерѷрѷ аѷѷтор дела
 Anglo-Saksoni, аат попѷа ѷerman, каре venind de-

ла тареа Нордхалѣ, копрінсеръ Британіа ші енте-
менаръ ачі шапте регате мичі, пнпъ кнд маі тр-
зіѣ се акиераръ тоате интр'нѣла.

Пѣстиіріде дѣі Атіла реѣеле Хѣнілор.

Хѣні, каре ера попѣлѣа чел маі варбар че а
вѣзѣт Еѣропа, ші каре атемеласеръ зп регат дела
хотарѣде Асіі пнпъ ла Дѣнѣре, фїнд кѣ еі аѣ дат
прїчїнѣ ла мїшкѣріале націілор ѣрмане, аз врѣт
сѣ се фолосеаскѣ ші еі де прїдежѣла ачеста фаво-
рабіа де а копрінде ші а стѣпнї цѣрї. Атіла, з-
вѣла дїн чел маі рѣсвоінічї реѣї ал лор, се рїдікѣ
дїн Панонїа, ші а н фрѣнтѣа а 700,000 рѣсвоінічї
трекѣ прїн ѣрманїа пнпъ а н Франѣе. Аїчї фѣ бї-
рѣїт де Аегїе ѣнералѣла роман. Ла атоарѣере
пѣтрѣнсе а н Італіа, ші трекѣ тот че а н амнїнѣ прїн
савїе ші фок. Мѣлѣї дїн лѣкзїторї орашелор пѣ-
стиїте, трѣгандѣ-се а н смаркѣріале мѣрї Адриатїе,
пѣсеръ темеѣ ла ѣетатѣа Венеѣїа. Хѣні слѣвїрѣ
дѣпѣ моартѣа дѣі Атіла, ші вѣзѣїт де націїле веѣї-
не, се атоарсеръ нар а н Асіа де знде венїсеръ.

Регатѣла Франѣїлор а н Галїа.

Франѣї, аат попѣла ѣрман, интранд а н Галїа
сѣв реѣеле лор Клобіс саѣ Клодобїг, вѣзѣрѣ наці-
їле че се амезасеръ ачі, вїрѣїрѣ ші не Сїаргїе ѣ-
нералѣла роман, ші атемеларъ зп стат маре. Де
атнчї Галїа а ачепѣт а се нѣмі Франѣа. Клобіс
саѣ Клодобїг реѣеле Франѣїлор а а мѣрѣїшат ре-
ліѣїа кремїнѣ. Регатѣла ачеста де ші с'а а мѣрѣїт

de mulate ori sãb sãkhesori lãi Klovis, din kare
zãi era nãmal zãmpre de reuã; dar kãnd se rezna
toate pãruiãe sale, mĩ se kãrmãna de kãte zãn re-
pe kã talente, era чел mai nãternik stat din kãte
aã intemerat barbarĩ ne rãzinele ãmpãrãzii roma-
ne, mĩ avãa trãvãtãrĩ mãduĩ nouããĩ din Õermania.

Peratã Ostrotilor ãn Italia.

Dãpã trecerea mĩ amezãrea Bestrotilor ãn Spa-
nia, se ridikãrã mĩ Ostroti sãã Ostrogoti din Pa-
nonia mĩ trekãrã ãn Italia. Reçele lor Teodorik
vãtã ne Odoakrã, kare domnea ãn Roma, mĩ ãnte-
meie ãn toatã Italia peratã Ostrotilor. Kãt a trãit
Teodorik achest perat a fost ãnflorit; dar dã-
pã moartãã lãi sããbi atat de mãt, ãn kãt Belisa-
rie, çeneraãã ãmpãrãtããã Iustinian din Konstantino-
pol, dãpã çe a strikat peratã Bandããilor din A-
frika, a trekãt ãn Italia mĩ a rãinat mĩ ne aã
Ostrotilor. Italia se fãkã provincie a ãmpãrãzii
Konstantinopolitane kã nãmpre de eksarãt.

Peratã Lombãrãilor ãn Italia.

Ostroti se reskãlarã de mãte ori ãmprotiva
gãberãããã Konstantinopolitãilor; dar Narses, aãt
çeneraã aã lãi Iustinian, ãi konçeni kã totãã. Kãnd
açesta administra Italia, kã titãã de eksarã, o ka-
balã a kãrãi din Konstantinopol aã fãkã sãã mĩ
niãrãã postãã. Kãm emi Narses din Italia, Lomb-
ãrãi sãã Lombãrãi, aãt poããã çerman, çe se a-

Фла атинѣ и Паноіа, вені кѣ речеде сѣѣ Аавоіи,
вѣтѣ не Konstantinopolitanѣ, ші и чса маі mare
parte а Італіі итемеіе регатѣа Лонговарзіаор.

Попѣлі каре се ашезарѣ ии Церманіа.

Афарѣ де ачеші попѣлі, каре ии deosebite про-
винціі але импѣрѣціі romane де анѣс, фондарѣ ста-
те поѣѣ, се маі афла ии Церманіа proprie ші ал-
ці, динтре каре чей маі инаемнаѣ ера Бѣргѣнді,
каре с'аѣ ашезарѣ ии Елвеціа ші о parte а франці
рѣсѣритене; Алемані ера интре Ринѣа де сѣс, Ма-
на, Некар, Аех ші Дѣнѣре; Тѣрнѣі аѣ копѣрнс ло-
кѣрїле интре Харѣ, Рин, Маіна ші Боеміа; Фрїзі
се афла ла марѣа Норѣѣлі, инде есте асѣѣлі Бел-
ѣіа ші Оланда; Баварі с'аѣ ашезарѣ ии Баваріа де
асѣѣлі; Saksoni се statopnıciрѣ ии Saksonia. ии
челелалте локѣрї маі ера рѣшѣшїѣе мѣлте де
Франці, каре се ашезасерѣ ии Франца. ии Dani-
марка с'аѣ ашезарѣ Dani, ии Sweѣіа Svioni ші ии
Норвеѣіа Norıroni.

Слави саѣ наѣіа славоѣѣ.

Дѣнѣ че наѣііле ѣермане, импнсе дела рѣсѣ-
рїт, се трасерѣ супе анѣс ші мїазѣ-зі а Еѣроні, ло-
кѣрїле лор се копѣрнсерѣ де о алѣѣ наѣіе нѣме-
роасѣѣ нѣмїтѣ Слави саѣ Славоѣѣ, каре асемена
ка ші Цермані ера импѣрѣціі ии deosebite нѣмїрї.
Слави се итинсерѣ ии тоате ѣѣрїле дела Дон пнѣѣ
ла Елва, ші дела марѣа Балтїкѣѣ пнѣѣ ла Adriati-
ка, ші фондарѣ кѣ тїмпѣа ии знеле дин ѣѣрїле а-

veste deosebite state, презимт ии Boemia, Далма-
ція, Кроація, Славонія, Сербія, Польша, Рѣсія. У-
ни дин понзлї Слави, каре ера апроане де Цер-
манї, се церманизарь кь тимпзл, приминд лимба
ши овичекриле Церманилор.

Понзлї deoseviцї каре се ашезкарь
и Европа.

Афарь де Церманї ши слави, каре аѣ dat Евро-
пї лѣкзиторї нзої, маї венірь кь тимпзл ши аате
пацїл дин Asia. не дрѣмзл чел deskisesepь. Хзні,
тнтр'ачестеа, се нѣмърь Авари. Знгхри, саѣ Magiari,
Бзлгарї, Kazari, Печенеци, Узи, Кзманї, Половци
ши Тзрчи Osmanї. Dинтр'ачесте пацїл се маї афлз
астзлї ии фиинць нѣмаї Magiari, Бзлгарї ши Тзрчи
Osmanї. Челе-аате, ори с'аѣ прѣпѣdit ии рѣзбоае,
ори с'аѣ итотр ла векиле дор лѣкашзри.

Старса кзлтзри ии Европа ии тимпзл

нѣпѣдирї варварилор.

Атата сгѣдзирї силниче, каре аѣ кзтремѣрат Евро-
па маї мѣлат тимп, аѣ вѣтѣмат ши релиѣия ши ши-
инцеле еї. Барварї, Церманї, Слави, саѣ де аатѣ
ориѣинь, фиинд idolатри, аѣ сзпѣрат фоарте мѣлат
не крещинї. Кз тоате кь ачешї варварї се крещи-
нарь маї тзрзиѣ; дар релиѣия крещинь нѣ маї ера
и кзрѣценїа еї примитивь. Корѣнѣия еї кь атаї
маї мѣлат а крескѣт, кь кат с'а итинс сзперстїѣия, ши
сзперстїѣия кь атаї маї тапе с'аї лѣзїт, кь кат ера
маї гроасъ неѣиинца; каре а доминї кь свентрѣ де

фер маї мѣсте вѣкѣрї ꙗн Еѣропа. Барѣари, не-
щїи и д. съ преѣзвѣскѣ вївалїотенїа, шкѣалеле, аше-
зѣмїтеле де ꙗнвѣѣѣѣѣрѣ шї орї-че проѣзѣѣѣ а
дѣхѣлѣ, ле ꙗнгрѣнарѣ ꙗн рѣне шї ꙗн ченѣшѣ. ꙗн
тїмпѣа ачеста де фок, кѣнд фїе-кѣре ера ꙗнгрїкат
пентрѣ сїѣранѣа вїеѣї, кѣнд нѣ се-чїнстѣа нїчї о
ааѣ ѣкѣпаѣїе де кѣт а армелор, пѣмаї кѣлѣзѣрї
дїн пѣрѣстїрї шї понї дѣне ла вїсерїчї се ꙗнделет-
нїча кѣ ꙗнвѣѣѣѣѣрѣ; дар ачѣаста ера атїт де пѣѣї-
нѣ шї мѣрѣнїтѣ, ꙗн кѣт авїа ера де ажѣнс пентрѣ
сѣлѣбеле лор. ꙗн тїмпѣа ачеста авїа се гѣсеск ꙗн
tot апѣсѣа долѣ вѣрѣваѣї фѣлѣмѣшї, Kasiodor шї Бо-
ѣїе, кѣре прїн скрїерїа лор се сїаїрѣ а ꙗнѣфла шї
а хрѣнї гѣстѣа вѣнѣї лїтерѣтѣрї. Боѣїе фѣ ꙗнвїно-
вѣѣїт шї деканїтат де Теодорїк реѣеле Ostrotilor,
лѣснѣдѣне о скрїере фрѣмоасѣ десїре мѣнгрїерѣа
че фїлѣсофїа прокѣѣрѣ ꙗн пѣнѣрѣчїрї. Kasiodor,
скрїѣїт де нестѣторнїчїа тїмпїлор ачелора де фер,
фѣѣї дїн лѣме шї се ꙗнкїсе ꙗнтрѣ о мѣнѣстїре. Аїчї
се сїаї ꙗнзадѣр а ꙗндемпа не кѣлѣзѣрї ка сѣ кѣлѣ-
ѣе щїїнѣе шї фрѣмоаса лїтерѣтѣрѣ. Старѣа ачѣаста
трїстѣ а лїтерѣтѣрї ла крѣщїнї дѣла апѣс мѣрїтѣ а
се пѣмї барѣарїа тїмпїлор сѣѣ а вїрстѣї де мїжлѣк.

О вїчѣѣрї шї лїмѣї нѣѣѣ ꙗн Еѣропа.

Кѣ вѣнїрѣа шї ашезарѣа атїтор понѣлї деосеѣїѣї,
Еѣропа нѣа долѣндїт нѣмаї лѣкѣїторї нѣѣї, чї а прї-
їмїт шї обїчѣѣрї шї нѣравѣрї нѣѣѣ пѣкѣноскѣѣе пѣ-
нѣ атїнѣї. — ꙗн тїмпѣа ачеста сѣѣ фѣрмат шї лїмѣї
нѣѣѣ ꙗн Еѣропа. Кѣ стѣторнїчїрѣа понѣлїлор бар-
ѣарї ꙗн провїнѣїїае ꙗнпѣрѣѣїї romane, лїмѣа латї-

нъ саѣ romanъ а ичетат, де а маѣ фи лимба попу-
лаѣ. Din amestecarea limbelor romane къ а попула-
дор варварѣ се формарѣ; limbă deosebite. Astfel
се формѣ limbă italiană din varbarism. Gotilor
ші аѣ Longobarzilor; limbă romană din varbarism
Slavonilor, ші аѣ аатор паѣѣ каре петрекурѣ пи-
тре Română; limbă Franceză din varbarism. Гаѣ-
лор; Франчѣлор, ші Normanilor; limbă Spaniolă
ші Португезѣ din varbarism. Spaniolilor ші аѣ A-
rabilor. Ла популаѣ din Germania proprie, пре-
кѣт ші ла Слави, икъ се формарѣ dialecte deo-
sebite; дѣне докѣриѣ ип каре с'аѣ ашезат.

Имперѣѣѣ Romană de рѣсѣрит, саѣ
vizantină, орі гречѣаскѣ.

Имперѣѣѣ Romană de рѣсѣрит, каре ичѣне кѣ
Arkadie, а ичѣт 1000 ani, дѣне кѣдерѣа чѣлѣѣ de
апѣс. Еа с'а рѣмит ші имперѣѣѣ Konstantinopo-
литанă ші Bizantină, ші маѣ, трѣзиѣ с'а зис ші импѣ-
рѣѣѣ гречѣаскѣ, din прѣчинѣ кѣ не de о парте фа-
мѣлѣѣ гречѣшѣ аѣ ажѣнс prin адеѣере ла трон; иар
не de алта, кѣчѣ кѣ тимѣлă с'а итродѣс limbă гре-
чѣаскѣ ип toate треѣѣде statzăѣ. Ачѣастѣ импѣ-
рѣѣѣ икъ а fost вѣтѣѣѣѣ de популаѣ варварѣ: de
Хѣнѣ, de Goti, de Слави, Аварѣ ші Бѣларѣ. Им-
перѣѣѣѣ чѣа маѣ mare парте невредниѣѣ плѣтѣа аде-
се-орѣ ачѣстора ип трѣѣѣт апѣал. Врѣжѣамѣѣ неѣ-
пѣкаѣѣ аѣ ачѣѣѣѣ импѣрѣѣѣѣ аѣ fost Persiani ла рѣ-
сѣрит. Дар неворочѣрѣа чѣа маѣ mare ера револ-
теле ші тѣрѣѣѣрѣѣѣ din лѣѣѣѣѣѣ, маѣ кѣ сѣамѣ din
прѣчинѣа дисѣѣѣлор рѣлѣѣѣѣѣ. Имперѣѣѣѣ ші mini-

stri лор ера оamenу славу, каре нѣ ера ип state de
 a пѣзи аиница ип дѣнтрѣ, ницѣ de a asirѣra sta-
 тѣ de врѣжмашѣ дин афарѣ. Авѣа сѣвт импѣра-
 тѣ Iustinian, ла 527, s'a ridikat ла о истре insem-
 natѣ. Чеи дои генералѣ аѣ сѣи, Belisarie ии Нар-
 ses, вѣтѣрѣ не Persianѣ, ии striкарѣ peratѣ Ban-
 дадилор дин Африка ии аа Ostrotiлор дин Italia!
 Trebonian, Канчеларѣа сѣѣ, а компѣс о кондикѣ
 де леѣи, каре а авѣт mare astopitate ип маѣ мѣлате
 state крещине дин Европа. Сѣвт Iustinian, Kon-
 stantinopolѣа ии алте ораше аде импѣрѣѣи se ип-
 фрѣмѣсецарѣ кѣ клѣдирѣ фрѣмоасе; ии tot ип tim-
 пѣа дѣи s'aѣ адѣс ип Европа ии гандачѣ de мѣтасе.

Старѣа литератѣри ип импѣрѣѣиа Ро-
 маѣу де рѣсѣрит.

Кѣ тоате кѣ ип импѣрѣѣиа vizantinѣ литератѣра
 ера ип маѣ вѣнѣ state, de кѣт ла крещинѣ дела а-
 пѣс; дѣр сѣперстѣѣиа ии неѣѣица аѣ фѣкѣт ии ла
 Греѣи ипѣнтѣри insemnate. Disѣтеле лор чеде вѣч-
 нице асѣпра теолоѣи, аѣ дат причѣнѣ ка сѣ есе о
 мѣлѣѣме де ересѣри, каре аѣ сѣпѣрат мѣлѣт reali-
 ѣиа крещинѣ. Антре ипвѣѣѣи ти мѣлѣаѣи ачестѣа s'a
 deosebѣт маѣ мѣлѣт Teodoret Episkopѣа Sipiѣ, чеа
 маѣ вѣн лѣкѣитор аа Sф. скрѣнтѣри, ии Прокон, ка-
 ре не а лѣсат скрѣерѣ исторѣче асѣпра ип импѣрѣи лор
 ти мѣлѣаѣи сѣѣ.

PERIOD II.

Дела Махомет, пѣнь ла мареле Карол;
 saŝ dela intemeieresa reliŝii ŝi ŝnпъръ-
 цii лѣи Махомет, пѣнь ла репоиреса ŝнпъръ-
 ръцii Романе де анѣс prin Франчи; ori
 дела анѣа 622 пѣнь ла 768 дѣпъ Xristos.

МАХОМЕТ.

In timpi trecutii o mѣlucime de naŝii asiatiche,
 африкане ŝi европене аѣ фиѣрат пе театрѣ лѣми;
 акѣм а venit ŝi рѣндѣа Арабиѣор, каре ера маѣ
 некѣпоскѣцѣи пѣнь in timpiѣа ачеста, ка съ жоаче
 ŝi еѣ роде марѣи prin Махомет. Ачеста, деодатъ
 кѣ о релиѣие пѣоъ, фондъ ŝи о ŝнпъръцѣе in trei
 пѣрѣцѣи де лѣме, каре се поате зиче а патра монар-
 хѣе mare дѣпъ а Romaniѣор. Махомет се пѣскѣ ла
 Мека in Arabia diintр'o familie strѣлѣчѣиѣ. Avea
 talente маѣ мѣлат де кѣт де мѣжѣок, о елокѣенѣъ
 апроане де поезѣе, ера кѣтраѣиос ŝи antrepriѣнъ-
 тор. Дѣне че се лѣсъ де комерчѣѣ, кѣ каре се
 ŝнбоѣѣуѣсе, се дете ла meditaŝii ad ачѣи аѣѣпра ре-
 лиѣии, ŝи се конѣинсе, кѣ ел este trimis, дела Дѣм-
 пеѣеѣ ка съ реформеѣе релиѣииа idolatrѣ а Араби-
 ѣор компатриѣоѣиѣор съѣ. Incepѣnd а predica ре-
 лиѣииа са, Мекѣни лѣ гонѣрѣ, ŝи ел ла 622, фѣцѣи ла
 Medina. Ачестѣ фѣгѣ о лѣѣарѣ Махометани де е-
 рѣ, пѣмѣиѣ Хеѣира, спре а лѣмѣтра hani ѣор. Ла

Medina răsind partizanî, азъ Мекка кз пътереа; ши
 unde нз пътеа кз кзвандзла, аколо кз sabia фъчеа
 сз се приимеаскз релиѳия чеа поузъ. Ла тоартеа
 са тоатъ Arabia приимисе релиѳия чеа поузъ, ши а
 ера сзпъсз азъ.

Релиѳия Махометанъ.

Темеѳла Релиѳии азъ Махомет este acesta: нзмаѳ
 зп Дзмпнезеѳ este, ши Махомет пророкзла азъ. Фие
 каре сз се инкине азъ Дзмпнезеѳ де чинчъ орѳ пе зи;
 сз деа милostenie а зечеа парте din venitzла сзѳ; ин
 фие-каре ан сз ѳие а поа азпъ пост, нзмит Рама-
 зан; сз мсаргъ одаъ ин виаца са ла Мекка спре ин-
 кинаре, ши аателе. Релиѳия махометанъ s'a zis ши
 Islam; чеѳ че о мъртърисеа сз нзмаѳ Moslemini,
 din каре s'a фъкзт Мъсзлманѳ. Тоате инвѳдътърѳ-
 ле релиѳии s'аз стрѳнс инр'о карте нзмитъ Коран саѳ
 Алкоран. Релиѳия махометанъ н'а рѳмас мълт
 тимпн зна; еширъ ши динтр'анса ересърѳ ка din toate
 релиѳииле, каре азъ дат причипъ ла мълте десринърѳ
 ши върсърѳ де сѳнѳе.

Калиѳатзла саѳ инпърѳѳия Арабидор.

Сзкчесорѳ азъ Махомет s'аз нзмит Калиѳѳ, ши
 ера tot де о даъ ши кзпетениѳ але релиѳии ши аѳ ин-
 пърѳѳии, каре ин пзѳинъ време се интинсе фоарте
 грозов. Араби, каре се нзмиръ ши Сарачинѳ, кре-
 зъръ кз азтмаа нзмаѳ prin релиѳия дор се poate
 мѳнтзи; аша дар хотърѳръ кз армеле ин мѳнъ сз
 о инпърѳѳие ин toate пърѳиде. Сзѳ Калиѳзла Омар

копринсеръ Сирия, Палестина кѣ Іерусалимъта ши Е-
гиптъта, знде арсеръ библиотека чѣа веститѣа Пто-
ломейлор. Треканд Езфратъта ши Тигръта; коприн-
серъ Persia; пѣтрѣсеръ ин India ши ин аалте цѣрѣ
а ле Asii de мiazъ noante. Din Египт се интинсе-
рѣ спре аѣзс не марѣиниле Афричи пѣнѣ ла марѣа
Атлантикъ; ши де аичи, ла 711, треканд ин Spania,
копринсеръ регатъта Bestrotілор. Еѣ фѣкѣрѣ коприн
депѣ ши ин Sicilia, ин Sardinia ши ин Italia де жос,
ши ивирѣ ши кѣаръ Konstantinopolъта. Резиденца
Калифілор а постъта мѣатѣ време Damaskъта, пѣнѣ
канд с'а зидитъта Bardатъта, ин докѣта знде се импрезѣнъ
Тигръта кѣ Езфратъта.

Регатъта Франци.

Араби дин Spania америнца примекѣдѣ пѣнѣтрѣ
тоатѣ Еуропа, дака нѣ с'ар фи опритъ де Франци.
Регатъта ачестора а сѣлѣбитъ фоартѣ мѣатъ сѣѣ нише
реѣтъ вѣчисничи; дар се импѣтерничи прин Мажордомѣ
каре интѣѣ ера нѣмаѣ нише ингрѣилорѣ аѣ кѣрѣѣ ре-
галѣ; дар маѣ трѣзѣ трасерѣ ла sine тоатѣ аѣторѣ-
тата, ши постѣта ачеста инѣалъ ала фѣкѣрѣ мошѣни-
торъ ин фамилиялор. Канд Карол Мартелъ, ла 714,
се афла Мажордомъ ала Франци, Араби дин Spania
трекѣрѣ Пиренеѣ динкоачи, ка де аколосъ се интин-
зѣ ин тоатѣ Еуропа. Карол Мартелъ а бирѣ кѣ аѣѣ-
та десѣврѣнѣре, ин кѣт, де ми аѣ доминитъ еѣ ин Spania
мѣатъ тимп, н'аѣ маѣ индрѣснитъ а трече ин Фран-
ца. Аѣ Карол Мартелъ ин постѣта де Мажордомъ та
ѣрматъ физѣ сѣѣ Пипинъ чѣа скѣртъ. Ачеста допѣндъ

не дѣлѣ пѣтере съ аѣвъ ши титѣла ши семнеде ре-
галѣ, миѣлочи ка съ се detroneze зѣвѣра де реѣе
че ера, ши съ се аѣварѣ ел. Фѣинд кѣ ла аѣест дѣ-
крѣ д'а ажѣтат мѣлат Епископѣа дѣн Рома; де аѣеса
ши Пѣин, киѣмат фѣинд де дѣнствѣ аѣн Italia аѣмпро-
тивѣ Лонговарѣлор карѣ аѣ дѣпѣра, дѣпѣ че вѣтѣ
де Лонговарѣлѣ, аѣши арѣтѣ рекѣзношѣиѣа кѣтѣре Епи-
скопѣа Ромѣлѣ, ши аѣ дѣрѣтѣ о парѣе дѣн Italia де
миѣлоѣ, аѣн карѣ аѣфарѣ де Рома ши Равѣна, се маѣ
аѣфла 20 четѣѣѣ ши сатѣ. Рѣратѣа Франѣилор се рѣ-
дикѣ ла о пѣтере аѣsemnatѣ прѣн марѣе Карѣа,
фѣѣла дѣтѣ Пѣин чеа скѣртѣ.

† импѣръѣѣа византинѣ.

†импѣръѣѣа византинѣ а авѣт а сѣфѣрѣ мѣлат дѣла
Аравѣ аѣн тимпѣла аѣеста. Дѣне че аѣ рѣширѣ чеде
маѣ фрѣмоѣсе провинѣѣл дѣн Asia ши дѣн Африка,
ла 669, исѣбирѣ Константинополѣа аѣн маѣ мѣлатѣ рѣн-
дѣрѣлѣ, аѣн кѣт скѣпѣ нѣмаѣ прѣн фокѣа грѣческ кѣ
карѣ с'а арѣ флотѣе Аравѣлор. Tot аѣн тимпѣла аѣе-
ста ши Бѣлгарѣ се аѣвѣцарѣ а прѣда провинѣѣде
дѣн Европа; ши де мѣлатѣ орѣ аѣ дѣс гроѣза лор
нѣпѣ ла зидѣриѣе Константинополѣаѣтѣ. †импѣръѣѣи
чеа маѣ марѣе парѣе ера миѣеѣ; ши минѣстрѣ лор
аѣкѣ нѣ ера маѣ вѣнѣ. †н лѣзѣнѣрѣ ера тѣрѣвѣрѣрѣ
ши реѣолатѣ неконтѣнѣтѣ, ши аѣнѣрѣн кѣвѣнт тоатѣ аѣм-
пѣръѣѣа ера атѣт де фѣрѣ пѣтере, аѣнкѣт нѣмаѣ ка
прѣнѣтрѣо минѣне се ѣиѣеа. †на дѣн прѣѣинѣде карѣ
а прѣдѣс маѣрѣ тѣрѣвѣрѣрѣ аѣн тоатѣ аѣмпѣръѣѣа, ера
ши дисѣѣта пѣнѣтрѣ аѣкинѣрѣеа ла иѣоанѣ. †импѣръѣѣа
Leon Isѣѣрикѣа, ла 716, дѣнд порѣѣкѣ ка съ

se lanede ikoanele dъprin bisepici; mi ori dъpre
 unde se afla, аъ ridicat cea mai mare parte din
 импърѳіе: импротива са, ми а dat privinъ се se
 verse mult sinуе, atat in Asia cat mi in Европа. Къ
 прілежѳа ачеста Епископѳа Romei, care пнѳ in
 timpul de акѳм ера сѳпѳс импѳратѳлѳу din Konstan-
 tinopol, гѳси мѳжаок de а se sѳvtraуе, mi de а se
 да sѳв protekѳia Франѳilor.

Sistema фѳрдалѳ.

Statele чѳде позѳ, че наѳііле варваре, Цѳр-
 manі mi Слави фондарѳ in Европа, акъ нѳ имче-
 пѳрѳ а se desvolata пнѳ in timpul ачеста. Mai
 toate ачeste state ера имтемеіете не о konstitѳcie
 позѳ, некѳnosкѳѳ пнѳ атѳнѳи Европѳ, нѳmitѳ
 Фѳрдаліsm саѳ sistema фѳрдалѳ. Кѳнд наѳііле
 копрінѳа о царѳ, ачѳастѳ копрінѳере нѳ ера нѳ-
 маі не sѳата реѳелѳлор; чѳ реѳеле импѳрѳѳа прип
 сорѳі пѳмѳнтѳа ѳѳрѳ кѳ nobілі sѳѳ, mi кѳ indie-
 ni саѳ лѳкѳіторѳ пѳмѳнтѳлѳу. Partea de proprie-
 tate moценіtoare, адікѳ пѳмѳнтѳа кѳ ѳѳrani че se
 приімеа ла чѳа din тѳѳ импѳрѳіе, se нѳмеа а ло-
 діѳ. Мѳрпмеа сорѳіlor ера дѳне нѳмѳрѳл им-
 пѳрѳіторѳlor; сорѳл Реѳелѳлѳ мѳсѳ ера кѳ deoseбі-
 ре mai mare. Дѳне ачѳастѳ дінтѳѳ импѳрѳіе хр-
 ма а доа mi а тѳѳа. Реѳі mi nobілі din алодіі ка
 din нѳѳе пропріетѳѳл вечнѳче але лор, да пѳрѳѳ
 de пѳмѳнт кѳ ѳѳrani ла товарѳшн лор, pentрѳ sѳѳк-
 веле че ачѳѳіа ле а фѳкѳт. Astѳеа de proprie-
 тѳѳл sѳѳ нѳmit benefісіі mi не хрѳѳ фѳрде,
 деа care mi тѳѳѳа имченѳѳа фѳрдаліsmѳл. Чѳа

че прии́меа о фехдъ се нѣмеа васал; ши чѣл че да
 бенефи́цѣа саѣ фехда с'а зис Domn фехдаа, саѣ
 posesor фехдаа; оу́ сзѣрап. Indatorіеи васалъ
 лѣ кѣре Domnъа сѣѣ ера сѣ'ї жѣре крѣдінцъ, ши
 сѣ'ї факъ оаре каре сазжбе. Ла ичѣнѣт фехделе
 се да нѣ віацъ, саѣ не о времѣ хотѣрѣтъ; дар кѣ
 ичѣтѣа се фѣкѣрѣ мошѣнитоаре кѣ ши алодііле.
 Маї тѣзіѣ нѣ се да фехде нѣмаї пѣмѣнт ши цѣ-
 рапї; чї ши рапѣрї, ши сазжбе жѣдекѣторѣшї ши
 administrative; ши кѣар ши дрѣгѣторї бисерїчѣшї
 прекѣм episcopate ши егѣменате, ла каре ичѣм-
 плааре ачѣстора лї се да інеа ши кѣржѣ, пѣнтрѣ пѣ-
 мѣнтѣрїле саѣ докѣрїле че стѣпнеа, ши ачѣастѣ
 формѣ се нѣмеа іпвѣстїтѣрѣ. Тоу́ї васалї фѣ-
 рѣ осевіре икїпѣна арміа націоналѣ; ши пѣнтрѣ
 кѣ еї трѣвѣна сѣ апѣре patria кѣ кеатѣал де ла сі-
 не, нѣмаї да алтѣ даждїе. Фїнд кѣ еї икїпѣна
 поблеца, авеа ши toate дрѣнтѣрїле, ши нѣмаї еї
 пѣтеа сѣ поарте арме. Цѣрапї нѣ ичѣмпа нїмїк:
 еї ера легацї де пѣмѣнт, ера трактацї ка лѣкѣрї,
 ши нѣ ка персоане; п'авеа нїчї зп дрѣнт, ши се
 вінеа, саѣ се да дїн прѣзлѣ кѣ цѣмѣнтѣа знде ши
 авеа лѣкїпѣна. — Дѣчї, Воевозі, Кнезі ичѣмѣле
 реѣдѣшї administra цїнѣтѣрї марї, жѣдека, адѣна
 даждїіле, ши стрѣнеа ши команда арміа ичѣ тїмѣ
 де рѣсвоѣ. Пфалцїграфї, Концї-палатїні, Касте-
 ланї, Дворнїчї ера жѣдекѣторї регалї аї палатѣлѣшї
 ши аї четѣділор. Маркграфї, Банї ера апѣрѣторї
 провинцілор, саѣ аї цїнѣтелор мѣрѣїнаше. — Фор-
 ма жѣдїчїарѣ ера фоарте сімпла. Ичѣре доу де о
 потрївѣ каре пѣрта арме, дрѣнтатеа се хотѣра прїн

дѣла. Ипъ аате антѣмплѣрѣ се иптевѣица ипѣртѣрѣ
иши жѣрѣмѣнте. Супре жѣ: оролѣ жѣрѣмѣнтеле стрѣм-
бе, с'аѣ иптродѣс ордѣлѣле, кѣре осѣндеа не пѣр-
циле пѣригоитоаре сѣ пѣте мѣна не фокѣ иши аатеде
ка ачестеа, супре а'иши доведѣи дрѣнтатеа.
Starѣа рѣлиѣии ипѣпартеа апѣсѣзѣлѣ:
Ипѣтѣмѣнѣа ачестѣ рѣлиѣииа крѣшинѣ де ши корѣп-
тѣиши ипкѣркатѣ де фѣрме ши де сѣперстѣиѣи а фѣ-
кѣтѣ марѣ ипѣиѣтѣрѣ ла попѣлѣи барбарѣ. Ипѣфѣзѣица
еѣнеа фѣкѣтоаре де вѣне с'а: симѣитѣ ипѣ гравѣ;
кѣчи се ипѣвѣиѣрѣ пѣравѣриле чѣде фѣрѣоасе аде
ачестѣрѣ попѣлѣи. Мерѣитѣ нѣнтѣрѣ антѣндеа рѣлиѣии
ла ачѣи попѣлѣи идолатѣрѣ а довѣндѣи Вѣнѣфѣидѣ, ипѣ
кѣлѣзѣрѣ Ангѣлѣ, пѣмитѣ ши Бѣниѣфѣачѣе, кѣре с'а зѣс
иши Апѣстѣолѣлѣ Цѣрѣманѣлѣорѣ. Дѣпѣ дѣнсѣлѣ маѣ аѣ-
крѣрѣ ши аѣлѣи мѣсионѣрѣ тотѣ кѣ вѣпѣ ипѣправѣ. Кѣ
пѣрѣлѣжѣлѣ ачестѣа, Кѣлерѣлѣ, аѣикѣ попѣиши кѣлѣзѣрѣ
дѣи партеа апѣсѣзѣлѣи довѣндѣирѣ о пѣтере фѣоарте ма-
ре, ши стрѣнсерѣ бѣгоѣиѣ ипѣсемнате, а ипѣмѣлѣгѣте кѣ
евѣанѣиѣа чѣа рѣѣ ипѣделѣасѣ а пѣѣолѣор крѣшинѣ. Дѣр-
дѣнтѣре тоѣи епѣскопѣлѣ Рѣмѣеѣ довѣндѣи о аѣторѣпате
фѣоарте ипѣаѣтѣ; кѣчи тоѣи чѣи ипѣторѣи ла крѣдинѣ
пѣрѣпѣ рѣвна мѣсионѣрѣлѣор не дѣнсѣлѣ а пѣрѣвѣа де
кѣпѣтенѣе а рѣлиѣии. Фѣиѣндѣ кѣ ипѣтѣмѣнѣа ачѣла де
барбарѣе, пѣмаѣ Кѣлерѣлѣ сѣнгѣрѣ се ипѣделѣитѣиѣчѣа кѣ
пѣзѣиѣнтѣикѣ лѣтерѣатѣрѣрѣ, Епѣскѣопѣи ши попѣи аѣжѣнсерѣ
сѣ фѣие сѣкрѣтарѣи ши мѣнистрѣи не аѣпѣгѣ рѣѣлѣи ши по-
вѣлѣи.

Starea literatură la răsărit
și la apăs.

Щиинцелe ми кзатра литерарь а кзхт tot mai
mălat, atât în partea apăsăzăși кат și а ръсъритзăși.
Скриіторі векі гречі și romanі ера левъдацѣ кз то-
тзл; pentră кз пвѣцъторі, релиііи крещине пре-
tindea, кз чітіреа ачелора ватъмъ крединца. Ін-
вѣцацѣ ера mai пзмаі поші și кълзгърѣ. Ачеліа
пз кзатіва нічѣ о щіинцъ serioasъ, de кат скріа
виецѣ de але сфінцілор, și кроночѣ фъръ алецере,
критікъ și гзst. Авіа се гъsesк și în timpъла аче-
sta доі вѣрвацѣ кз пвѣцътъръ mai întинсъ, ла ръ-
сърит сф. Ioan Damaskin, și ла апъs кзчернікзл.
Beda Ангзл. — Артеле каре пх ера supре слзжва
релиііи, пз афла нічѣ о пкзраціаре; și клар și
ачеле de каре се слзжа релиііа прекъm мззика, зъ-
гръвіа și поезіа, се форма дънъ тревзінцелe ві-
серіченцѣ. Гзstзл архітектзрі гоіче, каре се пъ-
скзъ пн пмпързціа bizantinъ, се întинсе și în алте
пърці але Езропѣ.

PERIOD III.

De la marele Carol până la Cruciade;
sau de la reînnoirea împărăției Rome de
acum, până la ridicarea Europei pentru de-
scrierea dogmelor sfinte de la Maxome-
tan; ori de la anul 768 până la 1096 din
Christos.

Мареle Карол; реінноіреа імпері-
ції романе де акус.

Kind împărăția Califilor de la răsăritul Asiei
era întemeiată în trei părți de lume, în Europa
despre acuză încă se formează în stat mare și în-
ternic, în cât se putea zice că s'a restatornicit ім-
перія romană de acum. Creator al acestei stat
a fost marele Carol, la 768. Moștenind de la
tatăl său Părin pețit Franților, făcând de
Episcopul Romei împotriva Longobarților. Carol
vânt pe Longobarzi, cucerind Italia până la Be-
nevent, și, s'ânt împără de pețit al Italiei, o a-
dăogă la Franța. Că pleacă această импері
Episcopului Romei dania făcând de tatăl său, și
mai adăogă și ea alte dogme. Dăpe această, tre-
kund Pirenei, răni de la Arabii o parte din Spa-
nia până la Евро. Dar răboagă чел mai îndе-
лăngat și mai îndърътник, че а пѣтат Карол, а
fost чел din Germania proprie împotriva idola-

трилор Saksoni, ши алуи популя вешини. In timpъла ачеста вѣтъ пе Славиі вешини аї Церманіауор, ши пе Аварі каре се афла ии Panonia; ши ии астафел де кин формъ зи stat mare komитъс дин Франца, Ел-вешиа, Италия, цѣриле де жос, Церманіа ши 'о парте дин Panonia ши дин Smania. Мерланд одатъ ла Рома, Епископъла Ромеі ии висерикъ аї пѣсе ии каи короана импѣръцїи Романе; попула entziasmат стрїгъ: сѣ трѣнаскъ импѣратъла Romanіауор! Карол п'а fost пѣмаі рѣсвоіник viteaz, чї ши чївїлісатор аа statълаі сѣѣ. Ел сіаі пе сѣпѣши сѣі ідолатрі ка сѣ се факъ крещини; ииъацъ вїсеричї, зидї школу, ии-даторъ мѣпѣстїрїае ши пе кѣаъгѣрї сѣ иигрїжаскѣ де едъкацїа ши иивъуцѣтра тїперїми, ши ла сазж-ве префера пе цѣранї иивъуцацї ииашїтеа челор маї марї повїаі пеииъуцацї. Pentрѣ комерчїѣ а врѣт сѣ импрежне прїнтр зи капад Рїнъла кѣ Дѣнѣреа, мареа Неагрѣ кѣ мареа Нордълаі, ши рѣсѣрїтъла кѣ апѣсъла.

† ииъуцїреа импѣръцїи марелъзі

Карол.

Сѣкчесор аа марелъзі Карол а fost фїѣла сѣѣ Лѣдовїк; дар ачеста п'авеа talente де а адмїнїстра зи stat атат де итїнс. Ииъкъ трїнд ел дин сазбї-чїжне аа импѣръцї иипре чей трей фїї сѣі. Ачешїа се рѣсвоїрѣ иипре сїне мѣат тїмп, пѣнъ кїнд ла зи конгрес цїнхт ла Вердѣн, ии 843, се иивоїрѣ сѣ импарїѣ тот statъла ии трей пѣръцї: Франца, Италия ши Церманіа, каре, де ши с'а маї ииамплат

съ се май знеаскъ оdatъ; даръ ин сфършит аѣ рѣ-
mas desgrinate pentрѣ tot d'аѣna . Ла аѣеа импѣр-
ѣре фаімоасъ Лѣдовік П, а пріимит Цѣрmania,
Карол плешѣѣа Франца, ми Lotар а пріимит Ita-
lia din презнѣ кѣ titла de импѣрат.

Регатѣа Цѣрманіи.

Регатѣа Цѣрманіи ла ичепѣт авѣ а сѣфери de-
se нѣпѣдирѣ дела Normanѣ despre miaзѣ noante,
ми дела Слави despre рѣсѣрит. Дѣне стинѣеѣа
famіліи марелѣѣи Карол, Цѣрmania се фѣкѣ регат
електів. Дѣчи ми повіаі ѣеі пѣтерпичѣ аѣеѣа ре-
ѣе динте динши. Ін тимѣа аѣеста ниѣе вѣрѣж-
таши май варбарѣ де кѣт Normanѣ ванѣирѣ линиѣеа
ѣѣри: аѣенѣа аѣ fost ѣнѣзѣри саѣ Mariарѣ, кѣре ин
мѣте рѣндѣрѣ прѣдарѣ ми пѣстѣирѣ Цѣрmania, пѣ-
нѣ kind реѣеле Oto I, ла 955, и вѣтѣ ла Lexfeald
лангѣ Лѣтсѣѣрг кѣ атѣла десѣвршире, ин кѣт пѣаѣ
май андрѣснит а реппоі еспедиѣиіле лор ѣеле тѣ-
ѣѣрешѣ. Oto а знит ми Italia кѣ Цѣрmania, ми прі-
имінд короана дела Епископѣа Romeѣ, се нѣми им-
пѣрат. Пида лѣи а зрмѣто ми сѣкѣсорѣ сѣи. ѣ-
ниреа Italіи ин лок де а фолоси Цѣрmania а вѣтѣмѣто
фоарте мѣат. Мѣлѣиѣе де арміѣ ѣермане с'аѣ прѣ-
пѣдѣт ин Italia тримісе фїінд ин деосеѣиѣи тимпѣ сѣре
а импѣѣѣи тѣрѣѣѣриіле ѣеле неконтените ѣе се иѣеа
аколо. Дар вѣтѣмѣреа ѣеа май мѣре а venit Цѣр-
маніѣ де ла Епископѣа Romeѣ. Аѣеста, инсѣмин-
дѣши дрентѣа де а да реѣілор Цѣрманіи titла де
импѣрат, ми вѣанд май не зрмѣ а антемера о іе-

parхисъ вѣсерицеаскѣ ип тоатъ лѣтеа крещинъ, се а-
местекъ ип тревале еѣ, ми иѣ причини непорочирѣ
маѣ мѣате веакѣрѣ. Императѣа Хенрик IV, фиинд
кѣ иѣ асхѣлатат де порѣнчѣле лѣтѣ, аа 1076, фѣ исбит
кѣ anatema, пердѣ тронѣа Церманіи, ми мѣрѣнд
ип тѣкѣломіе, трѣнѣа лѣтѣ ка аа тѣнѣ anatematizat
зѣкѣ неиѣгронат чѣпчѣ ани.

Имперѣа Італіи.

Ип Італіа, дѣнѣ Аотар аѣ ипчепѣт неорѣндѣаѣ
ми тѣрѣрѣрѣ. Сѣкѣсори ачестѣа ера саабѣ ми не-
дестѣнѣчѣ де а пѣзи пачеа ми дѣнѣцеа. Італіани,
дѣнѣ пѣлаа Церманіи, депѣртарѣ де аа тронѣ фа-
мѣліа марекѣи Карол, ми се сокотѣрѣ ип дрент де
аѣтѣ аѣеѣ еѣ синѣрѣ реѣе. Дар фиинд маѣ мѣаѣѣ
претенденѣ де одатъ, пѣ се пѣтеа ивои, ми тѣр-
ѣрѣрѣле се реѣноірѣ кѣ маѣ маре фѣрѣе. Атѣнѣѣ
вені Ото реѣеле Церманіи, каре лѣзѣнд корѣна ми
титѣа де императ, аа 961, тѣнѣ Італіа кѣ Церманіа.
Дар Епископѣ Рѣмѣт, непѣтѣндѣсе ивои ка сѣ аѣѣ
стѣпѣнѣи, фѣртарѣ иппрѣтѣва пѣтерѣ имперѣаѣлѣор о
онозиѣе, каре а фѣстѣ фаталѣ нентѣрѣ Церманіа.

Рѣратѣа Франѣи.

Рѣратѣа Франѣи саѣѣѣ фѣартѣ мѣат сѣѣ Карол II
пѣелѣѣѣа ми сѣѣ сѣкѣсори сѣѣ. Аѣемѣа фиинд не-
вреднѣчѣ де а админѣстра стѣтѣа, Норманѣ де аа
мѣазѣ ноанте фѣѣеа пѣѣѣаірѣ dese, супѣ а пѣѣда
ми а жѣфѣи. Дар непорочѣреа ѣеа маѣ маре ка
вені Франѣи кѣар дѣнѣ дѣѣнтѣрѣа сѣѣ, дѣнѣ пѣртеа

basalilor, care foloseau de salbăvitoare regi-
lor, și care aia aștopitate, an kai nkaia re-
spekta aștopitatei regală. Atunci și basai nter-
nik, nimit Hugo Kapet, la 988, roni din tron fa-
milia marely Karol, și ntemeie ea o dinastie;
care an linia vrbvteask domni mlat timp.

Революціе Normaniilor.

Normanii a fost și noua german rsvoluk. Lz-
zina lor era an Svecia, Norvegia și Danimarka.
Ka nraii, ne mare și ne rkrile cele mari, smp-
rari mlat vreme Germania, Franca, rriile de
jos și Anglia. Skopza lor la nchezi era nkaia
ka s prad și s jefze; dar nkzraiaii k n-
dina nprotivie ce gsa, koninser și dzo, și
fondari și regate. Astfel, la 912, koninser
an Franca o mare parte de lok ce sa nmit Nor-
mandia. Kmetenia lor Role, priimind titaz de
Duce, se reknozk de basai la regilor Franii.—
An Anglia fikzr isrvvi și mai mari. Kz toate
kz aii regale Adfred cea mare a znit toate sta-
tele ntr zta singr, și a dbat mskri smpoase
pentz civilizacia și desvoltare aii; dar Norma-
ni, s z nmpire de Dani, koninser regatia a-
sta; și mai trzii Vikelan, Ducele Normandii din
Franca, la 1066, ntemeie aci o dinastie care a
domnit mlat timp.— Niče nete din Normani Fran-
cezi se skovorari an Italia de jos; Episkopza Ro-
mei, la 1058, ne dete lokza ačesta ka s' a stpi-
neask ka basai al și, ndatorndz ka s' dsa a-
kstop nprotiva nmpzraiiilor Germanii; de aii

трекъръ an Sicilia, de unde gonirъ ne Arabi, mi
формаръ an perat nimit ad Neapolzazi mi ad a-
mandzpora Siciliaor.

† импърѣѣя Арабілор сазъеще
mi se rzinъ.

† импѣрѣѣя чеа antinsъ a Арабілор s'a афлат an
timzla mareazi Karoa an pentza чеа mai naat de
nztere mi anfloripe съзъ Калифъа Харън Аа-Rashid,
ла 786, mi Аа-Mamън фѣла съж, ла 813; dar dzne
achesta a nчепzt a къдаа. Эрмъторі Калифѣи fiind
слави mi молешіѣи, мѣлѣи гъвернаторѣи dzprin pro-
vinѣи se револтаръ mi se фѣкъръ neatрпаѣи. Супе
a опрѣ antinderеа ачестѣи рѣж, Калифѣи mi формаръ
o armie din Търчи, попъа din Търkestan дела
мареа Kasnie. Dar ачешіа, an лок de a sprіжini
къдереа импѣрѣѣи, o сфѣшиаръ mai рѣж. Търчи
Gazni saж Kovaresmi копринсеръ Persia; mi Търчи
Selduzъчи sъnzсеръ mai мѣате църѣи dinkoачѣи de Ез-
фрат, mi an Asia микъ, znde фондаръ szatanate
deosebite. † импѣрѣѣя Калифѣлор se тѣрѣиша mai
nzmai импреѣѣрѣа Bardatzazi. — Arabi din Spa-
nia азъ fost чеѣи din тѣжъ каре се фѣкъръ neatрпаѣи;
dar импѣрѣѣиnd peratzla an mai мѣате state mai mi-
чи, prinѣи крешіни din vekіае famіліѣи але Bestro-
tidor, каре ера ретрашѣи ла мѣнѣи дела марѣиnd,
лзаръ кѣраѣижъ de аѣи ловѣи кѣ атата порочіре, an kat
копринсеръ мѣате локърѣи, mi фондаръ perate кре-
щіне лнпъ але Арабілор. — †n Еѣипт se antemeie
szatanatzla fatimitelor, de sъkчесopі Fatimi, фетѣи
азѣ Maxomet. †ntpe szatani de аичѣи se ansemnъ,

en timpa krziadelor, Saladin; kare a fost en erox mare al vaxkazi szx. Mai tpriz Euintza kzx szx Mamekazi. — Asemenea se formarz prinzipate arabice neatrnate la Tripolis, Tunis mi Adzir, mi en szatanat la Fez mi Maroko.

† имперыя византия.

Слэбирса имперыи Калифилор а fost de mare фолос пентрз имперыя византия; кз toate ачестса са п'а п'тimit mai п'цип din п'чина тэрэррилор din лэнтрз, а деселор револуци, а оторрилор, дисптелор религиоасе ми а алтор пепорочирл. Имперыса Irina, ла 781, вранд сэ ка де вэрват пе мареле Карол пентрз а зпн имперыя рэзритазл кз а апхсэлл, а skos окi физлз сэ. Еа фх detronatz mi silitz а имэрка раса атр'о тэлэстипе. Чей май вpedнич импераци, сэкчесорл ал ел, мэрлр тоул де морул силлче prin отравь, аsasinat ми алтеле. Дар дэл слэбирса Арабилор, Тэрчи Seaduxчи се фэкэрь вечинл ми връжтамш имрозиторл ал ачещул имперыи, дела каре рэпирь мхлте провинцил en Asia микъ.

Принципатъ цэри Романи.

Romani din цара Romaneaskъ, Moldova, Basarabia, Бэковина, Transilvania, Banat ми Мармация din Унгрия, ми траг ачепэтл дела Romani. Цэрилe en каре лэкческ ел астэл, en векиме форма пзмал о царь пзмитъ Dacia, ал кэрия лэкхиторл ера foarte vitezi. Траган императза Romei, биринд

не Дачѣ и доъ рѣшовае крѣнте, да 105 дѣнь Христосъ, адѣсе и Дачіа мѣлѣме пенѣмъратъ де колоніѣ дин тоатъ дѣтѣа романъ, дела капе се траг Рومیні дин зѣа де астеѣл. Ии кат тимпѣ импѣрѣѣіа романъ а пост ии пѣтере, Дачіа ка провинѣіе а еѣ се администра де дѣнса дѣнь организаѣіа ии конститѣѣіа че'ї дѣдѣсе Трапан. Дар кѣнд наѣііле барваре дела Норд пѣвѣдѣа дес ии слава импѣрѣіе романъ, импѣратъ Атреѣіан, деснѣдѣждѣит де а маѣ пѣтѣа ѣінеса Дачіа, да 274, ридікѣ динтрѣнса леѣіоанеле че ера пентрѣ апѣрарѣа еѣ, ии де треѣт песте Дѣнѣре. Рѣшѣнд Дачіа прадѣ барваріѣор, Goti, Хѣни, Цепізі, Аварі, Славі ии Бѣларіѣ, стѣрѣіръ ии Дачіа зѣні дѣнь аѣѣі маѣ мѣте вѣакѣрѣ. Ачѣастъ ии вѣамѣшпалѣ де наѣіѣ, ии тимѣл пѣтречері ѣор кѣ Рومیні, а фѣкѣт ѣаре-каре скѣмваре ии трѣнѣи; дар еѣ рѣмасерѣ элемент роман кѣ пѣтеде, кѣ лімба, кѣ ѣвѣченѣрѣіе ии традиѣііле романе. Дѣнь стрѣкѣрарѣа ачѣѣор наѣіѣ дин Дачіа, да 889, веніръ Зѣнѣрѣ ии Паноніа, ии копѣнсерѣ Мармаѣіа, Банатъл ии Трансѣіѣѣаніа, зѣнде Рومیні се афѣла адѣнаѣі ии state ииѣі зѣв прѣнѣіѣ наѣіопаалі; нар ѣара романѣаскѣ, Молдова кѣ Басарѣѣіа ии Бѣковіна рѣшѣнд словѣде, се ии темѣарѣ ии трѣнѣеле де ѣѣсеbite прѣнѣіпате ииѣі, пентрѣ паза лініѣі дин дѣзѣнтрѣ ии апѣрарѣа де вѣрѣжѣамѣі дин афѣрѣ.

Starѣа літератѣрѣі да апѣз.

Ашезѣмѣтеле де ии вѣѣѣѣтѣрѣ ии крѣщере, че а ии темѣат марѣле Карѣѣл ии импѣрѣіа са ии Ал-

фред чед маре ин Анґлаїа, аѣ адѣс ниде рѣзѣтате
 порочите, каре с'аѣ симѣит мѣлат тимѣ ин партеа а-
 пѣзѣлѣ. Интре инвѣдѣѣи тимѣзѣлѣ ачестѣна се нѣ-
 мѣрѣ Аакѣин каре се афла да кѣртеа марелѣлѣ Ка-
 рол. Еѣинкард а фост секрелар аа ачестѣлѣ имѣ-
 рат. Ин Анґлаїа, да школаа дѣла Оксфорд, се а-
 фла Іоан Скотѣ Еѣрѣена, вѣрват кѣ кѣношине ин-
 тѣнсе. Ин Церманїа ин Італіа инкѣ се гѣсеа оаменѣ
 маѣ кѣ сѣамѣ кѣлѣгѣрѣ, каре се анделѣтнїча кѣ
 нѣѣинтїкѣ лїтератѣрѣ; дар деспре шїнне серїоасе
 нѣ се номѣна нїмїк. Лїмѣа ин каре скрїиторѣ
 скрїа, ера прѣтѣндѣна чѣа латїнѣ, стрїкатѣ рѣѣ
 прїи варбарїзмѣ. Чѣа маѣ инвѣдат ом аа тимѣ-
 лѣлѣ ачестѣна а фост Церверт, каре се фѣкѣ Епїскоп
 аа Ромѣл, сѣв нѣмїре де Сїлвѣстрѣ аа доїлаа. Пен-
 трѣ рарѣе лѣлѣ шїнне се крѣде кѣ есте вѣрѣитор.

Старѣа лїтератѣрї да рѣсѣрїт.

Ин имѣрѣѣїа Бізантїнѣ лїтератѣра с'а кѣлїват
 кѣ маѣ вѣнѣ ісправѣ. Шнї дїн имѣраѣлѣ н'аѣ фост
 нѣмаѣ протекторѣ аѣ еѣ, чї кѣар скрїиторѣ. Астфѣа
 имѣратѣлѣ Леон фїлософѣлѣ реформѣлѣ жѣрїспрѣдїн-
 ца имѣрѣѣїи, шнї адѣнанд скрїерїде не каре ера
 антемератѣ, а іспрѣвїт чѣа чѣе татѣлѣ сѣѣ Basılie ин-
 чѣнсе. Konstantin Порфїроѣенїтѣлѣ фїзѣлѣ сѣѣ инкѣ
 не а лѣсат мѣлате скрїерї интересанте. Дар омѣлѣ
 чѣа маѣ инвѣдат ин тоатѣ имѣрѣѣїа а фост Фотїе
 Патрїархѣлѣ Konstantinopolѣлѣлѣ.

Старѣа лїтератѣрї да Аравї.

Аравї, десвѣрѣкандѣсе кѣ дѣхѣлѣ лор чѣа рѣсѣвоѣ-

nik, aș meritat pentru științe mai mult de cât a-
 păseni și răzărteni. Unu din Kalifii, презем Ха-
 рун Ал-Ramid și Ал-Мемън, întemeяаръ школу ма-
 ри в тоате пърциле импърциі. Челе май вестите
 школу але Арабилор ера челе din Spania, unde vi-
 nea de инвца кяр крецині din Франца, Italia,
 Церманія, și аате пърци. Араби инченъръ а тла-
 шъчи пе скриитори класичи din векиме, Гречи și Ро-
 manii, și пе зрмъ имбръдишаръ și кэлтиваръ зпе-
 ле științe кз мэлтъ порочире. Чей май инвцацї
 ал лор аș fost: Авичена, Ал-Razi și Авероес. Ал-
 фаръ де științe, еї фъчва și комерчъл чед май
 интинс кз India, și кз кате треде пърциле дъми.

Старша релициі.

Кз кат нъ се кэлтива știинцеле, кз атат крещъа
 съперстициа, каре а вълъмат фоарте мълт релициа
 май кз сеамъ в партеа апъсълъи. В лок де а о
 кълта в кърциле челе сфинте, о инвца din кърци-
 ле пъринциалор висеричи și din хотърриле совоаре-
 лор. Тоатъ релициа се кречеа кз се копинде в
 пълъреа зпор форме și церемоний каре се тот им-
 тълъчеа. Ачела каре ар фи андръснит а се импроти-
 ви да ачесте обичеърї, ера пригонит și сокотит де
 еретик.

Sistema ierarhiciei висеричешї ла апъс.

Вълъмаре несъсъ а причинъит атат știинцелор кат
 ии релициі в партеа апъсълъи пълъреа чеа маре а

din pricina znor dorme, a znor disnate asupra pi-
tazii, dar mai k̄ seam̄ k̄ci n̄ vrea s̄ fie st̄-
pniit de Papa.

PERIOD IV.

De la Cruciate pan̄ la descoperirea A-
mericii; sā de la ridicarea Europei pentru
descoperirea locurilor sfinte de la Ma-
metani, pan̄ la reformația lui Luther;
ori de la anul 1095 pan̄ la 1492 d̄zn̄
Xristos.

Cruciadele.

Înk̄ de la începutul creștinismului, Ierusalim̄
m̄a k̄ împrejzările sale, unde Xristos 'mi a pe-
trekt viada, a fost un loc sfânt, unde creștini
pentru evlavie mergea s̄ se încine. Pan̄ la Kon-
stantin cel mare, călătorie la aceste locuri,
din pricina roanei creștinilor, n̄ era sigure. Dar
d̄zn̄ ce Elena m̄ma lui Konstantin a îngrijit a
căruți mi a înfrumuseța Ierusalim̄, creștini din
toate părțile vinse nekontenit ca s̄ se încine.
Ciap mi d̄zn̄ ce Arabi, la 637, aș cuprins Pale-
stina mi Ierusalim̄, călătorie creștinilor n̄
se прекзмарь, mai v̄rtos k̄ci Калифа Харун
Al-Rashid a n̄mit pe marele Carol протектор а

φαιτєзazi Mormant. Дєпъ чє а ѕлєбит импєрѣцїа
 салїфїлор шї вn deosebite провинѣїї ѕаѣ ашезат
 Грѣчї, ачєстїа фїїнд маї варѣарї, нѣ ѕлѣтєрє нѣмаї
 те крєщїнї дїн пѣрѣїає локѣлєї, чї шї пє ачєї чє
 дїн Еѣропа мєрѣца ла Ієрѣсалїм ка ѕѣ се мкїне
 Атєнѣї се азї вn Еѣропа вn глас, кѣ трєвѣтє ажѣ
 таѣї крєщїнї дїн Аѕїа, кѣ трєвѣтє ѕѣ се десрєбєаскѣ
 локѣрїає ѕфїнтє аєє крєщїнїлор дєла Махометанї.
 Чєл чє а мфлєкѣрат дѣхѣрїає крєщїнїлор дїн Еѣ-
 ропа пєнтрѣ ачєастѣ иєє, а фост вn кѣлєгѣр фран-
 цєз, нѣмїт Пєтрѣ дєла Амїєн мєрє, ла 1095, кѣ-
 лѣторїє ла Ієрѣсалїм. Пани ѕокотїнд а се фолосї
 де ачєастѣ иєє пєнтрѣ крєщєрєца пѣтєрї лор, фѣ-
 кѣрѣ ѕовоарє шї мнємєрѣ крєщїнїлєтєца дїн Еѣ-
 ропа ка ѕѣ на армєлє вn мнѣнѣ, шї ѕѣ мєарѣ вn А-
 ѕїа ѕлєрє а рѣѕѣзнє рєлїѣїа лѣї Хрїѕтос. Дєла анѣ
 1096 мнєнтє, вn тїмп маї дє доѣ ѕѣтє анї, армїї
 пєнѣмѣрєтє трєкѣрѣ дїн Аѕїа вn Еѣропа мнєрєтїва
 Махометанїлор; шї фїїнд кѣ тоѣї пѣрѣтє крѣчї пє
 халнєлє лор, дє ачєєа ѕаѣ нѣмїт Крѣчїаѣї шї єѕнє-
 дїѣїає ѕаѣ зїѕ Крѣчїає. Чєа дїн тѣѣ армїє, ѕѣв
 команда кѣр а кѣлєгѣрѣлєї Пєтрѣ, н'а фолосїт нї-
 мїк; чєа дє а доа мєѕѣ ѕѣв команда лѣї Готфрїд
 дє Бѣїлон, Дѣчєлє дє Лотарїнѣїа, а гонїт пє Тѣрѣї
 шї Арабї дїнтр'о пєрѣтє а Аѕїї мїчї, дїн Сїрїа, шї
 Палєѕтїна, шї ла 1099, а лѣт Ієрѣсалїмѣлє мнє дє
 фондѣ вn рєрат крєщїн, ал кѣрѣзнє чєл дїн тѣѣ рє-
 чє а фост Готфрїд дє Бѣїлон. Іѕправа ачєаста нє-
 рочїтѣ ѕ'а ѕѣрѣват дє тоатѣ Еѣропа. Дє шї мнє-
 нѣтєлє крѣчїаєлор се пѣрєа а фї нєрочїт; кѣ тоатє
 ачєєтєа н'аѣ авѣт ѕфїршїт вєн. Чєлє маї мѣлєтє

armii че мерсеръ ꙗ Asia, ера алкѣтите де чершъ-
торѣ ши де оамени фѣръ ниѣ о дисциплинѣ. Дар
ши армиале челе маѣ вине перѣлате н'аѣ фѣкѣт ис-
прѣви маѣ марѣ; кѣчѣ с'аѣ инѣмплат черте ши дес-
гинѣрѣ инѣре кѣпѣтениале лор; апоѣ ши инѣпѣраѣи дин
Konstantinopol, вѣзанд кѣ еѣ нѣ пот траѣе ниѣ ꙗ
Фолос, пѣсерѣ фелѣрѣ де ниѣдѣѣ. ла инѣнтѣрѣале
крѣчиацилор. Маѣ мѣлѣи инѣпѣраѣи аѣ Церманѣи ши
реѣѣ аѣ Франѣи, аѣ Англѣи ши динѣр'алте ѣрѣи, ин-
демнаѣи саѣ инѣрозиѣѣ де Паѣи; лѣзарѣ парте ла а-
честе мишкѣрѣи дин тоатѣ Еѣропа; дар ꙗни ши ниѣр-
дѣрѣ виѣѣѣ, алѣи армиале, ши маѣ ниѣѣ ꙗнѣл нѣ фѣ-
кѣ испрѣви марѣ. ꙗн сѣршит рѣвна пентрѣ ачесте
еспедиѣиѣ инѣчелѣ а се рѣѣи; принѣи крѣѣиѣи фѣрѣ
гоѣиѣ кѣ инѣчѣл дин Asia, ши кѣре сѣршитѣл
вѣакѣлѣи 13, тоате ѣрѣале ши локѣрѣале копѣнсе де
крѣѣиѣи ꙗ Asia дин презнѣ кѣ Терѣсаалиѣл рѣмѣсе-
рѣ ꙗр ꙗн стѣпѣнѣрѣѣ Махометанилор.

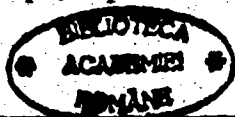
Ресѣлатателе Крѣчиаделор.

Кѣ тоате кѣ Еѣропа прин ачесте еспедиѣиѣ, ꙗн
време де доѣ сѣте де аѣи, а перѣѣт милиоане де
оамени ши воѣѣиѣи пентѣмѣрате фѣр'а фи доѣандит
сконѣл; дар с'а фолосит инѣр'алт кин фоарте мѣлѣ.
Наѣиале Еѣропи че ера маѣ нѣинте изолате акѣм се
ꙗнѣрѣ, ши се рѣѣвоѣрѣ инѣпрезнѣ сѣѣ стѣаѣрѣале
крѣѣи. Инѣре роѣи ши поѣиѣи се формѣ класа че-
тѣѣенѣлор; десѣре о парте кѣчѣ поѣиѣи сѣрѣѣисерѣ
ꙗн тимѣлѣ еспедиѣиѣлор; десѣре алѣ кѣчѣ ꙗн тим-
пѣлѣ ачеста се формѣ ꙗн Еѣропа ꙗн комерѣѣѣ, ка-
ре а инѣвоѣѣѣиѣи орашеле ши пе четѣѣенѣи. ꙗн сѣр-

mit se întinse sfera d'aceluzi omenesk, mi o m'za-
time de cunoştinçe mi arte se adzserb' din Asia în
Европа.

Формареа а треі ordіne de кавалері.

Къ прілежѣа espediçiiло крѣciate се формарѣ
treі ordіne de кавалері. Чед d'antaz' ordіn а fost
аа Іоаниçіаlor, saş аа Ospitalіаріаlor, орі аа кавале-
ріаlor de Rodos saş аа Maitezіаlor. Acest ordіn
авѣа îndatorіpe de а İngrijі de кълъторі да локѣ-
ріае sфinte, mi de а bate рѣсворѣ къ некредіно-
ші. Евлавіа креçініаlor din Европа да амвогъци
къ моміі mi venіxрi marі. Gonindzse креçіні
din Asia, Іоаниçі се ажезарѣ în Чіпрѣ, пе зрмѣ
în Rodos mi în sфарmit în Маалта, пепѣ în timпѣа
кнд ачсастѣ insxлѣ s'a копрins de Наполеон Бъ-
нѣпарте, mi кнд mi ordіnzл 'mi а пердѣт venіx-
ріае. — Аа доідеа ordіn а fost аа Tempіаріаlor
компѣs de кавалері францезі. Ши ачещіа се бѣ-
xрѣ къ Махometani, mi добндірѣ venіxрi marі în
Франца. Філіп IV чед фрѣmos, рецеле Франці,
лъкомінд да богъциіае ordіnzлѣзі, мижлочи да Па-
па ка сѣл desçіinçeze, амвновъцинд пе кавалері
къ ар фі ідолатрі, mi сѣпзіндѣу да челе маі гро-
заве мѣнчи. — Аа треідеа ordіn а fost аа кавале-
ліаlor Testonі saş çermanі орі аа Маріаніаlor. Gonit
çіінд din Палестина, ачест ordіn venі да Венеçія,
mi аичі а стѣтѣт мѣат тимп în сазжѣа Паніаlor да
deosebite espediçii. — Фіінд-къ, în timпѣа вѣрsteі
de мижлок saş аа барбаріі, повіліатѣа пѣ се пѣ-
тѣа довнді de кат prin кѣрауѣ рѣсвоінік mi vite-

zie personală; de aceea de obicei nobilii, nemde-
letnicinduse că au de căt că răsboia, era căru
și fieroși. Că întemeierea cavalerii și mai vir-
tos a a celor trei ordine din nobilii, s'au amblanzit
foarte multă năvărtașe cele răsboinice ale no-
bleții. Cavaleria, care se priimea în vre zina
din ordine, se îndatora la întreprinderile cele
mai mari și îndrăznețe, la apărarea nevinocții a-
păsate, la cineritate, la căbirea de dreptate, la
politeț și la alte virtuți.

Імперія Церманіі.

În timpul expedițiilor cruciate și după dăne-
le, Церманія a sferit mult din partea Papilor.
Ащеция pentru că mai desne se poate a se amestica
în treburile statului, și groza ne împărăci că anate-
me, că să țeară la locurile sfinte împotriva
Mahometanilor. Pe împăratul Henrik V, la 1107,
la despotărie de dreptă investitură, че аъ авт
predeschori săși în адеierea Episcopilor și а Ер-
меніlor. Dar Фредерік I Barbarosa. din familia
Hohenstauffilor, la 1152, și Фредерік II nepotă
сăși, la 1218, șiși аперарь кь бърбъцие dreptărie
lor имперіале împotriva Papilor аtit în Церманія
кăт și în Italia. În timpul гъвернелор lor се ін-
темеарь multă instituții folositoare și ашезъ-
mintе mântuitoare pentru ферицїреа Церманіі. При
рекноащереа зпор ораше de имперіале се късе те-
межъ la ridicarea clasei четъценіlor. Tot în тим-
пъла ачеста, pentru аперарєа și инфлорирєа комер-
чїлăși, се формь конфедерація нѣмїтъ Ansa, în

каре интрарь ка ла 80 ораше имперіалє, ши каре
 мхлт тимп а fost doamna комеричлзлї ип чеа маї
 mare parte а Европї. Пагъвъ нѣмаї къ, ип зїле-
 ле ачестор дої монархї вестїгї, се десволтарь ши
 ачеле доъ партиде а Гелфїлор, че ера спрїжїнїтѣ
 де Папї, ши а Цївелїнїлор, каре ера а имперїалї-
 лор, ши каре ип тимп де доъ вєакърї хмплърѣ де
 рѣсвоає крѣнте атт Церманїа кѣт ши Італіа. Дар
 кѣ стїнѣрєа фамилії Хоженстѣфїлор перї стрѣлѣ-
 чїрєа импѣрїї ши аѣторїтѣа имперїалѣ, ши Цер-
 манїа кѣзѣ атр'о анархїе грозѣвъ. Basali чєї мїчї
 нѣ кѣпошєа domnї ши стѣпнї; нѣр прїнцї чєї маї
 нѣтернїчї devenїрѣ неатрнѣцї ип чеа че прївѣа ла
 гѣвернѣл дїн лѣхнтрѣ ад stateлор лор. Мѣлте дїн
 чєлѣцїле Італії нѣ врѣрѣ а маї рекѣпоашє аѣторї-
 тѣа имперїалѣ. Дїн ачєастѣ кризѣ скѣпѣ Церма-
 нїа прїн адеѣрєа де импѣрат, ла 1272, а лѣї Рѣ-
 долф Хабсбѣргѣл, а кѣрѣа фамиліе ши аѣѣлї дом-
 неше ип дїнїа фемеіаскѣ ип тронѣл Австрїї. Рѣ-
 долф дѣпѣ че рєстаторнїчї лїнїшеа, ипгрїкї ши
 нєнтрѣ фамиліа са, адѣоганд ла дїнса Дѣкатѣл Ав-
 стрїї, Slıria ши Karıntia. Фїлѣ сѣлѣ Алберт, ла
 1298, врїнд сѣ адаоѣе ши Елвєцїа, ачєаста се дєс-
 гїнѣ де Церманїа. Лѣдовїк де Баварїа, ла 1330,
 се ипкѣркѣ ип чєрте кѣ Папа, ши ачєаста илї тоатѣ
 Церманїа кѣ іптердїкт. Пагъвъ ипсѣ маї сїмїїтѣ
 нєнтрѣ Церманїа а fost пердєрєа а мхлтор чєлѣцї
 дїн Італіа, кѣрорѣ импѣратѣл Карол IV, ла 1347,
 ле вандѣ лїбертѣа не ванї. Ън мерїт ши а лѣсат
 Карол нєнтрѣ Церманїа дандѣ'ївѣла де азр. Прїн-
 тр'єчєастѣ деѣе фундаменталѣ а импѣрїї, дрен-

тѣа де а фаче импѣраѳи с'а дат ла шанте принѳи нѣмиѳи Електорѳи, дин каре треѳ висеричеѳи ши патрѣ лѣменѳи; tot printre'nsa s'a хотѣрѣ кипѣа адеѳери импѣратѣлѣи, ши с'аѣ спецѳиѳиат прерогативеле Електорѳилор. Сѣѣ Сиѳисмѣнд фиѣа лѣи Карол, ла 1411, исѣѣкни рѣсѣоѣѣа Хѣситик ин Боѣмиа, пе каре Сиѳисмѣнд динпреѣпѣ кѣ принѳи ѳерманиѳи абѣа ла долоѳи. Дѣѣѣ Сиѳисмѣнд dignitatea имперѳалѣ тре-кѣ нар ла фамиѳиѳа де Хабсѣѣрг саѣ Австриакѣ, ла каре рѣмѣсе 300 ани непреѣѣрмаѳи. Кѣтре аѣѣа 1439, ѳерманиѳа дин причѳина импѣратѣлѣи Фредерѳик III, нар кѣѣѣ интр'о анархѳе спѣшманѳѣтоаре. Фредерѳик фѣ депѣс, ла 1493, ши ин локѣѳи се сѣи пе трон Максимиѳиѳиан фиѣа сѣѣ.

Регатѣа Франѳи.

Ин Франѳа, реѳи дин тоате династѳиле гонѳрѣ кѣ statornicie планѣа де а инѣмена о пѣтере аб-солѣтѣ, мѳкшорѣнд пѣтереѳа семеѳилор ѳасалѳи, фаворѣнд клерѣа ши ѕидѣндѣсе а рѳдика класа ѳетѣѳенѳилор. Динѳре тоѳи ѳасалѳи, ѳеѳи маѳ пѣтерѳиѳи ера Дѣѳи де Normandie, каре tot де одаѣѣ ера ши реѳи аѳи Anglii. Реѳеле Филип Авѣѣст, ла 1180, а рѣѳит дѣла дѣѳѳиѳи Normandie. Авдоѳик аѳи IX нѣмит ѳеа ѕѳѳнт, ла 1226, а зѳит кѣ короѳана маѳи мѣѣте прорпѳиѣтѣѳи аде ѳасалѳилор, ши дѣнд Франѳи леѳи инѳелѣнте, а мѣѣрѳинѳи ордаѳиѳиле ши а конѳенѳи рѣс-ѳоаѣле партиѳѣлѣаре инѳре ѳасалѳи. Дар Филип IV ѳеа фѣѣѣѣѣ, ла 1285, а фѣѣѣѣѣ ши маѳи мѣѣѣѣ пѣнѳрѣ ѳеѳѣоѣлѣаре дин лѣѣнѳрѣ а статѣлѣи. Аѳеѣта мѳѣ-

доуи ка Папи съмъ стрѣмсте peзиденѳа дин Рома и Франца, знде а стѣтѣ мѣат тимп; а дѣат дела васа-
ли дрентѣа де а вате монедѣ, ши ел а пост чед
д'иуиѣ капе да статѣ генерал саѣ адзпарѣа об-
щескъ, афарѣ де повѣлѣ ши клер, а киemat депѣ-
таѳи ши дин класа четѣденѣлор. Испрѣвндѣсе динас-
тиа дѣи Хѣго Канет, копринсе тронѣа аалѣ династие
пѣмитѣ Валоа. Атѣнѣи се дескисе интре Франца ши
Англѣа зп рѣсвоѣ капе цинѣ мѣат тимп. Тпневѣ-
нд Карол VI рецелѣ Франци, да 1380, Англѣа зп
аалианцѣ кѣ Дѣчи де Бѣргѣндѣа, копринсерѣ Парѣста
ши маѣ тоатѣ Франца; дар генерали дѣи Карол VII
скѣпарѣ регатѣа де домниа ачестор стрѣинѣ, кѣрора
нѣ де рѣмасе зп сѣтрмит де кѣт четатѣа Кале. Фран-
цеѣи зп вѣѣлѣилѣ ачестѣа а пост ажѣтаѳи де вѣте-
зиа фанатикѣ а фечоарѣ де Орлеанс, капе шиѣ зп-
кипѣисе кѣ есте тримисѣ де Дѣмнезеѣ ка сѣ гонѣас-
кѣ пе Англѣа дин Франца, ши, да 1429, ипсѣфлѣ
прин пиада са солдаѣилор Францеѣи зп кѣраѣѣ е-
страордѣнар. Кѣзанд пе зрѣтѣ зп мѣиѣилѣ Англѣ-
лор фѣ жѣдекатѣ де врѣжитоаре ши се арсе зп
фок. Лѣдовѣк XI, да 1461, зпѣ кѣ короана Фран-
ци Дѣкатѣа Бѣргѣндѣи ши аалѣ проприѣтѣѳи; смерѣ
пѣтерѣа васаѣилор, стрѣнсе даждѣи арбитраре, шиѣ
фѣкѣ о армѣе а са, ипѣлѣѣ аѣторѣитате регалѣ; дар
лѣсѣ зп пѣме де деспот.

Регатѣа Англѣи.

Тп Англѣа, Алфред чед марѣ, да 871, зпѣсе де
мѣат интр'зп регат чедѣ шанте state англо-саксо-

XIV.

ne; dar desvolatara аз се амьедикъ prin пьв-
 лира Daniлор. Вилхелм, Дучеле Normandii din
 Франца, инт'о espediție, ла 1066, гоні не Дані,
 конпринсе Англіа ши ин тронъа еї амеъз династіа
 normanъ. Ел интродъсе система фьрдалъ ин тоатъ
 стръшнічіа, ши domni ка зп despot. Немълцъми-
 рѣа Англіаор къ нъоа династіе о амьланзи фїзл съъ
 Вилхелм II, ла 1087, маї салъинд релациїле фьрдале
 амеъзате де татъа съъ. Хенрик II, мощені дела
 мѣмъса, че ера принцесъ Францезъ, о мѣлцїме
 де proprietăđї ин Франца; кътре ачѣаста маї ко-
 принсе ши Ирландіа. Фїзл съъ Рїхард, нѣмит ини-
 нъ де леъ, ла 1189, интрепринсе о espediție крѣчїа-
 тъ; дар дин прїчіна чертеї sale къ Фїліп Азгъст ре-
 ъеле Франці нѣ фїкѣз испрѣвї маї. Ла инларче-
 рѣа са, чертат фїинд де фъртзна мърї, къзъ ин мѣ-
 неле азї Хенрик VI инпъратъа Церманїї, дела ка-
 ре се рѣкѣтмъръ къ ванї. Фрателе ши сѣкчесо-
 рѣа съъ Іоан, нѣмит фъръ царъ, ла 1199, врѣ съ
 адѣкъ клерѣа ка съ атърне де дїнсѣа; Папа лл ап-
 тематїзъ, ши ператъа Англії лл дѣте фьрѣ рѣѣлѣзї
 Франції. Іоан спре амї редовандї statъа се рѣкѣ-
 носїт де насак ал Папѣї; дар къ ачѣаста сѣпъръ по-
 влѣцѣа църї, не каре нѣ о пѣтѣ амьланзи, де кѣт
 дїнд шартѣа чѣа mare, каре есте темерѣа дрентърї-
 лор ши лїбертѣцїлор Англіаор. Съв фїзл съъ Хен-
 рїк III, ла 1216, се дѣте о фортъ рѣгѣлатъ парла-
 mentъазї де жос саъ камерї комънїлор, каре, дин
 презнъ къ парламентъа де сѣс саъ камера Лорзи-
 лор адїкъ а повлѣцї ши а Клерѣазї, аре съ ингрї-
 жакъ де лецї, де дѣждїл ши алте треї але statъ-

ЛЭҢ. Тн тингѣл лэҢ Edward III, лл 1327, рѣсвоѣнл
ачел инделѣнгал интре Англіа шл Франца се инчелѣ
кѣ аҗта порочлре, ин кат Хенрік V, лл 1415, се ин
титлѣл реце лл Англіл шл лл Францл; дар лѣл Хен
рік VI, Англі пердѣрѣ тоате копріндерлле лор дін
Франца. Тнграѣл дѣлп ачѣаста лсѣкнл ин Англіа
тн рѣсвоѣл члвіа интре долѣ фаміліл Торк шл Лан
кастер, пѣмте шл трандафірѣл алѣ шл трандафірѣл
рошл, каре претиндѣл тронѣл, шл непорочлрлле лэҢ
цлнѣрѣ 30 ані.

Italia; statele че се формарѣ аичл.

Italia дін днстеле интѣрацілор Церманіл кѣ
Панл се фолосл шре а'шл доѣнді неатрларѣа. Тн
четѣціле ел индѣстриа, комерчѣл шл о кѣлѣрѣ мал
аҗалѣ се десвола кѣ маре порочлре. Дорлтоаре
де ллберлате се свѣтрасерѣ де свѣл аҗторлатеа Цер
маніл, шл интемеларѣ мал мѣле репѣвллчете. Тн
знеле дін ачесте репѣвллчл се рідлкарѣ нлше фамі
ліл инсемнате прлн вогѣціле саѣ дѣхѣл лор, шл тра
серѣ тоатѣ пѣтерѣа лл сине. Прлн ванл саѣ аате
млжлоаче доѣндірѣ молженлре шл тлѣлрл де Дѣчл.
Астфел с'а интлмплат кѣ Савоѣа шл кѣ Міланѣл. Пл
да ачесторл с'аѣ ѣрмат шл ин аате репѣвллчете алѣ
Італіл, прѣкѣм ин Манѣа, Плса, Лѣка Siena шл
Флоренца, инде фаміліа де Медічлс, аҗнлннд лл
пѣтере, а фост маре протектрлцѣ а артелор мл а
цлннцелор. Дар мал мѣл де кат тоате statele ачѣ
стѣа с'а инуѣтернлчлт репѣвллчлка Венеділ шл Ценоѣа,
прлн индѣстриа, прлн навлгачлл шл комерчѣл лор.
Тн фрѣнтѣа ачестор репѣвллчл ера о аристократле мо

шенитоаре кѣ зп Доце. Ачесте state аѣ инфлорит маї кѣ сеамѣ ин тимпѣа еспедицилор крѣчiate, кѣнд п'аѣ трас да sine нѣмаї tot комерчѣа левантин, чи аѣ копринс ши докѣрї да марѣа Неаргѣ, ин Архипелаг, Морѣа ши алтеле.

Statѣа Папїлор; пѣтереа дор чѣа
ингрозитоаре.

Ин тимпѣа еспедицилор крѣчiate Папї интемеарѣ statѣа висерическ ал дор. Да дѣниле лѣї Пипин, але марелѣї Карол, але Отониор ши але алтор рецї адъогарѣ проприетѣциле Kontesi Matildeї ши алте дѣниї, ши формарѣ о пѣтере дѣтѣаскѣ инсемнатѣ. Дар пѣтереа дор чѣа ингрозитоаре ера чѣа спиритѣалѣ, кѣнд сѣвт маска релициї воїа сѣ домпѣаскѣ peste тоатѣ дѣтѣа. Прин стѣрѣїреа де а се интренпінде еспедициї крѣчiate але кѣрора еї се сокотѣа кѣпетениї, ши интінсерѣ жѣрїсдикѣїа дор пѣнѣ ин Asia. Прин пѣвликарѣа дрептѣлѣї канонїк, ин каре се копріндѣа тоате дрептѣрїле че еї ши инсѣша, ши тоате привелецѣле клерѣлѣї интѣрїте де дѣнши, интродѣсерѣ о лецїсацїе поѣтѣ. Еї черѣа дела тоате statele сѣме марї де ванї сѣв фелѣрї де претексте; странѣа вогѣциї прин дѣрѣїре де рантѣрї висеричешї, дрептѣрї, диспензиї, саѣ прин индѣлѣценциї, орї ертарѣа пѣкателор пе ванї. Апѣрѣторї аї ачешїї пѣтерї авѣа четеле чѣле мѣлате де кѣдѣгѣрї, интре каре маї инсемнацїї ера Франчїсканї ши Домїніканї; прин Домїніканї интемеарѣ инквїзициї, саѣ триѣзнадѣа ачѣл спиритѣал каре авѣа дрепт де а кѣѣта, де а жѣдїка ши де а пѣдѣнсі пе

аргетичи. Импротива ачестѣи despotism аа Папиѣор
 се ридикарь мѣлѣи бѣрѣаѣи; дар индрѣснѣаа лор о
 пѣтирь кѣ пердѣрѣа виеѣи. Катари, Балденѣи, Аа-
 ниѣенѣи, соѣиѣѣѣи интрѣѣи, фѣрѣ мѣчѣлѣриѣи гро-
 зав, пентрѣ кѣ нѣ вѣрѣа сѣ кѣноаскѣ dominia Па-
 пиѣор; ши пентрѣ кѣ претинѣа ка крѣшѣни сѣ ши аѣ-
 вѣ либертѣа веке, ши рѣлиѣиѣа сѣ се реформѣе дѣ-
 пе сѣанта скрипѣрѣ. Маѣ тѣрѣиѣ, аа 1387, Иоан
 Викалеф, Доктор дѣла Оксфорд дин Ангѣиѣа, се рѣ-
 дикѣ кѣ маѣ мѣлѣи еперѣѣи импротива Папиѣор ши
 а кѣлѣзгѣриѣор, импротива воѣѣѣиѣор че аѣ стрѣнс
 ши импротива инпоѣриѣор че с'аѣ интрѣдѣс ин рѣлиѣиѣе
 ши ин вѣсерикѣ; авѣа инсѣ ши нѣтѣ мѣнтѣи виѣа де
 приѣонѣриѣе чеѣ интѣнѣрѣ. Дѣѣѣ ачѣста, Иоан Хѣс,
 профѣсор аа ѣниѣерѣсѣтѣа дѣла Прага дин Боѣмиѣа;
 а рѣнѣоит инвѣѣѣѣриѣе лѣи Викалеф; дар киѣмѣт фи-
 инд аа соѣорѣа дѣла Констанѣа ка сѣ дѣа сокѣтѣа-
 лѣ де инвѣѣѣѣриѣе сѣле, аа 1415, фѣ арѣ де вѣѣ;
 асемѣнѣа соартѣ авѣ дѣпе дѣнсѣа ши приѣтѣнѣа сѣѣ
 Ieronim. Компатриѣѣи лор адеѣрѣарѣ аа арѣе ка
 сѣ ле рѣсѣѣѣе моартѣа, ши, сѣѣ комѣнда лѣи Зѣс-
 ка ши Проѣоѣ, фѣкѣрѣ мѣлѣи де лѣкѣрѣ лѣи Сиѣис-
 мѣнд импѣратѣлѣи ѣѣрманѣи ши приѣѣиѣорѣи. Dom-
 nia чеа ингрѣзѣтоаре а Папиѣор ши авѣзѣриѣе чеѣе
 мѣлѣи, че с'аѣ фѣст интрѣдѣс кѣ тимѣлѣа ин рѣлиѣиѣе
 ши вѣсерикѣ, аѣ фѣкѣт сѣ се симѣѣ тѣрѣѣѣѣѣа де а
 се реформа вѣсерѣка. Ачѣста о стѣриѣа нѣ нѣмаѣ
 ѣни ѣаменѣи инвѣѣѣѣѣи, че ши кѣар ѣни дин сѣѣерѣани
 Еѣрѣоѣи. Снѣре ачѣст сѣѣрѣшит с'аѣ адѣнѣат ниѣе со-
 воаре; дар ачѣстѣа аѣ фѣкѣт нѣѣѣѣнѣ иѣправѣѣ. Skim-
 ѣа нѣмаѣ перѣоанѣе, дар лѣкѣрѣриѣе ши авѣзѣриѣе

рѣшана tot ca mai nainte. Чинста ачелѣ mare
 дѣкрѣ ад реформаціи, с'а пѣстрат пентрѣ периодѣ
 зрмѣтор.

Регатѣа амандѣрора Сицилііор.

Регатѣа амандѣрора Сицилііор, антеменат де
 Normani din Франца, а трекѣт prin инкѣскрѣре ла
 импѣраціи Церманіи din фамиліа Хохенштаѣфилор.
 Konradin чел din зрмѣ din ачѣастѣ фамиліе фѣ
 dekanitat, ши prin интрициале Памилор, Карол д'Ан-
 жу, prin француз, вені ши се фѣкѣ реце. Дар
 импротива Французилор се формѣ зп комплот гро-
 зав, каре избѣкни, ла 1282, printр'о мъчелѣрѣ
 крѣнтѣ, пѣмитѣ vespera Сициліанѣ. Французі се
 гонирѣ din Сициліа ши пе зрмѣ ши din Неапол.
 Дѣпѣ ачѣаста регатѣа Неаполѣзѣ ши ад Сициліи се
 зпн кѣ Spania.

Елвеціа.

Елвеціа ан векиме цинѣа де Церманіа. Оаре-
 каре фамиліи новіле ши оаре-каре ораше де аичі а-
 жѣнсѣрѣ ла о пѣтере ансемнатѣ. Рѣдолф Хабес-
 вѣргѣа импѣратѣа Церманіи авѣа марі проприетѣди
 ан Елвеціа. Физа сѣѣ Алберт а врѣт тоатѣ цара а-
 чѣаста с'о факѣ проприетате а са. Prin префекци
 сѣѣ челі tirani аѣ адѣс пе дѣкѣиторі де аичі ла пе-
 сѣферіре. Вилхелм Тел, оторанд пе Цеслер, чел
 май крѣд префект, а dat semn Елвеціи ка сѣ се
 рѣдиче импротива дѣѣ Алберт. Май инѣѣ треѣ кан-
 тоане, пе зрмѣ ши адтеле се зпирѣ пентрѣ апѣра-

реа либертъци, ши ла 1308, формарь о конфедерацие де кантоане, кь конститүци ши гьверне републикане. Дьчи де Австриа пердърь мьлте армий бранд а съпъне пе Елвециан; кьчи ачещия принтр'ън патриотизм афокал ши принтр'о витезие парь маф тот д'аъна фърь бириторї, пьнъ кьнд маф тирзиъ прин пачеа Бестфаликь ли се асирърь неатрпареа пентрѣ тот д'аъна.

Регате ле крещине дин Спанія.

Регате ле крещине дин Спанія се афла а рьсвоае неконтените кь Араби, каре ера ампърциу ши десинауї. Араби пердърь кь ачеша toate регате ле дор, а кьт а нсфармит ле рьмаше пьмаф регатъа Гренадех. Дин регате ле крещине прин хпире се формарь доъ регате асемнате аа Арагонии ши аа Кастилии; дар ши ачеша, ла 1479, се хпирь а нр'ънъа прин кьсъториа рецелъ Ferdinand Католікьа кь Isabella рецина Кастилии. Атнчи Араби, ла 1491, пердърь ши регатъа Гренадех, ши тоатъ Спанія ера а н stat крещин.

Регатъа Португаліи.

Португалія, фиинд дин некиме а нтѣ кь Спанія, авъ тот ачешаї соартъ ка ши данса. А рьсвоае ле челе порочите але принцидор крещинї дин Спанія кь Араби, Хенрик а н принц де Бьргендіа, прин витезия са ампротива Арабидор, меритъ Португалія ка о фехдъ. Алфонс фиха ачеша, мьриндъ-о прин конприндерї дела Араби, аъ титъа де реце,

ми Португалія, ла 1138, се фъкъ перат. Ачест мик Stat п'а фигурат нимик ан Европа мѣат timp, пипъ kind prin navigația ми комерчѣла сѣъ ажънсе ла о пѣтере ansemnatъ; ми prin афлареа дрѣмѣлаѣ ла Indiя пе ла капѣла де bona speranza, дете причинъ ла deskoperirea Americi.

Peratъa Danimarci, Svecii ми Norveçii.

Nordъa skandinavik, unde este Danimarca, Svecia ми Norveçia, п'а fost кѣноскѣт мѣат timp, де кѣт prin pirateriile Normanilor. Кѣ antemeierea ми лѣѣиреа крещинимѣлаѣ ан пѣрѣиле ачестеа prin кѣлазгѣрѣла Ansgar, се афлъ кѣ аичи се antemeiererъ de мѣат trei perate: аа Danimarci, Svecii ми Norveçii, din care аа Danimarci с'а ansemnat маѣ мѣат. Ла 1397, Svecia ми Norveçia с'аѣ unit кѣ Danimarca prin anvoirea дела Калмар ан timpla реѣинер Маргаритеѣ; dar маѣ тарзиѣ кар се designаръ ми формаръ perate deosebite.

Peratъa Ungarii.

Унгѣри саѣ Magiari вениръ din Asia кѣтре сѣфр-митѣла вѣакѣлаѣ 9-леа, сѣвт о кѣпетение пѣмитъ Ал-мѣ; ми сѣвт Арнад копринсеръ Panonia, care дела дѣнши приими пѣмипе де Ungaria; tot атѣнѣи копринсеръ ми Transilvania. Сѣлатичѣи ка ми Хѣни ми Аварѣи, аѣ кѣрора се зичеа кѣ sint стрѣнепоѣи, neodixnirъ ѣѣрѣиле вѣчине, dar маѣ кѣ seamъ Țermania, пипъ kind се бирѣиръ кѣ desѣврѣшире ла Lex-feld лѣнгъ Аѣгсѣѣрг. Дѣпъ ачестѣи nenorocire

ичепъръ а се statornicî да зп лор, а се иndelet-
 nicî кѣ дѣкрѣрие пѣчи, ши а се desvръка де пѣ-
 равѣрие челе варваре. Geiza, кѣпетеня лор се-
 тѣлъ кредѣнѣзма интре дѣнши, ши фѣза сѣѣ Ше-
 фан да итинсе и тоатѣ цара. Шефан, да 997,
 приими титла де реге, зпн ши Transilvania кѣ Ун-
 гария, ши прии ашевѣmintеле сале пѣсе temerѣ да
 цивилизация еѣ. Сѣѣт зрмѣторѣ реѣи се адрогъ да
 данса Кроаѣия ши Далмация. Geiza II, да 1155, а-
 дрѣсе дин Церманя мѣате мѣи де колонистѣ, кѣ каре
 импонтлъ Унгариа ши Transilvania. Ип тимпѣла дѣи
 Бела IV, Монголи сѣѣ Татари пѣстирѣ тоате цѣриле
 Унгариѣ; дар адѣкандѣсе колонѣи ноѣъ дин Церма-
 ния ши Italia, се рѣдикарѣ ип гравѣ прии индѣстрие,
 арикѣтѣтрѣ ши дѣкрарѣа минелор. Stingандѣсе ди-
 nastia Арпадианѣ реѣи дин деосевѣте фамилиѣ окѣна-
 рѣ тронѣла Унгариѣ, динтре каре чед маѣ инемнат
 а пост Лѣдовик чед маре, да 1342, каре tot де о-
 датѣ ера ши реге ал Пोलонѣи. Ип тимпѣла ачеста се
 ивѣрѣ Тѣрѣи Османѣ да мѣрѣиѣле Унгариѣ. Сиѣс-
 тѣнд импѣратѣла Церманѣи ши реѣеле Унгариѣ, да
 1396, фѣ вѣтѣт де дѣнши да Никопол. Асемѣнеа
 ши реѣеле Владислаѣ, каре ера ши реге ал Пोलонѣи,
 да 1444, се вѣрѣи де дѣнши ши се опорѣ да Варна;
 дар Ромѣнѣла Ioan Корвинѣ сѣѣ Хѣнѣди, гѣбернато-
 рѣла Унгариѣ, каре ка Воевод икѣ ал Transilvanѣи
 ип мѣате вѣѣлаи крѣнте вѣтѣсе маѣ пѣинте не Тѣрѣи,
 ка зп зид некантѣи а опѣит кѣ порочѣре пѣвѣлѣриѣе
 лор. Фѣза ачестѣна Matias Корвинѣ, прии талантѣ-
 ле сале милѣтаре, а адѣс Унгариа да мѣрѣреа са чед

veke, mi prin protekcia ce dete artelor mi civilizelor, a'rdikato' la zi pent de inflorire insemnată. Dupa d'nsza incheptz' certe pentz' tron; Tz'ci se f'kz'z' kap' andr'sneut. In nenorocita v'v'latie de la Moxač, la 1526; vizindzse Ūngz'ri k'z' desv'rtimire de Statanz'a Soleiman II, mi' omo'rdindzse mi peceale dor Ludovik II, Ūngaria incheť de a mai fi stat neat'rnat, mi trekz' la kasa Azstrii.

Regatza Polonii.

Semințiile slavice, auzezale in Polonia, ințemeiatz' zi stat pe la mijlocz'a veakz'zi al 6-lea. Čeal d'ntaz' Duce al dor a fost Lex. Dipe mai m'zate skimv'ri se adese Duce, pe la incheptz'a veakz'zi 9-lea, zi ț'ran viztos n'mit Piast, care fondz' o dinastie ce a ț'nt m'zat timp. Ducele Micheslaaz ințodzse creștinismz'a ințre Polonii, mi Boleslaaz čeal vizaz, la 1025, az' titluz'a de reče. Boleslaaz III-lea inț'puzi regatza ințre patrz' fi' ai s'zi, mi z'nele din p'ruile az' n' se mai z'p'irz' k'z' d'nsza niči odatz'. Pz'stițiile Mongolilor az' slazbit ț'ara; dar n'az' prodz's altz' skimvare in l'z'ntz'a statz'zi. Kz' Kazimir čeal mare, la 1370, se inț'puzi dinastia niastikz'. Eal l'z'z' zi p'zme l'z'zdat pentz' p'zoa organizazie mi legislație ce dete regatz'zi; mi pentz' k'z' ap'ra pe ț'ranii de k'z're nobil, s'a n'mit mi peceale ț'ranilor. Dupa dinastia niastikz' se ințemeie dinastia iageloničkz'. S'z'z' reči din dinastia ačeasta, Polonia dobtin-di Litania mi o parte din Prvsia; dar nobilii inț

инструиръ нише дрентъри аѣ де нѣмърѣиниѣ, аи кѣ
фъръ дѣпѣи нѣ се пѣтѣа хотъръ ши пѣнез аи ахъра-
ре нимик. Еѣ синърѣ форма наѣиѣ; деспре а треѣ
класъ а четъценѣлор нѣ ера воръвъ, ши църанъа а
кѣзѣт аи чеа маѣ адѣнкъ рѣвѣе!

Регатъа Боемѣи.

Кѣтре миѣаокъа вѣакъаѣ: б-лѣа; нише seminѣиѣ
саавѣче нѣмѣте Цехѣ венѣрѣ; ши конпрѣсеръ Боемѣа.
Мареле Карол о сѣпѣсе, ши пе Дѣни еѣ аи фѣкъ а-
тѣраѣѣ де ампѣрѣѣѣа Цѣрманѣи. Антрѣдъчерѣа
креѣѣѣѣѣѣ адъсе Боемѣа да о старе маѣ вѣпѣ.
Отокар I, да 1200, довѣндѣ дѣла Фѣлѣп де Сѣвѣа
реѣеле Цѣрманѣи тѣлѣа де реѣе пѣнтърѣ sine ши хъ-
мѣторѣ сѣѣ. Отокар II хѣнѣ нѣ регатъа сѣѣ Авѣстриѣ,
Stiria ши Карѣнтѣа; даѣ а ле дѣѣ ампѣратъа Рѣѣолѣф
Хавѣвѣргѣа. Къ моарѣа дѣѣ Отокар стѣнѣндъсе
фамѣлѣа наѣиѣоналъ каре а домпѣт пѣрѣ да 1306,
Boemia авѣ реѣѣ streinѣ; дѣнтре каре нѣла маѣ а-
semnat а fost Ioan de Авѣсемѣвѣрг, каре адъоръ
Boemѣи църѣ поѣѣ; ши кѣ тоате кѣ ера орѣ, дѣте а-
жѣтор Франѣзеѣлор ампротѣва Ангѣлѣлор, ши ши
перѣѣѣѣѣѣ аи вѣѣѣѣѣ дѣла Кресѣи, дѣѣѣ каре Ан-
глѣ конпрѣсеръ маѣ тоатъ Франѣа. Карол IV, фѣѣа
сѣѣ ши ампѣратъа Цѣрманѣи, аифрѣмъѣсеѣѣ Прага,
ши о аѣборъѣѣ кѣ зѣивѣрсѣтѣе. Сѣѣ Венѣеслаѣ ши
Sijismund фѣи сѣѣ ши tot de одатъ ши ампѣраѣѣ аѣ
Цѣрманѣи, аѣвѣкѣнѣ рѣѣѣоръа Хѣсѣтѣк. Чѣлѣдѣн аѣр-
мъ реѣе пѣрѣнтѣаѣ а fost Георѣе Подѣѣсѣрад, да
1457, каре фѣ anatematizat де Пана; кѣѣѣ прѣте-
ѣѣа не Хѣсѣѣѣ. Аи сѣѣрѣшит Боемѣа прѣнѣ моѣенѣре

се коворѣ да *Аѣдовѣк* II реѣеле *Ѣнгарѣи*, ши дѣнѣ
моартеа ачестѣна, прекѣм *Ѣнгарѣа* аша ши са тре-
кѣ да *каса* *Аѣстрѣи*.

† тпърѣѣа *Рѣсѣи*.

Seminѣиле славиѣе, каре се ашезарѣ *ѣн Рѣсѣа*,
ѣнтекарѣ *Новгородѣа* ши *Кѣевѣа*. Пе да жѣмѣ-
tatea *всакѣаѣѣ* *Ѣ-леа* *венѣрѣ* ниѣе *ѣете de Normanѣ*,
нѣмиѣѣѣ *Вареѣѣ*, сѣѣ *команда* *лѣѣ Рѣрик* ши *a doi*
фраѣѣ *аѣ сѣѣ*, ши се ашезарѣ *ѣнтре* *seminѣиле* сла-
виѣе. *Рѣрик* *зидѣ* *Ладога*, *копрѣнсе* *Новгородѣа*,
ши нѣсе *темерѣ* ла *ѣн stat*, каре дѣне нѣтеле сѣѣ
се *зисе* *Рѣсѣа*. *Normanѣ* *Вареѣѣ* се *аместекарѣ* кѣ
слави ши *прѣимѣрѣ* *лѣмѣа* *лор*. *Сѣкѣесорѣ* *лѣѣ Рѣрик*
копрѣнсерѣ *Кѣевѣа*, ши се *ѣнтѣнсерѣ* кѣ *жафѣриле* ши
прѣдѣриле *пѣнѣ* да *Konstantinopol*. *Vladimir* *ѣед*
маре, да *988*, *лѣѣ de nevastѣ* *пе Ана*, *о* *прѣнѣѣсѣ*
грѣакѣ *din Konstantinopol*, *ѣнтродѣсе* *крѣѣѣниѣмѣа*
ши *рѣѣѣа* *вѣсерѣѣѣ* *рѣѣѣрѣѣѣаѣѣ*, ши *domni* *песте* *тоа-*
тѣ *Рѣсѣа* *дела* *Nistrѣ* *пѣнѣ* да *Ладога*. *† тпърѣѣ-*
рѣа *statѣѣѣѣ* *ѣнтре* *12* *ѣѣѣ* *аѣ сѣѣ* *авѣ* *ѣрѣмѣрѣ* *реле*.
Ѣртеде ши *рѣѣвоаеле* *dѣнтре* *дѣнѣши* *слаѣвѣрѣ* *прѣнѣѣ-*
патеде *ѣеле* *миѣѣ*, *ѣн* *кѣѣ* *виѣнд* *Monголѣ*, да *1238*,
ши *вѣрѣѣнд* *пе* *Рѣшѣ* *ла* *Don*, *домнѣрѣ* *песте* *Рѣсѣа*
200 *аѣѣ*. *Dar* *ѣн* *тѣмѣѣа* *ачеста* *слаѣвѣнд* *пѣтерѣа* *Mon-*
голѣлор, *Ivan Basiliѣѣѣѣ*, *прѣнѣѣѣа* *дела* *Mosква*, да
1462, сѣнѣсе *маѣ* *ѣнтѣѣѣ* *прѣнѣѣпатеде* *рѣѣсеѣѣ*, *пе*
ѣрѣмѣ *вѣрѣѣ* *Новгородѣа*, каре дѣне *прѣнѣѣѣа* *Алек-*
sандрѣ *Nevskoj* *ѣши* *дѣѣѣсе* *форѣмѣ* *рѣнѣѣвѣлѣканѣ*,
ши *ѣн* *сѣѣѣрѣѣѣѣ* се *аѣнѣкѣ* сѣ *гоѣѣѣскѣ* *пе* *Monголѣ* ши
сѣ *скаѣе* *Рѣсѣа* *де* *жѣѣѣа* *лор*. *Дѣне* *ѣе* *копрѣнсерѣ*

Kazanъ, ла 1485, америнцъ Siberii, ши ла о die-
тъ mare фъкъ легѣтъръ ка Pusia съ нъ се маѣ им-
парцъ. Ivan Basiliévich domni in Pusia ка despot;
dar и dete леуѣри вѣне.

Рѣинарѣа импѣръѣи визantine.

Еспедициѣе крѣчiate аѣ салъит фоарте таре им-
пѣръѣиа визantine, каре ера срѣдѣитъ де атуѣ вѣрж-
машѣ дѣн афаръ, ши кѣтремѣратъ де неорѣндѣели-
ле дѣн лѣхнтръ. Армиѣе челе пенѣмѣрате каре
аѣ трекѣт прин цѣриле еѣ маѣ салѣит пѣтереа. И
сфѣршит о армие де крѣчиаѣи Франѣезѣи ши Bene-
цианѣи а вѣрѣт съ рестаторничезе и тронѣа Konstan-
tinopolъаѣи пе зп импѣрат денъс. Кѣ прилежѣа
аquesta фѣкандѣсе тѣрѣтѣрѣи марѣ, кавалери апѣсе-
нѣ, ла 1204, се фолосиръ супре а лѣа Konstantino-
полъа кѣ асалт, ши супре а фонда о импѣръѣие
нѣмитъ латинъ, ши каре цинъ нѣнъ ла 1261. Чед
д'антиѣѣ импѣрат латин а пост Балѣзинъ, Kontele де
Flandria. Ченалалѣи крѣчиаѣи вѣрѣиторѣи компинсе-
ръ деосевите цѣрѣи але импѣръѣиѣи; дѣнтре тоѣи анъ
Beneciani се фолосиръ маѣ нѣлат. И тимнѣа аче-
ста Teodor Laskari, знѣа дѣн фамѣлиа имперѣалъ
гречѣаскъ, а избѣтит супре а антемеѣа ла Ниѣена и
Asia о импѣръѣие гречѣаскъ деосевитъ. Mikaila Па-
леологъа, знѣа дѣн сѣкчесорѣи ачестѣа, кѣ ажѣто-
рѣа Ценовѣзилор, а стрѣкат импѣръѣиа латинѣлор ка-
ре ера салъитъ де Балгарѣи ши Романѣи, ши а стрѣ-
мѣтат сказнѣа импѣръѣиѣи гречѣѣи нар ла Konstan-
tinopol. Афаръ де импѣръѣиа дѣла Ниѣена, Гречѣи
фондаръ маѣ нѣлате prinçipatѣ и Европа ши и

Asia, mi ačesta a kontrivzit mlat spre a slabi mpbrzia. In timpa ačesta se formă in Asia mik statza Tzrcilor Osmanî, care konpinserь kь ačetza maî mlate цри але mpbrzii, mi amerindarь kьar mi Konstantinopolza. Speriauî de mpri- meajdii mi фърь mijlocăce de a ptea skьna de dansa, xniî din mpbrauî greuî vrzрь sь xneaskь biserika greceaskь kь biserika romanь, kь skon de a ndxpleka pe Papa ka sь ndemne pe sьberani Ezroni spre ale da ajztor mprotiva Tzrcilor; dar čea maî mare parte din Greuî n'aş vrzт sь priimeaskь kondiuiile nvoiri pentрь zrire. Astfel mpbrzia greceaskь, care dъпь ce Tzrci ai konpinserь toate цриле se mpriuea nъmaî maî in četatea Konstantinopolza, a рьmas ka sь mi ačente soarta. In sfarşit ai vьtz čeasză dъпь зрмь: Tzrci, la 1453, konpinserь kь asaat Konstantinopolza, mi Konstantin XIII Paleologza, čea din зрмь mpbrat, mpri kь prilezza ačesta kь ar- mede in mьпь.

Революциле Монголиор.

Кьре ичепьтза ваакъазî 13-aea, Mongoli, kь- noskьui in Ezropa sьv nъmede de Tatarî, sгъdzirь Asia mi o parte a Ezroni. Aьkьinца дор oriunарь a fost Mongolia la miazь-poante dela zidъриле Kineî, Tataria mare mi Bъcharia. Temъuin saş Ūinris-Kan, o kьnetenie a zneî seminuiî, zmind toate seminuiile монголиче, pe la 1206, konpinse o mare parte din Kina, Bъcharia, цриле dela marea Kasnie, mi striкь sьltanatza Kovaresmirior din

Persia: Dъпъ моартеа лъи импърѣцѣа Монголіор се импѣрѣцѣи и 5 канате. Жълакъ зп nepot аа съѣ рѣинъ импѣрѣцѣа Калифілор дела Bardat. Дар пѣс-тирѣ маѣ грозаве а фъкът Батъ, Канъд ми Канатъд пѣмит Канчак. Ачеста копрѣнсе Pъsia, ми пе prin-ци рѣшѣи а фъкъ тpивѣларѣ; пѣстѣи Polonia, Sиraria, Моравѣа ми Sилезѣа, ми пе зpмъ, аа 1242, се и-тоарсе ип Asia мѣкъ. Нъ трекъ мѣлат ми импѣрѣ-цѣа Монголіор салъби prin импѣрѣцѣи ми пѣхнѣрѣ. Тимѣр саѣ Татерлан, принц мѣкъ де Бѣхарѣа, ипте-прѣнсе а о pestatorнѣи дѣн поѣ. Аа 1369, поpнѣнд дела Самарканд, копрѣнсе Persia, Armenia, Pъsia пѣнъ аа Москва, пѣтрѣнсе ип India, ми ип Asia мѣ-къ вѣтъ ми, принсе пе Багазет, Sалтанъд, тѣрчѣск. Brand а фане о esuedѣице ип Kина, мѣрѣ. Дъпе моартеа лъи импѣрѣцѣа Монголіор нар къзъ, Sи-пъд дѣн пѣлоци съѣ пѣмит Бавѣр иптемеѣе, аа 1498, ип India о импѣрѣцѣе а марѣлѣи Могол, каре цѣнъ пѣнъ аа копрѣндѣрѣле Англілор иптрѣчѣастъ царъ.

Импѣрѣцѣа Otomanъ саѣ Тѣрчѣскъ.

Дъпъ, че аѣ салъбит Монголі, дѣн канатъд, Кан-чак ми аѣ пѣрѣсит Asia мѣкъ, Тѣрѣи, де аѣи иптеме-яръ маѣ, мѣлате state мѣи. Sи Empire Otoman саѣ Osman, аа 1320, иптемеѣе зп Sалтанат ип Bitinia ми лѣсе фѣндament импѣрѣцѣи Otomane саѣ Тѣр-чѣшѣи, каре стъ ми акъм ип трѣпѣрѣцѣи аде лъми, ип Еуропа, Asia ми Африка. Фѣлд салъ Оркан иптин-зѣндѣсе къ копрѣндѣрѣле, аа 1355, аѣзъ Галиполи ми трекъ ип Еуропа. Sалтанъд Мѣрат, I, копрѣнсе Трачѣа саѣ Pѣмелѣи, ми аа 1358, ашезъ peзиденѣа

ла Adrianopol. Ел а antokmit ши miiaция чеа позъ
 пзмитъ Ienicheri. Szatanza Bajazet копринсе Bъл-
 garia, ши ла 1396, вьтх armiiае крецине ла Нико-
 пол; дар ла 1403, кьзх an mаиnиае азI Tamerlan :
 Фii сы се чертаръ antpe sine pentрх tron; Maxomet
 I ansъ pestatopничи зпирса ши пзтереа шпльръдii тр-
 чешI. Мърат II копринсе Serbia ши Macedonia, ши
 изви ши Ungaria. Ла 1444, биръи ла Варна пе Ун-
 гъри каре къакасеръ пачеа че о жърасеръ. Tпaиn-
 търиае азI s'аъ ampiedikat prin vitezia азI Ioan Кор-
 винъ ши а азI Георгие Kastriota пзмит Skanderbei,
 принцъа ЕпиръазI. Maxomet II, ла 1453, съпъсе
 Konstantinopolъа, азъ Morea дела BenejianI, ко-
 принсе Bosna, Крѣмъа, ши аате църи ши insъае an
 Архипелар. Tntinderiае азI s'аъ onpit de кърауъа
 Romaniаop, de amprotivирса Унгъриаop ши de vite-
 zia Benejianiаop.

Принципатъа църи ромѣнщI.

Romani din цара romѣnaskъ ши din Молдова
 ши пзрциае еI, дзпъ че се зшзръ de grextatea на-
 цiiаop че стързиръ an църиае аор, пх се възраръ
 мзатъ време de либертата че dovъndисеръ. Четё
 de Търчи саъ Татари стъ пзмипе de ПеченеуI, Къ-
 manI, Узи, Половци, antpe ani 915 ши 1186, вина
 ши съпъра adese-opI пачеа ши линицеа аор. Nenop-
 роцириае ачестеа ачетаръ, канд еI се зпиръ кз фра-
 ци аор Romani дъпесте Дъпъре ши, ла 1186, фон-
 даръ о шпльръдiе пзтерникъ, каре мзат timp а fost
 снаimъ шпльръдii bizantine. Дар дзпъ че Гречи
 an аlianцъ кз BългарI салбиръ ачеа шпльръдiе,

Români din țara Românească se deosebiră de frații lor, și fondarău două principate, unul dincoace de Olt, și altăla dincolo de Olt. Aceste principate fură zărate rând de Tataři și de Unguri, și să venirea să Padă Negru. Acesta ca Duce al Fărgășului și al Amășului în Transilvania, la 1290, ترکہ Карпаці кэ о колоніе, și zăind amândouă principatele, din toată țara formă și principat. Канд ачест stat а ичепт а се desvolта и дэнтр дэп конститыія чеї dete fondatorăл сѣ, Unguri фѣкъръ и мѣте рѣдърі черкърі спре а'л конрѣде и а'л зп кэ короана Ungarii. Români сѣв принца lor Mihai I, Vlad I, вѣрѣна Мирча, Dan III și алці иші агъраръ libertatea și religia lor кэ mare кѣрацѣ și patriotism. Врѣмаш и сѣ mai primejdіоші pentрă țара românească аѣ fost Търчи Osmanl. Dar Români și ипротѣва ачестора desфѣшѣраръ о енерѣе и зп eroism național атѣ de rap, и кѣ Търчи, кэ toate черкъріле și сіліпѣле lor, нэ пѣтъръ фаче din țара românească зп пашалѣк'тѣреск, дэне кэп фѣкъръ din Bulgaria, Serbia, Grecia și алте църі. И дэптеле ачесте сѣцѣроасе pentрă алтареле дэнезееші ии pentрă кэмінеле стрѣмошееші се исементаръ принці Vlad I, Dan II, вѣрѣна Мирча, Dan III, Vlad II, Дракул, сѣцѣроасѣ Vlad IV Цепеш ии алці. Dar и сѣршіт Români ostенірѣ фѣр' а сѣлѣ, ии pentрă а нѣ свѣта пѣтерѣа църі ии рѣсвоасе неконтените, икѣнаръ кэ Търчи о канітѣлаѣе чіnstітѣ, ка сѣ де пѣтѣаскѣ зп трѣвт анѣал, ии

същѣ аѣвъ администраѣа наѣоналъ неатрнатъ. Е-
роизмъа ачеста естраординар ал Романилор а пост
ън mare zid de анърапе pentръ тоатъ Европа; къчѣ
ъndeletничиръ не Търчѣ токмаѣ ын флоръа пѣтерѣ
лор, шѣ ы ымпѣдикаръ de а ынаинта бирѣиторѣ ын аъ-
ънтръа slateлор крешине спре анъс.

Starea къатърѣ шѣ а литератърѣ.

Ла ычепътъа периодъаѣ ачестъа а ынфлорит ын
Франѣа поезѣа Тръбадърѣлор, шѣ ын Церманѣа пое-
зѣа Minesengerѣлор, кърора еспедиѣиле кръчѣаде ле
да матерѣе destъаъ. ын Italia поезѣа а ажънс ла
desъвѣрушѣре прѣн трѣѣ поеѣѣ марѣ: Dante, Петрар-
ка шѣ Бокачѣо. Дѣн ѣѣинѣе се къалѣва маѣ къ de-
oseвѣре Фѣлософѣа шѣ Теолоѣѣа школастикъ, дреп-
тъа канонѣк шѣ пѣѣинтикъ исторѣе. ын Italia а ыче-
пъѣ а се ыпвѣѣа жърѣсноръденѣа чѣвѣлъ прѣн ostene-
лѣле аѣѣ Ирперѣе саъ Вернер. Аравѣ добъндѣръ ме-
пѣте pentръ математѣк шѣ физѣкъ. Дѣнтре крешѣнѣ
пѣѣинѣ се ыndeletничѣа къ асемѣнѣа ѣѣинѣе. Фѣзи-
чѣ шѣ Хѣмѣчѣ се крѣдѣа ынкъ de врѣжиторѣ шѣ фер-
мекъторѣ. Дар еспедиѣиле кръчѣаде аъ адъс о дъ-
шѣнъ поъъ асъпра къатърѣ Европѣ прѣн ынтѣдерѣа
сферѣ кърноѣѣнѣелор. Дъпъ моделъа ыниверсѣѣѣѣ
дѣн Парѣс се фондаръ ыниверсѣѣѣѣ ын маѣ мъате
ѣърѣ. Литератърѣа шѣ ѣѣинѣеле нъ ера атъчѣ про-
пѣриетате нъмаѣ а клеръаѣѣ. ымпѣрежърарѣа ынсъ ка-
ре а dat ѣѣинѣелор воадъа чѣл маѣ пѣтернѣк а пост
ашѣзарѣа Търѣлор ын пѣрѣѣиле ръсърѣтъаѣ шѣ аъа-
рѣа Konstantinopolъаѣѣ. Атъчѣ маѣ мъаѣѣ ыпвѣ-
ѣаѣѣ Грѣчѣ, прѣкъм: Еманѣоѣа Хрѣсолора, Георгѣе

Џемистіе Плато, Бесаріон, ші Теодор Газа венірѣ
 ин Італіа, знде да фамиліа Медіцсе гъсірѣ чеа маі
 възпѣ приимире. Ачеі Греці дементарѣ гъста лі-
 тератзрел класиче, каре дин Італіа се интінсе несте
 Европа динпрезнѣ кѣ идеі ші кѣношнѣ соліде.
 Платон ші Чичерон, Омер ші Віржіліе, се кѣста-
 рѣ ші се стѣдиарѣ. Азичі инчензрѣ тоате индѣ-
 ле а инвіа, ші епоха ачѣаста с'а нѣмит пѣстазрѣціа
 индѣелор. О мѣлѣиме де възбацї марї азкрарѣ
 пѣнірѣ ачѣастѣ феричитѣ префачере прекѣм Лаз-
 ренѣіе Ваала, Ерасмѣ Ротеродамѣ, Раіхалін ші ал-
 ці мѣлѣцї. Афларса типографїї де Гътемберг, Ше-
 фер ші Фахст а авѣт инфазнѣца чеа маі хотѣратѣ
 азѣпра индѣерї ші азѣирї индѣелор. Флавіе
 Чіока а афлат възсола саѣ компасѣла, ші Бертолд
 Сварц а афлат прафѣла де пѣшкѣ; чеа дин тѣх а-
 фларе а интінс навїгаціа ші негоцѣла: чеа де а доа
 а скимбат манїера рѣсвоѣлѣцї ші а инлеснит деско-
 перїрїле ші копріндерїле де пѣмант ші цѣрї поѣѣ
 че с'аѣ фѣкѣт ин періодѣла зрѣнѣтор. Тоате ачѣстѣа
 аѣ контрївѣит да индѣлѣрѣса де овѣце а пѣравѣрїлор,
 да депѣртарѣса авѣзелор дела націїле Европї, кѣ-
 рора с'а прерѣтит дрѣмѣла да маі иналѣѣ кѣлѣзрѣ
 ші чївілізаціе.

Starea religii.

Инainte де пѣстазрѣціа индѣелор, религіа, маі
 кѣ сеамѣ ин партѣа анѣсѣлѣлї, прїн сѣперстїціе ші
 нецїїнѣцѣ тот маі мѣлат пердѣ форма чеї о дете
 интеметорѣла сѣѣ. Се инкїнзїрѣ дорме поѣѣ, се
 пѣскочїрѣ о мѣлѣиме де форме ші церемонїї ка-

ре ипекаръ кз tota моралъа еванѣлиі ші деприн-
 деръа кз фаше вѣне. Нице докторі ипвѣцаѣ зні-
 ръ философіа кз теологіа спре а афла маѣ кз ип-
 леснире адевъръа релиѣіі. Дін ачѣастъ знире еші
 теологіа школастикъ. Шні дін теологіі школастикѣ,
 прекъм vestitъа Авелард, Петръ Ломбардъа, Тома
 Аквинатъа ші алуѣ, се сіаіръ а пѣстра кѣрѣуеніа
 крѣдинѣі пріи скрпери фолоситоаре, ші довандіръ
 мѣрпте пентръ релиѣіе; дар ачѣастъ теологіе шко-
 ластикъ деѣнеръ маѣ тѣрзиѣ иптр'о шіиуъ de di-
 шпте дешарте. Импротива школастикъмаѣ се іви
 мистикъмаѣ, каре ип-лок де шіиуъ аданкъ череа
 пентръ релиѣіе о контемплаѣіе пачникъ. Мистичі,
 иптре каре маѣ ипсемпаѣ аѣ пост Bernard de Клер-
 во, Іоан Тазлер ші Тома а Кемпис, аѣ пѣтрънс
 маѣ віне дѣхъа крѣшнісмаѣ; дар ші еѣ с'аѣ а-
 вѣтѣт маѣ пе зрмъ дін дръмаѣ адевъръаѣ ші аѣ
 дат прічинъ де маѣ мѣатъ коръпуѣе а релиѣіі.

PERIOD V.

Дела дескоперіа Америкі ші реформація азі Азтер, пнпъ ла револуція Французь; саѣ дела анъа 1492 пнпъ ла 1789 дъпъ Христос.

Дескоперііае Португезіае.

Дескоперіа Америкі саѣ а азмі позъ с'а прегтит при дескоперіае Португезіае. Анр'ачастъ пачіе с'а децентат де тимъріѣ симъа де а антрепринде къаѣторіі департе не маре ші де а дескопері църі некъноскъте. Дъпъ че ла 1415, дескоперіъ инъаа Чеза ші Madeira, ші се андъа чіръ де фодоаселе че тръѣа динтр'ачесте докърі, се андемнаръ а навига маі департе ші дескоперіъ инъале азоре, але канъазі верде, Senegambia ші Гіна. Богъціае че гъсіръ аичі анкъраѣаръ антреприндеріае лор, ші Бартоломеѣ Диац, ла 1486, коті канъа Афричі, каре с'а зис Канъа вѣнеі пѣдежді, ші дескопері дръмъа ла Індіае рѣсърпене. Алт навигатор Vasco di Gama, ла 1497, фъкъ чеа дин тѣѣ къаѣторіе ла India, знде Португезі антемаръ релациі комерціале, фъкъръ оаре-каре коприндері, ші анчелъръ а провізіона Европа къ продъктеле ачеі църі феріѣте.

Dèskoperirèa Amerìçi.

Dъпъ че се deskoperi дръмъла ла Indiï не ла канъла Афричи, Ценовезъла Kристоф Колъмъ фъкътъ зп план de a deskoperi аат дръмъла Indiï не очганъла Atlantik, саъ de a гъси кър шî a patria parte a лъми. Neprîimîndîise планъла ачеста de кътре patria sa, Колъмъ се дъсе ãn Spania, ла Izabella реçина Kastilii, шî, дъпъ мхатъ стъръре, авîа добъндî оаре-каре ажътор pentръ ачeastъ ãntreprîndere mare. Плекъндъ не зп очean некъноскътъ пънъ атънчи, авъ a се лъпта къ марÿ непорочÿрÿ, маÿ къ seamъ къ нище товаръшî ревелъ каре, despъдъждъциÿ de a ажънче ла çinta лор, вреа съл арънче ãn mare. Дар дъпъ о кълъторÿе de 25 зиде плинъ de tot фелъла de primeждÿи, Колъмъ, ла 1492, зърî пъмант, шî ачеста ера Америка! Колъмъ ãn trei кълъторÿи че маÿ ãntreprînse аичÿ deskoperi ãнъла шî o parte de конÿнст. Tot кам ãn timpъла ачеста, Кабра, зп navigator Портъез, плекъндъ ла Indiï фъ ãmpîns de фъртънÿи кътре агъс шî deskoperi Brazilia. Дар Колъмъ, каре ãnлеснî Spanii богъциÿ пенъмърате, шî каре ãndatorъ лъмеа веке къ deskoperirèa знеÿ лъшî позъ, фъ фоарте рълъ рълъспълтÿ; мърî сзрак, шî a patria parte de лъме deskoperitъ de дънъла поартъ пзмеле лъи Amerigъ Besпъçÿе. ãn Америка с'аъ гъситъ нъмаÿ доъ state, маÿ çивилizzate: Mexiko шî Перу, не каре ле копрîнse Spania; не чедалаат пъмант аал Ameriçi се афла пъмаÿ seminçÿи варваре, съаватиче, дъпъ къмъ се маÿ афла шî кър а-към. Афаръ de Spaniolai шî Портъезÿи фъкъръ ко-

prindepri aici si alte nauze. De la deskonperirea Americii ankoaci sa'at antreprens klatoprii ne toate ochenele; sa'at deskonperit Australia sa'at Olanda nox' ori Polinezia, kare fache a chinchea parte a p'ymantzaxi si o m'axime penzmat' de insale.

↑ m'p'p'zia Cermanii; reformacia axi Axter.

In Cermania s'z Maksimilian I, se antpodtse pache p'zalk', s'z kondi'ie de a se nedensi stranaik чел че ар андръсни а о кълка; asemenea se l'zarp' m'z'p'ri si pentp'x alte institzii si auez'minte privitoare la desvolatrea din l'z'ntp'x a m'p'p'zii. Dar evinementsa чел mai imp'rtant din timpa a'cesta a fost anchen'za reformatii bisep'ici, kare se ant'mul' an ani din zpm' ai l'xi Maksimilian. B'rbat'la kare a f'k'at a'cast' mare revoluzie a fost Martin Axter, zn k'z'z'p' anv'uat si k'z'chernik, dar si f'rios kate o dat'. Fiind-k' Teuel, zn k'z'z'p' Dominican, f'z'hea din porzuka Papi zn nego' z'ri k' indz'aven'z'ile, Axter anchen' mai ant'x' a predika n'z'mal antp'otiva dor, mai ne zpm', la 1517, isbi toate anv'uz't'z'ile Papi'lor, si av'z' k'z'rauz' de a arde an p'zalk' o karte de anatem', че Папа t'imesese antp'otiva l'xi. In astfel de kin Axter k' toui partizani s'z se desrin' pentp'x tot d'azna de Папа si de bisep'ika roman'. Saksonia a priimit ant'x' anv'uz't'z'ra l'xi Axter; de aici se antinse prin Cermania si prin alte state ale E'ropi. Bisep'ika a'casta nox' s'a n'zmit Axteran' sa'z Eвангелик'. Fiind-k' mai tot antp'o vreme k'z' Ax-

ter se ridicase mi Цвингаї in Елвеція impotiva
 ввѣщѣхреї Папілор, mi fiind-kъ ачеастъ doctri-
 пѣ о intinse Каавин in deosebite цѣри, biserika а-
 чеаста s'a zis Каавинъ saъ реформатъ. Ахтерани
 mi Каавини s'aъ пѣмит mi Протестанци. — Дар ре-
 формація нѣ s'a оприт ачи. In Англіа s'a intemeat
 biserika Ахтеранъ пѣмитъ Епископатъ, pentрѣ къ
 а пѣимит съ айбъ Епископи, kind чеілаауи Ахтерант
 нѣ аъ. In biserika Англіканъ еширѣ мѣлуи фана-
 тачи, intpe каре Кзакери sint mai vredничи de in-
 semnat. In biserika Ахтеранъ инкъ аъ emit secte
 поъ а Хернхтерілор, а memnoniцилор mi а Ѣнита-
 рілор. Папи възанд къ къ intinderѣа реформациі
 пердѣрѣ state intреуи mi milioane de сѣпѣши, аъ
 азат мѣсѣри спре а опри intinderѣа еі. А trimis
 misionari да India, Kina, Iaponia mi пе да аауи по-
 пѣлї idolatri; дар къ кидигарѣа нѣоілор сѣпѣши нѣ
 s'aъ despѣгѣbit de пердеріае din Еуропа. Чеа mai
 енерѣикъ мѣсѣрѣ а fost intemeierѣа ordinѣлзи Іе-
 зѣвицилор, каре аъ азкрат impotiva реформациі къ
 мапи іспрѣви; дар имвогѣиндѣсе пе зрмѣ преа
 мѣлат, mi вранд съ domneaskъ pretzindeni, аъ tras
 азпрѣ'ши зра de овше. Еі фѣрѣ ronici din mai
 мѣлате цѣри, инъ kind mi ккар Папа а fost silit
 in сфѣршит се desfiinѣze ordinѣл prin anatемъ.
 Алтѣ мѣсѣрѣ асеменѣа енерѣикъ а fost къ аъ in-
 demnat пе сѣверани Католічи, mai къ сеамъ пе im-
 пѣраци Церманіи; ка къ опі че фел de мижлоаче
 съ опрѣаскъ intinderѣа реформациі.

Зрмаре а импъръциі Церманіі;
рѣзвоѣхъ релиѣіос де 30 ані.

Аѣи Максимилиан I, да 1519, ѣа зрмат ан тронъ Церманіі Карол V, каре фінд tot de odatъ ші реѣе аа Spanii, ші моѣенитор аа църіор Австриаѣе, ера potentatzа чед маі mare дін Европа. Аѣеста аѣъ мѣсърі серіоасе спре опррѣа реформацїи; дар нѣ ісѣѣті. Desrѣstat de грїжіле импъръциі ші де лѣме авдікѣ де ѣхнѣ воѣ. Сѣѣт сѣкчесорі сѣѣ зра антре Католїчї ші Protестанцї, прїн інтрїжіле Іезѣѣїаѣор, а крескѣт атѣт де мѣлѣт, ан кат се спарсе ан рѣзвоѣхъ релиѣіос. Аѣест рѣзвоѣхъ каре цїнѣ 30 ані, ші нѣстїи нѣ нѣмаі Церманїа, чї ші ааѣе църї, се анчепѣ да 1618, ан Боѣемїа, ші де а чї се антїнсе ші ан ааѣе пѣрѣї. Protестанцї авѣрѣ ажѣтоаре анпротїѣа импѣратѣѣѣ ші а Католїчїаѣор, антѣѣ не Крїстіан IV реѣѣле Данїмарчї, не зрмѣ не Гѣстав Адолф реѣѣле Швециї, ші ан сфршїт кнар не Франца, каре, де ші ера католїкѣ, дар ажѣѣ не Protестанцї, пенѣтрѣ кѣ авѣа де скоп сѣ салѣѣаскѣ каса Австриакѣ. Ostenїнд пѣрѣїле рѣѣѣїтоаре се анкеїе, да 1648, пачѣа Вестфалїкѣ прїн каре Protестанцї аѣ доѣандїт лїберѣтатѣа релиѣіоасѣ ші дрентърї де о потрїѣѣ кѣ Католїчї; кнар Швециа ші Франца доѣандїрѣ докѣрї ан Церманїа.

Зрмаре а импъръциі Церманіі.

Леополд I импѣратѣ Церманіі авѣ рѣзвоѣхъ кѣ Тѣрчї че анкнѣѣѣрасерѣ Вїена, да 1683, ші іспрѣ-

binds'а кѣ пороцире prin ценерааа Ехценіе, зпн
 ип пачеа дела Карловицъ Bulgaria ши Transilvania кѣ
 Austria. Дар рѣвоѣ маі mare а fost чед кѣ Лѣ-
 довик XIV реѣде Франци, pentрѣ сѣкчесіе ип тро-
 нѣа Spanii. Тпнѣратѣа Карол VI, дѣпѣ іспрѣви-
 рѣа рѣвоѣаа ачестѣа, ла 1714, кѣдигѣ Белаѣа,
 Неаполѣа, Міланѣа ши Sardinia. Карол маі пѣр-
 тѣ доѣ рѣвоае кѣ Тѣрчи: Тп чед дпн тѣѣ prin па-
 чѣа дела Пасаровицъ кѣдигѣ Bosna, Serbia ши цара
 Romѣеаскѣ дпнколо де Олт; дар ип алдоілеа рѣ-
 воѣ prin пачѣа дела Белград перѣа тоате цѣріле
 ачестѣа. Аѣ Карол VI иѣ хртѣ, ла 1740, фіеса
 Maria Terezia, ипѣротива кѣріа се рідикасерѣ маі
 мѣате пѣтерѣ але Ехроні, маі кѣ сеамѣ Prussia, не-
 врпнд сѣ о ласе касѣ моѣенѣаскѣ тоате цѣріле Аѣ-
 striаче; дар ажѣтатѣ де ѣнеде пѣтерѣ пріетене, маі
 кѣ сеамѣ де Англіа, еши вірѣитоаре. Дѣне Maria
 Terezia, ла 1780, се сѣі пе тронѣа Цѣрманіі Іосіф
 II, зп принц кѣ talente марѣ, філантроп, ши кѣ ідеі
 де реформе рѣдѣчинаде; пагѣѣ кѣ сѣпѣши сѣі ип-
 кѣ пѣ ера концѣ pentрѣ дѣнседе ка сѣ ле шіе пре-
 цѣі. Іосіф ип зпіре кѣ Prussia дескисе рѣвоѣаа кѣ
 Тѣрчи, пе каре ил іспрѣві сѣкчесорѣа сѣѣ Леополд
 II, prin пачѣа дела Sistol, ла 1791. Тп тпнѣа а-
 чѣстѣ ізѣкпн револѣѣа франѣезѣ.

Регатѣа Prussia.

Prussia, каре фѣчѣа парте ла Цѣрmania, се ріді-
 кѣ ип периодѣа ачѣста ла о пѣтере ипsemnatѣ. Пе
 ла вѣакѣа 10-леа, Борѣсі, Prussia саѣ Prussiani ера
 ідолатри, ши prin барбаріа лор сѣпѣра полѣаі ве-

чїні. Супе а'у крещїна шї а'у чївїлїза ф'у трїмїс
ordinъа навалерїаор Textonъ, каре an timp de 53
anї, print'н р'свор'к' кр'нт, а'ї с'нп'се, а'ї сїаї с'з
прїїнїаск' вотеъа, шї к'з indstria шї пегонга
с'а'з intpodъс ла д'ншї аїмва шї обїчєк'рї цертане.
Дар ordinъа с'л'вї к'з timpъа, шї о' маре пар-
те дїн Пр'сїа к'зъ с'зв' Полаонїа. Маї м'к'ат' ста-
торнїае дов'ндї Пр'сїа д'нп' че се з'нї к'з Електо-
ратъа Brandенб'рг'аъї. Електоръа Ф'їдерїк Вї-
хелм чєа маре, ла 1640, ад'огъ ц'рї шї к'дїг'ъ
шї с'зверанїтате. Фїзл с'з' Ф'їдерїк л'з' тїтаъа де
реге, шї Пр'сїа а'ї чєп'т а'ї фїг'ра ка рєрат де сї-
не. Ф'їдерїк Вїхелм I, ла 1713, а' фост з'н' маре
ек'омп; м'рї шї ел Пр'сїа к'з ц'рї ноз'ъ, шї д'з-
п'ъ моарт'а са, ла 1740, л'з'ъ фїзл'ї с'з' Ф'редер-
їк II банї м'зл'ї шї о' armie вїне дїсчїп'їн'ат'ъ. А-
чєст реге, an timpъа г'зверн'зл'ї с'з' de 24 anї,
прїн р'своас к'з п'терїае Етронї intїнсе хотар'лє
Пр'сїєї, шї прїн леуї атчєленте, прїн indъstrie,
пегон, арте шї шїїн'ц'е о' р'дїк'ъ ла о' п'терє ф'оартє
ансємнат'ъ. А фост к'зрачїос шї порокос an р'с-
воас; дар маре ка рєгєнт шї тат' ала с'зїзшїаор
с'ї. С'з' с'зкчєсоръа с'з' Ф'редерїк Вїхелм II іс-
з'кнї револучїа ф'ранцєз'ъ.

Рєратъа Ф'ранцїї.

In Франца, д'н'ъ despотъа Л'здовїк XI, доміні-
р'ъ Карол ала VIII, ла 1483, шї Л'здовїк XII, карє
с'а зїс тат' ала поп'зл'зл'ї, ла 1498. Амандол' ач'є-
чїа се ансємнар'ъ прїн нїїє еспедїчїї п'чорочїте,

че аѣ истреписи ии Italia супре а довинди оаре-каре
 докѣри. Рецелє Францискъ I, ла 1515, пѣртѣ па-
 трѣ рѣсвоає задарниче кѣ Карол V импѣратѣ Цер-
 маніи. Гѣвернѣла лѣи се ии семнеазѣ маѣ мѣлат пен-
 трѣ кѣ ии тимпѣла ачєста а ии чєпѣт гѣстѣла фрѣмоа-
 сєѣ литератѣри ии Франца. Din тѣрѣ фил аѣ сѣѣ карє
 доминѣрѣ дѣпѣ дѣнсѣла; Францискъ II ии Карол IX,
 єра прєа тинєрѣ супре а гѣверна рєратѣла ии трѣи тимп
 кѣнд рєформациа висєричи а продѣс о фєрѣєрє дє
 овѣє ии дѣхѣри. Domniile лор аѣ фост зи шир дє
 рѣсвоає неконтєнитє; чє Францєзиѣ католичѣ пѣрта-
 рѣ импротива Францєзиѣлор карє имѣрѣѣишасєрѣ
 доктрина лѣи Калвин, ии карє ии вѣтає дє жок сє
 пѣмѣа Хѣгноѣѣ. Дар адеѣѣрѣта пѣричинѣ єра рива-
 литатєа ии трє чєлє доѣ маѣ стрѣлѣѣчитє фамиліѣ дин
 Франца, а Бѣрѣвоніѣлор карє єра кѣпетєниа партидєѣ
 Хѣгноѣѣлор, ии а Лотаринѣѣ карє єра кѣпетєниа
 партидєѣ католичѣлор. Дѣпѣ о пачє викаєанѣ чє с'а
 фост ии кєѣат ии трє ачєстє доѣ партидє, сє формѣ дє
 католичѣ зи комплѣот импротива Хѣгноѣѣлор, ии ии
 поантєа сфѣнтѣзѣѣ Бартѣломєѣѣ, ла 1572, сє мѣ-
 чєлѣрирѣ о мѣлѣѣимє динтрѣ ии ии Paris ии ии аатє
 орашє. Карол мѣринд дє мѣхпирє ии кѣирє, аѣ ѣр-
 мѣ ла 1574, Хєнрик III, карє фѣсєсє маѣ ии тѣѣѣ
 рєцє ии Полоніа. Ачєста, зиндѣсє кѣ Хѣгноѣѣ супре
 а смєри сємєѣѣѣ католичѣлор, фѣ оморѣт дє зи кѣ-
 лѣгѣр фанатик. Дѣпѣ дѣнсѣла сє ѣркѣ пє трон Хѣг-
 нотѣла Хєнрик IV, ла 1589, ии кѣ дѣнсѣла ии чєпѣт дѣ-
 настіа Бѣрѣвоніѣлор. Ел имѣрѣѣишинд католичѣизмѣла,
 ии prin едиктѣла дєла Nantes дѣнд Хѣгноѣѣлор дрєп-
 тѣри дє о потрѣивѣ кѣ католичѣѣ, рєстѣторничи пачєа

ми аинища. Гъвернъа съѣ а фост дрепт ми ванѣ,
ми ла тоате азкръриале сале пентръ феричиреа Фран-
ци а фост ажътат де министръа съѣ Стъаи. Кънд Хен-
рик се инделетнича къ планъа де а префаче Еуро-
па интр'о ренъваикъ де state конфедерате, фъ аса-
синат да фанатикъа Раваѣлак. Ази аи съкчеѣ, ла
1610, фѣза съѣ Лъдовик XIII, аи времеа къръна ве-
ститъа Кардинал Ришадео, пъртъ карма статъази.
Ачест маре ом де stat сдроби семедиа Хъмоцилор,
рѣни дела побѣлѣ дрептъри ми привилеѣе, ми ин-
темеи пѣтерѣа авсолътъ аи Франца. Пе лингъ аате
аптокмири фолоситоаре къ каре а индаторат Франца,
а дат ажътор протестанцилор дин Церманиа ампоти-
ва католичилор аи рѣсвоѣа де 30 ани, дъпъ каре
прин пачѣа Бестфаликъ Франца довати докъри дин
Церманиа. Ин тимъа неварсничиеи ази Лъдовик
XIV, ла 1643, побѣлѣ, принтръа рѣсвоѣѣ чивѣа пѣ-
мит ла фронт, връръ съѣми редовндеаскъ дреп-
търиале пердъте; дар Кардиналъа Мазарин, мини-
стръа чѣл дин тѣѣ, ми маѣ тѣрзиѣ Лъдовик XIV, ле
арѣтъ къ тоатъ пѣтерѣа лор а трекът ла реѣеле. Лъ-
довик XIV домни 62 ани, ми аи тимъа гъвернъази
съѣ тѣри Франца прин адъогаре де ѣри аи рѣс-
воаеле че а пѣртат къ Австриа, Спаниа, Ангѣа ми
Оланда. Ценераѣл вестѣлѣ, оаменѣ де stat ансам-
наѣл, литерѣлѣ, поѣлѣ ми артистѣ лѣинѣ де таленте,
фѣкъръ веакъа ази зпѣла дин чѣле маѣ стрѣлѣѣите
ми маѣ вестите. Дар ла бърмеѣе къзънд ла бир-
терие ми ревокънд едикъа де Nantes, а сѣлит сѣте
де миѣ фамиѣлѣ де протестанѣлѣ ка съѣ ка аѣмеа аи
кап; кѣтре ачѣаста ла моарѣа са аѣсѣ ми о dato-

pie a statzazî de 2500 milioane livre. Azi și țrîmь strъnenotzа sъхъ Лъдовик XV да 1715. In timpъa гъбернъzazî ачестъа Франца а пердът мълат din va-za политикъ че абеа in Еъропа. He de о parte ар-меде Францеze in ръсвоаеле знде ахъ fост иптре-въинцате ахъ фъкът пъцинь isправъ; ne de аага кър-теа рерадъ prin лъксъzа mi desфривъриле zаде s'a demoralizat къ totzа. Мъrind Лъдовик XV да 1774, азъс Франца in deskreditzа Еъропи, mi кърпе а-чааста ипповъратъ къ о datorie a statzazî de 4000 milioane livre. Sъз sъкчесоръzа sъхъ Лъдовик XVI се ипчепъ револъция французъ.

Italia; Stătele de аичî.

In Italia, Dъkatъzа Savoî mi Piemontъzа s'a рi-дикат да раnr de perat sъз нъmipe de Sardinia. — Dъkatъzа Parma mi Пиаченца s'a dat famîlii Фар-неze. — Dъkatъzа Toscana s'a рiдикат да раnr de mare Dъkat, mi s'a dat азî Францискъ I върватъzа Марii Terezii къ дрентъzа de sekъndоуенитъръ. — Dъkatъzа Миданъzazî mi Mantъzа а къzът in стъmипреа Австриi. — Папи иmi mai мъриръ statъzа лор къ ци-нътъzа Болонна, Анкона, Ферара, Равена mi Др-вино. — Peratъzа Неаполъzazî mi аа аминдърора Си-цилийлор се азъ deа Австриа mi се dete Spanii. — Репъzаичеле Ценова mi Veneciа пердъръ din im-портанца негоуъzazî лор, дълъ че се deskonepi дръ-мъzа да Indiî ne да канъzа Афричи. Veneciа а mai пердът mi мълате локърî dinaфаръ, ne каре i де азъ рънит Търчи Osmanî.

Регатза Spanii.

Дъпъ че императза Карол V а абдикат ла 1556, Spania кз Америка, кз църиле де жос ши кз Неаполза аъ рѣмас мощенере фѣталъ съъ Филип II. Despotismъта ши fanaticismъта съъ pentрѣ релиѣия католикъ а дат причинъ църидор де жос съ се revolteze, а кат Дъчеле де Алба кз toate tiraniile сале п'а fost а stare де а ле съпъне. Филип фъкъ о флотъ нѣмероасъ нѣмитъ неврѣитъ ка съ копринзъ Англия. Expedicija ачеаста п'а isъtit; statъта с'а рѣinat, а кат Spania, кз toate богъциле сале din Mexiko ши Перъ, ера съракъ. Тнтрег гъбернъта лъи Филип се аsemнеазъ нѣмаѣ кз о исправъ, кз коприндерѣа регатзалъи Португалиѣ. Реѣеле Филип III, каре аѣ трпъ ла 1598, ка кѣт Spania п'ар фи пердѣт destъи лѣкѣиторѣ а рѣсвоале татъталъи съъ ши prin колонизаѣия Америѣи, ампинс де fanaticism релиѣиос а гонит din statъта съъ маѣ ап miѣiон де Махрѣ, рѣмѣшиѣъ din веки Аравѣ. Съкчесоръта съъ Филип IV, ла 1621, пердѣ Португалиа, каре аши доbindi либертатѣа. Карол II нѣрпнд ла 1700 фърѣ мощениторѣ, Лъдовик XIV реѣеле Франѣи тежаочи ка nepотъта съъ Филип V де Бърбон съ копринзъ тронъта Spanii. Prin рѣдѣрѣа кз Франѣа ши prin порочѣрѣа че а авѣт де оаре-каре ministri destoinѣи, Spania се маѣ рѣдикъ нѣѣинтеа; дар п'а маѣ пѣтѣт ажънѣе ниѣи одатъ ла флорѣа ши нѣтерѣа веке.

Рератъа Портъгали.

Рератъа Портъгалии, prin comerçia къ Indiае, prin posesiile sale în Asia și America, și prin гъбернъа чел ынделент аа режелъи Еманъиа чел маре, каре domni аа 1495, devenise vorat, птерникъ ии ынsemnat. Дар маѣ тарзиѣ салъи, ии къзъ ынтр'о ынвълъмъшалъ атат де маре, ын кат Филип II режеле Spanii аа копринсе динпрезнь къ toate църиле че атрна де дансъл. În timпъа канд жъгъла spaniol апъса пе Портъгези ын patria дор, ын рълъвоаеле челе непорочите але азъ Филип II, ии але сълчесоридор съл, фъръ атакаул ка нише сълъши spaniol; comerçia аи s'a strîkat, ии posesiile din Asia și America аи s'а рълит чеа маѣ маре парте. În сфършит Портъгези принтр'о револуцие скълпаръ де жъгъла Spanii, ии пълсеръ пе трон фамилиа Браганца, аа 1640. Дълъ ачестъ револуцие порочитъ Портгалиа ынченъ а принде птери; дар ын привилеа comerçiazъ атрна де Англи. Съл режеле Iosif Еманюа, аа 1750, ынфлори мареле министръ Помбал. Ачеста десроби comerçia Портгалии, ынтинсе ии сприлъни дрентъриле statъазъ, ridикъ литератъра портгезъ, реформъ statъа милитар ии алъсъ ын пълме маре пентръ toate ынвлъпълъцириле къ каре а ындаторат patria sa. Дълъ Помбал Портгалиа кар ынченъ а салъи.

Рератъа Англии, саѣ аа марѣ Британиѣ.

Хенрик VII режеле Англии, аа 1489, ынprin кълъторие амандоъ партиделе каре претиндса тронъа,

ми ипъчкѣ рѣшоуа чивѣа каре а непорочѣа Англіа мѣат тимп. Хенрик VIII фѣа съѣ, да 1509, а фост хн принц капричѣос, каре мѣа а skimbat принчѣпеле политиче мѣа челе бисеричешѣ, прекѣт мѣа а skimbat матеріале. Маѣ мѣтѣѣ а фост хн zelos апѣрѣтор аа бисеричѣ romane; даѣ дѣпѣ че Папа н'а воѣт аа desнѣрѣѣ de о nebastѣ pentрѣ ка съ ѣа пе ааѣа, мѣа да мѣа anatematizat, а приимѣт реформаѣа, с'а desнѣнат de бисерѣка romanѣ, а desнѣиуѣат кѣ лѣгѣрѣа, а лѣат venѣтрѣале мѣнѣstѣрѣлор; мѣа с'а deкларат пе sine de кѣнетеніе а бисеричѣ англикане. Съѣ фѣа съѣ Едѣард VI, да 1547, бисерѣка англиканѣ приимѣт о organѣзаѣіе statорнѣкѣ кѣ толеранѣѣ кѣтре чел de ааѣе бисеричѣ. Еа прин testament лѣсѣсе тронѣа nepoateѣ sale Ioana Грѣѣ; даѣ сорѣса Maria, каре еѣа о католикѣ фанатикѣ; прин инѣрѣѣ іsѣхѣтн спре а се реѣкѣноаѣе ѣа de реѣиѣѣ, да 1553. Ноѣіа Ioana Грѣѣ кѣ тоатѣ фаміліа са фѣ осѣндѣѣт да моарѣе, мѣа protestantismѣа а фост ronѣт кѣ маѣре хрѣіе. Дѣпѣ данса се сѣі аа трон, да 1558, сорѣса чеа вѣтрѣѣ Elisabeta, каре кѣ тоате салѣвѣчѣскіе нѣале фемѣеѣѣ, кѣ тоате кѣалѣѣѣале іndіvѣдѣале, прин гѣѣѣрѣѣа съѣ чел аѣѣеѣѣт мѣа порочѣт; а пѣтѣтѣѣѣ да мѣѣрѣѣѣа мѣа пѣтѣрѣѣа Anglѣі. Фѣіnd-кѣ Maria Стѣард реѣіна Скоѣіі аѣѣа мѣѣѣѣѣ partizant аѣтѣре католикѣ Anglѣі, кѣnd аѣѣаста ronѣѣт de protestantѣ Скоѣіанѣт; а фѣѣѣѣт аа London; Elisabeta ѣ ѣnkise мѣа о осѣндѣѣ да моарѣе. Дѣпѣ Elisabeta пе тронѣа Anglѣі се сѣі да 1603 Іакѣѣ I реѣѣеѣ Скоѣіі каре аѣnd Скоѣіа кѣ Anglѣіа мѣа Ірландѣа, пѣ

mi peratza aчesta аа Мари-Британиі. Іаков а fost
 зп mare апърѣтор аа католичизмъзъ сзѣт а къръна
 маскъ ши аскъндеа desnotismъзъ сзѣ; ши de ачеста
 пенѣрѣ къ еа нѣ грѣвса а амплаіні доpица католи-
 чидор, ачещія повѣзціу de Іеззвїу фѣкѣрѣ зп
 комплот, нѣміт аа прафъзъ de пѣшкъ, спре а
 спъдѣра а вѣнт пе рецелеші къ камера de сзѣс а
 парламентъзъ; спре порочіре комплотъзъ се de-
 скопері маѣ nainte. Фїзъ азї Іаков, Карол I, ка-
 ре domni да 1625, анкъ ера аплекат спре католи-
 чизм ши despotism. Еа анкїеа парламентъзъ ши нѣа
 deskise II ані. Англіа ши Скоціа фервса de пе-
 нъзъзміре. Карол адънѣ парламентъзъ; дар дѣ-
 нѣ че католичі din Ирланда prin шїрса азї Карол
 а omorit пе protestанці, ісѣзкні о револуціе гро-
 завѣ. Ценералъзъ Кромвел се нѣсе а фрѣнса пар-
 тидеі ампровїтоаре рецелъшї. Карол фѣуі а Ско-
 ціа, дар фѣ prinс ши dat парламентъзъ. Врѣнд
 зѣ фѣгѣ а доа оарѣ а Франца, харѣші фѣ prinс,
 жѣдекат de парламент ши deканїtat. Атѣнчї An-
 глаїа се фѣкѣ репѣзѣаїкъ. Кромвел domni ка про-
 тектор аа репѣзѣаїчї, къ нѣтере немѣрѣунїтѣ, ши
 а времса гѣвернъзъ сзѣ, prin актъзъ de navigaціе,
 нѣсе temerѣ да domnia британїкъ пе мѣрї ши очеа-
 пе. Фїзъ сзѣ Рїхард Кромвел domni нѣун а а-
 чѣастѣ кѣадїtate. Скоціани, prin ценералъзъ Монк,
 нѣсерѣ а нѣтрон, да 1660, пе Карол II фїзъ deканї-
 tatъзъ Карол I. Ачеста ка ши tatъзъ сзѣ а fost а-
 плекат да католичизм ши despotism. Парламентъзъ
 prin нїде акте нѣзѣлїче асїгѣрѣ лїбертатеа реліціоа-
 сзѣ ши чеа персоналъ. Іаков II фрѣтеле сзѣ, да

1685, къакинд актѹа либертѹи реліѹіоѹсе, фѹт ѹліт съ фѹгѹт ѹн Франца. Англїа ла 1680 кїемартъ ла трон не ѹнерїле съѹ Віахелам III de Orania, Statderѹа Оландї, съѹ каре се рѹстаторнїчї некѹа констїтѹїе а Англїї шї се ѹнтеее банка Лондонѹаѹї. Дѹпъ Анна фїлка азї Іаков II, ла 1702, съѹ каре Англїа дїн рѹсвоѹа кѹ Франца кѹпрїнерѹ Цївралтарѹа шї Мїнорка, се зрѹкѹт ѹн трон Георгїе I Електорѹа Ханѹври ла 1715. Съѹт ачестїа статѹа довндї пѹтере ѹн азїптрѹ, шї ѹнфлѹїѹѹт ѹн тревїле полїтїче а ле Еѹропї. Георгїе II, ла 1727, се аместїкѹт кѹ порочїре ѹн рѹсвоаеле Еѹропї, кѹмїуанїа англо-їндїанѹ довндї дрент де а спекѹаа India, шї ѹнералѹа еї кавї ѹнтеее домнїа британїкѹ ла Ганг. Георгїе III, ла 1763, ѹн рѹсвоѹа, кѹ Франца шї Spanїа довндї Kanada, Флорїда шї аале ѹн-зале ѹн Амерїка, шї Senerambїа ѹн Африка. Съѹ дансѹа stateле знтїе дїн Амерїка шї довндрїр неатрнарѹа.

Statele знтїе дїн Амерїка.

ѹн Амерїка sententrїоналѹ се ѹнтееарѹ де тїм-пѹрїѹт ѹнтате колонїѹ, де Spanїолї се ѹнтееїе Флорїда, де Францезї Kanada, шї де Англїа Вїрѹїнїа, Pensїлванїа, Каролїна шї аале. Англїа кѹпрїнерѹ кѹ тїмнѹа колонїїле францезе шї spanїоле шї administra ка не аале дор. Ачесте колонїї ѹн скѹрт тїмн, прїн їндїстрїе шї нерѹѹ, азїзнерѹ ла о-вогѹїе шї пѹтере ѹнсемнатѹ. Англїа, шїре а се фолосї маї вїне де данселе, ѹнтрѹдѹсе ачї о нѹѹтї системѹ де таксаїе шї мѹнополѹа чѹаѹаѹї. Ко-

лоніле се револтаръ ꙗкшпротива ачесторъ мѣстрѣ ти-
раніче; Англіа ꙗн док де але аскълата плинѣриле
блоскъ портъа дела Boston. Атънчѣ 13 провинціѣ
ла 1776 се деклараръ де неатарнате. ꙗн тимъла
кѣнд ѣенераалъа лор Basington пѣрта ꙗн рѣсвоѣ де-
fensiv ꙗнцелент, Франклинъ кѣта ꙗн Европа аліаѣ
пентрѣ либертатае патриі саде. Франца шѣ Spania
се аліаръ кѣ провинцііле амерікане, шѣ Англіа се
вѣзъ сіалѣ а рекъноаще неатарнареа лор прѣн па-
чеа че с'а ꙗнкіеат ꙗн Paris ла 1783. Кѣ ачестѣ
конфедераціе де state репѣбликане се зпѣрѣ кѣ тимъ-
ла шѣ аде провинціѣ амерікане.

Цѣриле де жос, саѣ Оланда шѣ Белѣја.

Цѣриле де жос, кѣре астъѣ се пѣмеск Оланда
шѣ Белѣја, аѣ фост ꙗн векіме прѣпrietате а Дѣчи-
лор де Бѣргѣндіа. Ачесте цѣрѣ кѣ тимъла с'аѣ а-
дѣорат ла кѣса Австріі. Кѣнд Карол V ꙗмпѣратѣла
Цѣрманіі шѣ реѣде Spanii а ꙗмѣрѣит stateле саде
ꙗнпре фрѣтеле шѣ фіза сѣѣ, цѣриле де жос с'аѣ дат
Spanii. Фіінд кѣ реформѣціа с'а ꙗнтѣнс шѣ ꙗнтрѣ-
ачесте цѣрѣ, Філіп II реѣде Spanii, прѣн despoti-
сизма сѣѣ шѣ крѣзѣмеа Дѣчелеѣ де Алба, вреа сѣ
де рѣпѣаскѣ атѣт либертатае релігіѣосѣ кѣт шѣ чеа
чѣвалѣ. Атънчѣ шѣнте провинціѣ маѣ деспре мѣазъ
ноапте ꙗнкѣаръ о зпѣре ꙗнпре сѣне, ка кѣ армеле
ꙗн мѣнѣ сѣ шѣ ꙗнпре либертатае. Еле фѣрѣ ꙗнжѣта-
те шѣ де Англіа шѣ де аде state прѣотестанте. Спа-
ниа ѣінѣ кѣ дѣнседе ꙗн рѣсвоѣ де 80 ані, фѣрѣ сѣ
фѣлѣосѣаскѣ чева, мѣнѣ кѣнд пачеа Bestфалікѣ ле
асігѣрѣ неатарнареа. Ачесте провинціѣ зпѣте, кѣре

дъръ о провинцие. с'аъ нѣмѣтъ Оланда, konstitzate
 ип републѣкѣ кѣ въ Statzder, с'аъ administrator ип
 капѣл. тревѣлоръ, се ипsemнаръ ип, се ипвогѣцѣръ
 прип навѣгацѣя лоръ, прип индустрѣя, комерчѣя ип
 копрѣндерѣя че фѣкѣрѣ да Indiѣ ип ип Амерѣка. —
 Челе-лаате провинциѣ але цѣрѣлор де жос, кѣре нѣ
 се револтаръ, рѣмасеръ крѣдинчѣосѣ Suanii, ипнъ
 кинд трекѣрѣ да каса Австрѣи сѣвъ нѣмѣре де Белѣѣя.

Регатѣя Данѣмарчѣи ип Норвеѣѣи.

Ип Европа sentemтрѣоналъ регателе Данѣмарка,
 Швеѣѣя ип Норвеѣѣя аваа о диспозѣѣѣе натѣрѣлъ де
 а девѣни не тѣскат ип не мѣре ама де пѣтерѣѣче ка
 ип Англѣя; дар десрѣнарѣя лоръ ле ипнѣдекъ, ип
 чѣлозѣя ип врѣжтѣиѣле вѣтъмаръ ферѣѣѣрѣя фѣ-
 кѣрѣя дѣн ачѣсте state. Дѣнъ че Швеѣѣя рѣнсе т-
 нѣрѣя дела Калтаръ, Данѣмарка рѣмѣсе нѣмѣл кѣ
 Норвеѣѣя. Фрѣдерѣк I, да 1523, дѣте рѣлѣѣѣи еван-
 гѣлѣѣе депѣлѣнъ лѣбертѣте де а се иптѣнде ип амѣн-
 доъ регателе. Крѣстѣян IV, да 1588, нѣ фѣ поро-
 чѣт ип рѣсвоѣка де 30 аѣ иппротѣѣва католѣѣлоръ;
 дар мѣрѣи пѣтерѣя пѣвадъ, ип Dani ипченѣрѣ а лѣя
 парѣе да комерчѣя Indiѣлор ориѣтале. Лѣѣ Фрѣ-
 дерѣк III, да 1648, stateле регатѣлѣи а дѣтеръ лѣѣ
 ип сѣкѣесорѣлор лѣѣ асторѣтѣте нѣмѣрѣѣѣнѣтѣ ип про-
 прѣтѣте моѣденѣтоаре асѣѣра короѣни. Сѣѣре поро-
 чѣре нѣчѣ тѣрѣя дѣн реѣѣл нѣа фѣкѣѣ авѣз кѣ ачѣастѣ
 пѣтере мѣре. Фрѣдерѣк IV, да 1699, се ипsemнъ
 прип ашезѣмѣнтеле сале че а фѣкѣт ип Indiѣле ори-
 ентале, пѣнтрѣ иптоарчѣрѣя да крѣщѣѣѣтѣте а поѣнѣ-
 лѣлор idolатрѣи. Маѣ мѣлат ипсѣ дерѣт тоѣѣ с'а стѣрѣ-

лзчи Фредерик V, ла 1746. Ачеста фт ажтат ин гзбернзла съз de kontеле Бернсторф министрзла съз, каре фькз ка Данимарка съз съ ridиче ла о пзтере insemnatъ prin navigația ши комерчизла съз, prin арте, шунде ши prin леџислация са.

Регатзла Швециі.

Швеция скзтзрнд жгзла Данимарчи, ла 1521 до- те короана лзг Гзстав din фамилия Basa. Ачест ма- ре prinц introdъse ин Швеция релиция еванџеликъ, фькз регатзла пзтерник, лл апзръ improtiva врж- машилор streinи, ши десъврши конституция din лъ- знтръ а statzлзи. Дар чел mai mare реџе ал Шве- ции а fost Гзстав Адолф, ла 1611. Ачеста инлзцъ крeдитзла Швеции ин Европа. Дзпъ че испрџви кз порочире ръсвогзла кз Полония ши Ръзия, пзтрънсе ин Цermania супе а апзра не protestанци коррели- ционари съз. Кз toate кз ел ши пердз viaца ин бъ- тзлия дела лзцен; дар канцеларзла Оксентерна ад- ministrъ statzла, ши генералі стезг зрмаръ ръсвогзла пипъ лл испрџвиръ кз порочире. Kristina филка лзг Гзстав Адолф, ла 1632, а fost о принцезъ фоарте инџуатъ; дар фиинд де зп характер nestatorник ши каприциос, лъсъ короана, се фькз католикъ ши се дъсе ла Roma. Реџеле чел mai estраordinар ал Швеции а fost Карол XII, ла 1697. Ачеста ин вр- стъ де 18 ани бътз Данимарка ши о силі съ се тра- гъ din алиянца са кз Ръзия ши Полония; ла Нарва бътз не Петрз чел mare импзратзла Ръзиег, интръ биритор ин Полония, ши мижлочи ка съ се алгагъ реџе Stanisлаъ Leszinski. Де аичи се intoарсе нар

in Prusia, mai burtz odatz ne Petruz чел mare ши пр-
 trunse пнъ ла Smolensk. Дар ла Платава се в-
 рзи кз desъвршире де Рзині, ши фхуі ла Bander
 зъв протекціе тѣрчваскъ. Дъпъ чинчи ані се intoar-
 се in patria sa, unde ла влокарѣа знеі четъри дін
 Норвеція фх импѣшат. Дъпъ дѣнзла Швеція инче-
 пз а салби; in toate рѣсвоаде че а авѣт кз Prusia
 а пердѣт tot d'азпа църи ши локъри.

Регатъа Полоніи; рѣинарѣа азі.

Ин ввакзла 16-леа стингѣндъсе фамиліа Іагелоні-
 лор, че а domnit пнъ атънчи in Polonia, регатъа
 ачеста deveni електів. Aristokratia шѣрѣнса tot
 mai мѣт аѣторитатѣа регалъ, ши принтр'ачеаста салъ-
 беа statzла ши импѣзѣа имперекеріле. Интресті-
 цѣнд дрентъа ачеста ла чел дін тѣх прілеж, авѣа
 in зече азні а алес не Херрік III принцъа Францез,
 каре инъ азъ короана Полоніи пентръ а Францїѣ.
 Ин локъа азі Херрік се аlese ла 1575 Шефан Ба-
 тори принцъа Трансїлванїи; каре вѣтз не Тѣрчи ши
 не Татари, ши фѣкз мѣте имбѣпѣтъцири пентрѣ
 ферічїрѣа Полоніи. Дъпъ Шефан Батори нічи in
 реѣе аа ачестѣі stat нѣ с'а insemnat mai мѣт де-
 кет Іоан Sobieski, ла 1674. Ачеста вѣтз in доѣ
 рѣндъри не Тѣрчи, ши алергъ supre мѣнтърѣа Вїені,
 кѣнд ера влокатъ де дѣнши. Дъпъ Sobieski дол е-
 лекторі аї Saksonii аѣ fost не рѣнд реѣї in Поло-
 нїа. Чел динтѣх Азгъст II, ла 1697, а fost слїт
 де Карол XII реѣеле Швеції де а да короана азі
 Stanislaз Leszinski; дар, дъпъ че Карол се вїрзи
 ла Платава, о репрїимї. Stanislaз а fost слїт а се

mălăușmi kă titlăa de rege și kă Dukată Lotar-
 pinșii, че Франца и dete pe viață. Ази Август II
 и s'ăchедь Август III, да 1733, фига съз. Amn-
 doi reși ачегия дин фамилія електораалъ а Sаксо-
 нии нъ нѣтеръ инфинца иn peratză дор фолоситоа-
 релѣ проіекте че фъкъръ кентрѣ ферицрса азѣ.
 Асторитатеа ши нѣтерѣ дор ера фопрте микъ ши
 тѣруиниъ. Diétele mai tot d'ăzna se pisișea фъ-
 ръ съ фѣ хотърѣт чева. Новлеца, каре дин през-
 нъ къ клерѣа чеа инаѣт авѣа тоатъ нѣтерѣа; ера
 пезниъ ши гата а фаче тѣрѣърѣѣ. Libertateа аче-
 щѣ новлеце се нѣтѣа зиче къ este о словоzenie фъ-
 ръ хотар де а тѣрѣра ши де а нѣстѣа patria фъръ
 фрѣкъ де педѣансъ. În timпѣа ачестор доъ гъ-
 берне, disidenцидор, адѣкъ мѣдѣарѣдор бисерѣи
 protestante ши гречешѣ, дѣ с'ă рѣнит де кѣтѣе но-
 влеца ши клерѣа католик, берѣле дрентѣрѣ ши при-
 билецеде ши принтѣрѣаșта s'a dat причинъ да чеде
 mai mai desrѣнѣрѣ ши nenорочѣрѣ. Съ Stanislaș
 Poniatowski, да 1764, тѣрѣърѣрѣе че избѣкнѣръ а-
 мерѣнцарѣ Полонии о рѣинъ totalъ. Се фъкъръ
 partide знѣ импротѣва алтора, ши претенциѣле ле
 спрѣжѣнеа къ мѣнѣ арматѣ; нѣстѣрѣе ши крѣзимѣ-
 ле се съврѣша фъръ вре о фрѣкъ. În сфѣрѣит им-
 пѣрѣтѣаса Рѣсии, рецеде Рѣсии ши импѣрѣтѣаса Аѣ-
 стрии, дѣнѣ че черкарѣ иn задар прин оаре-карѣ
 skѣмѣърѣ иn конституцие а тѣмѣдѣи тѣрѣърѣрѣе ши
 nenорочѣрѣе чеде непрекѣрѣmate, да 1772 хотѣрѣ-
 рѣ съ импѣрѣѣ Полоніа, азѣnd фѣкаре дин про-
 винциѣле еѣ. Нъ трекъ мѣлат, ши дѣнѣ ачѣашѣ ип-
 тѣна импѣрѣрѣе, се mai фъкъ иntре нѣтерѣе ачѣле

ми а доа, ми а треа импѣріе, да 1793 ми да 1795, ми Полоніа фѣ шеаръ дин пѣмѣрѣа state-дор Еуропа.

↑ м п ѣ р ѣ ц і а Р ѣ с і и .

↑ In Posia, Basilei fiza despотѣзѣи Ivan Basilio-вѣи, дѣрѣдѣ пѣмѣрѣа de mare Дѣче аа Рѣсѣи да 1505, ми дѣзѣ titлѣ de Цар. Ivan Basilioвѣи II, пѣ-мит ми Грозноѣ, да 1534, а авѣт ѣн рѣсѣвоѣ дѣнѣ кѣ тоѣ вѣчѣни Рѣсѣи ѣн Еуропа ми ѣн Asia: кѣ Ли-тѣзѣа, кѣ Полоніа, Швеѣа кѣ Tatari ми кѣ Mon-голи. Tot еа а копѣинс Астраханѣа ми Sіsеріа, ми де а ѣнѣрѣпат кѣ Рѣсѣа. Кѣ стѣчѣсорѣа сѣзѣ Феодор се ѣспѣрѣви dinastia дѣзѣ Рѣрѣк. ↑ In тѣмѣзѣа аче-ста а ѣсѣзнѣит ѣн Рѣсѣа о апарѣіе de 15 ані. Швеѣи, Полоніи ми ааѣѣ вѣчѣни стѣпѣрѣрѣ Рѣсѣа кѣ mare пѣердепе de ѣрѣ. Sppe апотолѣ, тѣрѣзѣрѣріале дин дѣзѣнѣтрѣ ми а да statѣзѣи пѣтере дин афарѣ, Рѣсѣи да 1613 стѣрѣ ѣн трон пе Mіхаіа Феодоровѣи Ro-манов, фѣзѣ Mітрополѣтѣзѣи de да Postов, кѣ ка-ре се ѣнѣенѣ о dinastіe поѣзѣ. Чѣи дин тѣзѣ ѣарѣ дин dinastіa чеа поѣзѣ пѣ се ѣнsemпѣрѣ кѣ чева deo-себіт; кѣ атѣ маѣ мѣзѣт Рѣсѣа а тѣрас пѣрѣвѣрѣа Еѣ-ропа, кѣнд да 1689 пе тронѣа еѣ с'а сѣзіт Петрѣ I пѣмит чѣл mare, ѣн пѣрѣнѣ ѣнзѣстѣрат кѣ talente е-страордѣнарѣ, ми дѣрѣзіт кѣ о пѣтере рѣрѣ, ми ка-ре кѣ тоатѣ дрѣнтѣтеа се пѣмѣще адеѣвѣрѣатѣа кѣреа-тор аа monarѣхіі рѣсѣмѣи. Дѣнѣ че нѣмѣчѣ пе Stre-ліѣи, каста ачеа de мѣліѣіе дѣрѣжѣ, карѣ се ѣнпѣро-тѣвеа да тоате реформѣле салѣ чѣле ѣнѣтѣітоаре,

ажіат де фаворіці сѣи Лефорѣ ші Менчікоф, де те статѣи о формѣ позѣ пріи индустриі, а навігаціи ші а комерчїзѣи, пріи протекціа артелор ші а шіинделор, ші пріи тот фелѣа де інстїтѣи ші ашезѣмїте фолосїтоаре. Еа нѣ нѣ маї адѣсе мѣлѣїме де стрейнї пентрѣ инанїтареа кѣлѣтреї ші а чївїлізаціи ин Рѣсія, чї ші сїнгѣр интрепрїнсе кѣлѣторїи ин Еуропа спре а адѣна ідеї ші кѣношїнѣ сѣнѣтоасе ші а ле сѣдї ин статѣа сѣѣ. Зїдї Петерсвѣргѣа ші Кронстѣа, пе докѣрїле копїнсе де ла Швеціа, ші пе каре ле а интрѣнат кѣ Рѣсія; де ла Персіанї копїнсе Дервентѣа ші де ла Тѣрчї Азофѣа; ші дѣлѣ ачѣаста Сенатѣа, Сїнодѣа ші тот понѣлѣа а прокламѣ инїѣрат а тоатѣ Рѣсія. Азї аї сѣкчедѣ ла 1725 пѣвастѣ-са Екатерїна, сѣѣт каре Менчікоф пѣрѣтѣ кѣрма тревїлор статѣаї пѣлѣ ла моартеа еї тот ин дѣхѣа азї Петрѣ. Шрїмѣтоареле гѣверне аа азї Петрѣ II ла 1727; Анна ла 1730, Іван III ші Елісавета ла 1740 аѣ фост маї пѣїїн инсемнате: фаворїці дор аѣ авѣт о інфлзїнѣѣ вѣтѣмѣтоаре асѣпра тревїлор пѣвѣїче. Дѣлѣ Елісавета се сѣї ин трон Петрѣ III ла 1762. Ачѣаста врѣ пріи оаре каре реформе сѣ инвѣнѣтѣїцеze статѣа; дар мѣсѣрїле челе нѣїї че а лѣат инпротїва клерѣзѣи ші а Магнацілор инпѣрѣїї, кѣтре ачѣаста ші чертеле интре дѣнсѣа ші пѣвастѣ-са, аѣ дат прїчїнѣ ка сѣа дѣтронеze; ші дѣлѣ моартеа азї ла 1762 лѣѣ кѣрма статѣаї вѣдѣѣа са Екатерїна II. Дѣхѣа чел пѣтернїк ші кѣліват аа инпѣрѣтесї ачѣестїа, пріи істїтѣїїле ші ашезѣмїтеле дїн лѣїнтрѣ ші пріи пѣтрѣнѣїтоареле мѣсѣрї дїн

афаръ, а адъс Рѣсія да ачеа инъаџине ши да ачеа инфазинџъ ин тревлае политиче а ле Еџропи, пе каре а авџ'о инкоачи де да гъвернџа еи чел стрџлаџит. Еа мџри статџа кџ провинџиале челе а копринс! да кџте треле инпџрџириале Полюни, ши кџ челе че ле а довандит де да Поарта Отоманъ ин доџ рџсвоае че а авџт кџ данса. Ин чел дин тџх рџсвоџх, каре с'а испрџвит кџ пачеа де Кџџчџи Каппарџик да 1774, а кџџигат Крџмџа, локџриале интре Ниџрџ ши Бор кџ Азофџа, ши навџгаџие слободџ пе Мареа Неарџ. Аа доалеа рџсвоџх кџ Тџрчи 'ла пџрџат ин аџианџ кџ Авџтриаџи. Инпџратџа Леополд II а fost silit сџ инкее пачеа де да Систоџ, да 1701, фџрџ а пџерде саџ а кџџига чеџа; тар Екатерина маџ пџрџџ синџрџ рџсвоџа пџнџ ла инкеереа пџчи де да Јашџ, да 1792, пџин каре а кџџигат Очеаковџа ши локџриале интре Ниџрџ ши Nistrџ.

Инпџрџџа Отоманъ саџ тџрчеаскџ.

Инпџрџџа тџрчеаскџ сџвџсџатани Selim I, да 1512, ши Solaiman II, да 1519, а ажџнс да чел маџ инпаат пџнџкт де мџрипе ши пџтере. Чел дин тџх вџрџи пе Персианџ ши интинсе инпџрџџа са ин Asia пџнџ ла Тџгрџ; стрџкџ сџџатанџа Мамелџџидор дин Еџипт ши дин Сиџа, копринсе ши Палестина, ши пе тоате ле фџкџ провинџи тџрчеџи. Solaiman дџџ инсола Родос, копринсе Arabia, Алџирџа ши Тџнисџа; дар окџџа дџџ ера маџ кџ сеамџ аџџира Ынџарџи. Дџџџ че ин вџџџа де да Мохач вџрџи пе Ынџџри, ши ре-

челе дор Лѣдовик II инкѣ се оморѣ, копринсе четета Бѣда ши чеа маѣ mare parte din Țnrgaria. Soleiman инпайнтѣ ши пѣпѣ ла Виена, дар фѣрѣ и-справѣ. Сѣкчесори сѣи чеа маѣ mare parte аѣ fost oamenѣ слави, крескѣцѣ ин сараѣ, кѣрмѣцѣ де мѣриѣ ши еѣнѣхѣ. Јаничери, кѣре аѣ fost снаѣма Еѣропи, се сѣавѣтѣчирѣ кѣ инчетѣа, ши кѣ кѣт кѣзѣ disciplina, кѣ атѣт скѣзѣ ши пѣтереа дор. Памѣ кѣре гѣверна провинѣиѣле се револѣта адѣсе ори, ши нѣ воѣа сѣ маѣ fie сѣпѣшѣ. Ин лѣзѣнтрѣ ин сараѣ с'аѣ ин-тѣмпѣлат револѣцѣиѣ dese, ин ѣрма кѣрора се оморѣа сѣлтани, се сѣгрѣзма фраѣи ши мѣриѣле греле а ле дор. Де ла Soleiman ши пѣпѣ ла сѣрмитѣа периодѣзѣи ѣвестѣна доминирѣ 17 сѣлтани, ши интре а-ѣѣеа нѣ се гѣсирѣ доѣ рѣсѣвоѣниѣи кѣраѣиомѣ, нѣ се афѣлѣ зѣа бирѣитор. Нѣзмаѣ зѣиѣ Bezirѣ инsemнаѣѣ, прекѣт доѣ Кѣѣпѣрѣаѣ, ши доѣ Ibraimѣ оприрѣ statѣа din кѣдереа са. Zадарникѣа блок че фѣкѣрѣ Ви-ни, ла 1683, а fost semn de слѣвичѣнеа Тѣрѣиѣлор ши а инпѣрѣцѣиѣ дор. Инпѣраѣи Цѣрманѣи ши tot de оdatѣ реѣѣ аѣ Țnrgarii, лѣзарѣ кѣраѣѣѣ де а се фолосѣ де инпрежѣрѣеа ѣеаѣта. Ин тимпѣа дѣи Леополд I, Дѣчеле де Lotarѣнѣѣа лѣзѣ Бѣда кѣ а-саѣт, ши дѣпѣ вѣтѣлѣа де ла Мохач, 1687, Тѣр-ѣи, пѣердѣрѣ челе маѣ мѣѣте четѣѣѣ din Țnrgaria. Prin пачеа де ла Карловиѣ, ла 1699, аѣ пѣердѣт Transilvania ши тоатѣ Țnrgaria афарѣ де Banat. Prin пачеа де ла Пасаровѣѣ, ла 1718, пѣердѣрѣ Banatѣа, Bosna, Serbia ши ѣара Ромѣнеаскѣ пѣ-пѣ ла Оѣт. Ла пачеа де ла Белград, ла 1739, рекѣѣѣигарѣ де ла Аѣстриѣаѣи Bosna, Serbia ши ѣара

Românească; dar nă prin vitezia lor, și considerau diplomatice așă și-au pe împăratul Carol VI ca s'ă facă aceste жертве. Când așă ințeta Austria, așă ințepă Rămi s'ă fie, vrbjtași grozavă așă împăruții tărcești. Prin pacea de la Kiczak Kalparjik, la 1774, Tărcești pierdърь Krimza și локъриле între Бог și Nipră kă Azofza. Prin pacea de la Sistov kă Austria, la 1791, nă pierdърь nimic; dar prin pacea de la Iasi ințekatъ kă Rămi, la 1792, pierdърь локъриле între Nipră și Nistră kă Oчаковza.

Prințipatul țări Românești.

Prințipatul țări Românești prin ințekeră kapitzații kă Tărcești nă s'ă asigurat pentră tot d'ăzna de kătre dăniși. Sătan Soliman II. vrbj prin șiinicie s'ă префакъ in пашаак tărcekă la 1521. Romăni, s'ăbt komanda prințzaxi lor Padza de la Afzmați, алергаръ ла арме, și фъкъръ не tărcești s'ă respектеze kondițiiле kapitzații. Dar nenoročirea de kăре nătimea țара mai mзat, era in mină локza ei. Скапъza era електiv, și амбиция амбоадеа не mai mзați de odatъ de a'ă окъпа. Din pričina tărвъръrilor че се фъчеа între deosebiți pretendenți, Поарта декларase de мзат, kă nă вăpekъnoașe не алъza de prinț ал țăри, de кат не ачела kăре вă fi ințърpit de dănsa. In аstфел de kin prinți de și се адеџеа in царъ, dar се ințреа și се skotea de la Konstantinopol. Дънъ жокъla ințриціlor și ал кабалеlor, skimbarea prin-

цilor se фѣчеа аина de des, дѣпъ кѣм и пльчеа Порци ка съ трагъ фолооase de ла нѣои принци. Ширѣа ачестор принци фѣ mare, ми чеѣ маѣ мѣаѣи 'ми аѣ лѣsat нѣме нѣмаѣ prin domniѣ фоарте скърте, prin дѣждиѣ ноѣъ, ми prin крѣзимиѣ ми тираниѣ. Кѣ astфел de принци, интѣриѣи саѣ ми тримимиѣ d'a дрентѣа din Konstantinopol, se streкѣрарѣ кѣ инчетѣа ин царѣ о мѣаѣиме de Тѣрчи, каре, кѣ кат принци ера маѣ слабиѣ ми маѣ фрикониѣ, кѣ аѣт еѣ se фѣчеа маѣ semeѣи, ин кат ин сфѣршиѣ нѣ реснекта авереа, чинстеа ми вѣаѣа лѣкѣиторѣиор, ми ниѣи кѣар челе сфѣинте аале релиѣии дор. Ин тимѣа ачеста de дѣрепе ми de несѣферѣпе pentрѣ царѣ, se ridикѣ ин скаѣн Михаѣл Biteазѣа, ла 1593. Ачеста кемѣ пе Romѣни ла арме ка съ рѣсѣѣне цара ми релиѣиа. Ин вѣтѣаѣиле саале челе порочѣте бирѣи пе Тѣрчи, кѣрѣѣи цара de дѣнши ми мѣнтѣи либерѣатеа Romѣниор. Супре а асѣгѣра цѣри паче ми аѣниѣе, ми аѣ прегѣѣи ин виѣтор ферѣѣит, кроѣи ин пѣаан mare de а ѣни пе тоѣи Romѣни din toate провинѣиле Дачѣи веѣи, ми de а форма ин stat Romѣnesк mare ми пѣтерник. Интѣradeвѣр ел фѣ порочѣит, кѣ ѣни Transilvania ми Молдова кѣ цара Romѣneaskѣ, ми se интѣѣаа принци а треѣ цѣри. Дар кѣнд ера съ маѣ адаѣѣе ми аале цѣри а ле Дачѣи веѣи, ми кѣнд ера съ деа сѣфлет ачестѣи stat ноѣ, о моарте хоѣеaskѣ а рѣни дѣнтре чеѣи виѣ. Дѣпъ моартеа дѣѣ Михаѣл Biteазѣа, цара кѣар рѣмase триѣѣтарѣ Порци; ми авѣа доѣ принци дѣпъ дѣнѣа, Радѣа Шерван, ла 1602, ми Mateѣ Basараѣ, ла 1633; о цѣнѣрѣ ин старе de пѣтере din лѣѣнтрѣ, ми о

фѣхърѣ respectatъ din афаръ. Къ toate ачестеа
 Търчи се абуѣдаръ din timniț treкѣуѣ, а нъ маѣ съ-
 пѣра libertatea ши neatrănarea Românilor. Ei се
 мѣлуѣтѣрѣ а skimbă des пе prinѣуѣ, супре а се фо-
 лосѣ кѣт с'ар нѣтеа маѣ мѣлт. Слѣбѣчѣнеа лор ши
 рѣсвоаеле чеде непорочите, че де нѣрта къ знеде
 ши алтеле state, аѣ фѣхърѣ претенѣиоши де а а-
 повѣра цара къ черерѣ tot маѣ греде ампротѣва ка-
 ниѣлаѣи. Шерван Kantakъzin, каре domni ла 1679,
 ши каре фѣсесе къ армѣа Româneaskъ супре ажѣтор
 Търчи лор ла ампресѣрареа Bieni, skъbit де неконтен-
 тѣтеле черерѣ че Поарта фѣчеа цѣрѣ, ши акре-
 дѣнат де слѣбѣчѣнеа а каре се афла Търчи, а
 фѣхѣт о хотѣрѣре адрѣснеаѣуѣ де а се зни къ Ав-
 striachi ампротѣва лор, ши де а асѣзѣра цѣрѣ о soap-
 тѣ маѣ вѣдѣ. Dar simtimentsa patriotik ера атѣ
 де аморѣит, а н кѣт нъ се гѣсѣрѣ мѣлуѣ партизанѣ
 nentрѣ ачеа idee порочѣтѣ. Поарта не маѣ нѣтанд
 авеа крѣдѣнѣуѣ а н prinѣуѣ алаши де царѣ, ампротѣ-
 ва кърора фанариѣуѣ din Konstantinopol фѣчеа ин-
 триѣ неконтените, допрѣнд съ аѣзче еѣ domnia цѣрѣ,
 се фолосѣ де аѣнса де енерѣеа наѣионалѣ а Ро-
 мѣни лор, деканѣт пе Konstantin Basarab Брако-
 веанѣла, ла 1714, ши пе Шефан Kantakъzin, 1716;
 ши ачепѣ а трѣмѣте prinѣуѣ фанариѣуѣ. Români прѣ-
 вѣрѣ къ мѣхнѣре ла рѣнѣреа ачелѣи дрѣнт скѣмѣ,
 ши неѣиѣнд кѣт поате съ де фѣе де греѣ съв prinѣуѣ
 streini, нъ фѣхърѣ ниѣ о мишкаре nentрѣ suprăji-
 нѣреа ачелѣи дрѣнт. Еѣ рѣмасерѣ пачниѣ ши рѣвѣдѣ-
 торѣ маѣ мѣлт де зѣ веак съв гѣвернеде ачелор stre-
 ini, каре аѣа сказѣнѣа цѣрѣ ка printрѣ зѣ фел де mezat

ne în timp hotărât, în care se silea a strănge a-
tunci bani, ca și făcea treburile spre a plăti
Poarta, și ca și le trebuia spre ași asigura și ei
Maca. În timpul când armata Rusești era birzi-
toare împotriva Turchilor, Ekaterina II, mișkate
de soarta Românilor corelaționariilor și a le
кърора сфериңе din partea Porții otomane și a
prinților fanarioși аѣ ажъns ла кълме, а ипгрі-
жит ка ип аиндоѣ traktatele de pace икелатъ кѣ
Турчи ла Кѣкѣкѣ Каинарѣк, ла 1774, și ла Іашѣ,
ла 1792, сѣ asigреze цѣри фолоаше марі. Româ-
ni se ипгмарѣ мѣат кѣ чеа че аѣ доивидит de ла
marinima иппѣрѣтеасѣ; dar ипѣраеа цѣри de
toate грехѣциле și редовидіеа тѣтѣроп дрепѣри-
лор еі челор кѣакате, саѣ пѣстрат пентрѣ аат timp
și пентрѣ алуі оамені.

Starea кѣлѣтѣри și а literatѣри ип Европа.

Арѣканд оки асѣра, кѣлѣтѣри Европи ип ачеастѣ
periодѣ, се вѣд резѣтателе челе маі фрѣшоаше,
Реформація висеричі, asigранд дѣхѣзи liberitatea
de а ганді și а кѣѣта слобод, а dat ипѣцелор
ѣп воль иптерник și ѣп свор ипнат. Literaци Евро-
пи кѣлѣтиванд кѣ спор класичitatea мѣат timp, се
ипкредіцарѣ ип сфрѣшит, кѣ ниѣ оdatѣ нѣ pot а-
жѣнѣ моделеле ачеле десѣврѣшите; аша dar се а-
пѣкарѣ а кѣлѣта лимбиле челе вѣ. Asemenea și
артеле фрѣшоаше, фѣкѣрѣ о ипнaintаре minѣнатѣ.
De și нѣ се гѣсеше ла toate нациіле Европи ase-
menea кѣлѣтѣрѣ ипнатѣ; dar дѣпѣ иппрежѣрѣіле

stateelor, se desvolтаръ пе аичи ши пе коло ценѣ
 estraordinare. Dintre arte згърѣвѣа а ажънс ла о
 desъвршѣре апаатъ prin Рафаѣл d'Урѣино, Мѣхаѣл
 Анѣло, Кореѣо, Тиѣан, Леонардо да Винчи ши
 аѣѣ. Тп архитектъръ се анемнаръ маѣ къ deose-
 бире Паладио, Скамоѣѣ, Пероат, Mansard ши аѣѣ.
 Тп скълатъръ довиндѣръ фаѣмъ netъръдзѣтъ Мѣхаѣл
 Анѣло, Бернини Канова ша. Тп поезѣе къщѣгаръ
 пзѣме nemъритоаре: а Ангѣѣа, Шекспѣр, Мѣлтон,
 Поп. ша. Тп Италѣа, Тасо ши Ариост; а Spania ши
 Португалѣа, Калдерон ши Камоенс; а Франѣа,
 Корнеѣл, Расин, Молиер, Лафонтен, Вольтер, I. B.
 Pъso, Деѣлѣ ша. Церѣmania, Клаонсток, Вѣланд,
 Шѣлер, Гете, Хердер, ша. Тп Франѣа се стръ-
 лѣчѣръ а елокзѣнѣа висерѣчеаскъ Бърдаѣз, Босѣзе,
 Масѣлон ши аѣѣ; а Ангѣѣа, парламентеѣе ера а
 кѣтп слобод пентрѣ елокзѣнѣа политѣкъ, а каре се
 deoseвѣръ Ваѣнод, Пит чеѣ mare ши чеѣ мѣк, Фокс
 ши аѣѣ. Istoria s'a кълѣват къ mare исправъ де
 Хѣт, Цѣвон, Робертсон, Иоан Мѣлер, Шлоецер ши
 Моезер. Шѣнѣеле математѣе се кълѣваръ къ мѣѣ-
 тѣ исправъ: а Astronomie, Коперник а даѣ афаръ
 о системъ позъ, каре s'a desvoltat prin Тѣхо Брахе,
 Кеплер ши Гаѣѣѣѣ, ши каре s'a атворъѣѣт prin Нѣѣ-
 тон, Хершел ши аѣѣ. Пентрѣ Математѣкъ аѣ до-
 виндѣт мерѣте марѣ Еѣлер, Д'Аламбер ши Лагранж.
 Опѣка, Механѣка ши Геометрѣа практикъ аѣкъ фъ-
 къръ апаинѣрѣ марѣ. Асеменеѣ s'a кълѣват къ ма-
 ре исправъ Фѣсѣка ши Хемѣа. Торѣчелѣ а афѣлат а-
 пъсарѣа аерѣѣѣ; Ото Герѣке а афѣлат машина пнеѣ-

matikъ; Цилбер а фъкът есперименте електриче; Хугенс а фъкът съ змблѣ часорничеле зидформ; Боил ми Халес фъкътъ черкътъ азъпра газелор. Прии апаинтериле ми Физикъ ми ин Химие с'а афлат аеростатика, ми дънъ кзноминија електричитъци с'аъ фъкът черчетътъ азъпра магнетизмъзъзи. Istoria natъралъ анкъ с'а кълитват къ маре спор: Lineъ ми Бизфонъ азъ довиндит мерите маръ пентръ дънса. Sidenham а дат медицини о алтъ дирекцие; Хофман; Боерхав атематаръ системе позъ де медицинъ. Хиръруиа, Obstetrika анкъ с'аъ дезъвршит. Скриериле азъ Deskart, Бакъ Бергламизъ, Баил; Лок, Лаибницъ ми Волф азъ авът о инфазинъ есенциалъ азъпра филозофи; дар револуциа чеа маъ маре атрапса о фкъз Emanzia Kant, дин акързта шкоалъ еширъ Фикте, Хереа, Шелингъ ми алуи филозофи маръ, каре азъ стрълътъ вѣакъзъ ал 19-леа. Пентръ жзрисприденъ азъ довиндит мерите маръ: Хзго Гроуие, Томасие, Самасие, Пъфендорф, Monteskiъ ми алуи.

Старѣа Релиѣии крещине.

Реставрациа шинцелор де периодъзъ трекът а авът о инфазинъ фъкътоаре де вине ми азъпра релиѣии крещине. Теолоѣиа а пост зна дин челе дин тазъ шинце не каре крещини о скъпаръ де ровиа школастикъзъзи, ми о кълитваръ къ мълъ рѣвнъ. Тн Лок де а се маъ диспъта пентръ лъкръри дешарте, аневъца лимбиле класиче ми евраика, ми се силеа къ мълъ остенеалъ а тлашъчи кърѣиле спинте; къзта крединъ ми морала крещинѣаскъ ин спинта скрипътър; фъчеа черчетътъ словоде азъпра исторѣи

religii și a bisericii, și în predicarea cuvântului
 lui Dumnezeu prin ea înaltă și înaltă și vrednicie.
 Reformația lui Luther a dat în voad noștă klatzi
 și desvârșiri teologice, prin libertatea de a medi-
 ta, de a învăța și de a scrie asupra religiei crești-
 ne. Rezultatele acestor libertăți a dăruită aș
 fost, că atât biserica cât și religia s'au kruzit de
 multe abuze ce se introduseseră în timp. Dar
 pe lângă o parte din creștinii, prin libertatea acesa
 de a medita și a scrie asupra religiei, aș skznat de
 superstiție, astfel atât parte a kuzi într-un in-
 diferentism religios, care a adus mari nenorociri
 asupra Europei. Partea însă cea mai mare a cre-
 știnimi a rămas kovinsă, că soarta omensak
 este atât de strâns legată de religia creștină, în-
 kat ori-ce om nu poate a fi fericit fără acesa re-
 ligie nici în viața privată nici în publică.

PERIOD VI.

Дела револуція французь пѣнъ ип
zilele noastre; sa Ń de la an Ń
1789 пѣнъ —

Революція французь а fost un evinement important care a skimbvat faŃa Europei, Ńi mai pentrŃ toatŃ lumea а avŃt niŃce urmŃri mari.

StarŃa FranŃii иnaintŃa револууii.

SŃb Ludovic XVI FranŃia а simŃit kŃ vecea конститууie че авуа ну se mai potrivea kŃ poziуia sa. O datorie de 5000 milioane livre о апуса грозав; дѣждiиле, че не tot анѣа крещуа, slеiрѣ пѣтеруа класѣ четѣденiлор Ńи а цѣранiлор, Ńи deficiуta ип финануе споруа не fiекаре ан. Ип гандiруа Ńи opinia пѣвдiкѣ а Французiлор се фѣкѣсе mare skimbvare прип скриерiле дѣи MonteskiŃ, Volter, Русо, Diderot Ńи алѣи. Кѣтре ачуаста Ńи корѣнѣа de armie, care s'a бѣтѣт pentrŃ libertatea statelor зпi-te din Америка, adŃse ideѣ поѣѣ. Ludovic, dorind а итѣвнѣтѣи starŃa финануиалѣ а Франуii, skimbŃ mai мѣлѣи ministri, интре care а fost Ńи Некер bankier din Женева фѣрѣ ка ачуѣиа сѣ поатѣ рѣгѣла економия statѣлѣи Ńи а кѣрѣи regalѣе. Ноѣа ministrŃ Калон адѣнѣ о комiisie din новiлѣи Ńи din клер; dar Ńи ачуѣиа нѣ испрѣвiрѣ нимiк, декла-

рѣнд кѣ нѣмаѣ стѣтеле џенерале, обшчска адѣна-
ре, пот рѣгла финанѣеле шѣ пот скѣпа Франѣа
дѣн крѣза че ѣ се амерѣнѣа. Дѣпѣ demisia лѣи Ка-
лон, потѣ министрѣ Брѣен а врѣт сѣ аконере дефи-
цитѣ дѣн финанѣе кѣ дѣждѣи потѣ; парламентѣа
се импротѣи; Брѣен аа десѣиѣнѣа, шѣ ѣн тоатѣ
Франѣа се симѣи о ферѣере маре ѣн дѣхѣрѣ, шѣ о
дорѣнѣа де обшче пентрѣ адѣнарѣа statelor џене-
рале.

Statele џенерале.

Nestand ааѣ мижаок де а импрѣчѣи дѣхѣрѣле, де
а аконери деѣиѣтѣа шѣ де а антѣмпѣна кѣлтѣелѣле
statelѣи шѣ а ле кѣрѣи, Лѣдовѣк фѣ силѣт а рекѣма
не Некер, каре аѣѣа маре попѣларѣтѣе ѣн Франѣа,
шѣ дѣпѣ пропѣнерѣа лѣи хотѣрѣ ка сѣ кѣеме ста-
теле џенерале, че нѣ се стрѣнсесерѣ маѣ мѣлѣт де зѣ
ѣеак. Некер кѣмѣ ла Barsail пентрѣ аѣеастѣ адѣ-
нарѣе 300 депѣтаѣѣ дѣн новѣлѣ, 300 дѣн клер шѣ
600 дѣн четѣѣенѣ. Дар фѣиѣнд кѣ новѣлѣа шѣ клѣ-
рѣа нѣа врѣт сѣ се сѣфтѣзѣаскѣ импрѣзѣнѣ кѣ депѣ-
таѣѣ четѣѣенѣ, аѣещѣа деосеѣиѣѣ шѣи ааесерѣ зѣ
Президент шѣ се декларарѣ де адѣнарѣе наѣионалѣ.
Лѣдовѣк врѣнд а о десѣиѣнѣа, трѣмѣсе не зѣ ми-
нѣтрѣ аа сѣѣ сѣ сѣѣ депѣтаѣѣлор ка сѣ се импрѣ-
ѣиѣ; Мирѣбо зѣнѣа дѣн аѣѣ депѣтаѣѣ ѣ рѣсѣѣнсе
ѣн нѣмѣле адѣнѣрѣи кѣ: депѣтаѣѣи сѣнт адѣнаѣѣ кѣ
воѣнѣа наѣиѣ, шѣ кѣ нѣмаѣ нѣтерѣа ѣаѣонетелор ѣѣ
ѣа нѣтеа импрѣѣѣа. Аѣеста е пѣнтѣа дела каре ѣн-
ѣене револѣѣѣа. Кѣ адѣнарѣа депѣтаѣѣлор четѣѣе-
нѣ се зѣи не зрѣмѣ мажорѣтѣеа клерѣлѣи, шѣ ми-

poritatea повлаци. Лъдовик, възванд дъхъла де ка-
ре ера инсѣлациѣ депѣтаѣ адънъри наѣонале ми
реформеле че вреа съ интродъкъ, се къи де чеа
че а фъкът, ми андемпнат де зни дин повѣлѣ ми клер,
гони не Некер ка не зп прѣчинътор аа тѣтлор не-
порочѣридор, ми стрѣнсе импреѣкърѣла. Паризълѣ зп
лагър де 50,000 soldați, ка съ инфрикочезе адъ-
нареа наѣоналъ. Попъзъла дин фовъргъриле Пари-
сълѣ инфъриат дърѣмъ Bastila, че ера инкисоре а
statълѣ, ми инченъ а фаче есчесе. Дъпъ ачѣастъ
антѣмпларе адънареа наѣоналъ се стрѣмътъ ин
Paris.

Адънареа наѣоналъ конститъантъ.

Възванд адънареа наѣоналъ къ рѣхъла де каре
пѣтѣмѣа Франца нъ се poate тѣмъдъзи прин рефор-
ме, се анъкъ съ дѣа Франци о конститъѣе поъъ,
ми приими нѣмѣре де адънаре конститъантъ. Ин
фрѣнтѣа ачѣстѣ поъъ конститъѣилъ ста декларате дрен-
тѣриле оменѣри. Дъпъ ачѣаста се дѣсфѣинъаръ тоа-
те грѣстѣѣиле фѣхдале, прекъм ми тоате дренѣтѣри-
ле ми привѣлеѣеле повлаци ми аде клерълѣ. По-
пъзълѣлѣ и се дѣте пѣтереа леѣислатѣвъ, ми реѣелѣлѣ
зп votъ съспѣнсив. Чѣвѣалиста реѣелѣлѣ с'а хотърѣт 25
мѣлионе лѣвре не ан. Домѣниѣле регале прекъм
ми мошѣиле клерълѣ ми аде тѣнъстѣридор се де-
клараръ де доминиѣ наѣонале. Ачѣастъ префачере
маре а дат прѣчинъ ка мѣлѣлѣ дин принѣи регалѣ ми
дин повѣлѣ съ фъгъ дин франца; кѣар ми реѣеле
Лъдовик а фъѣит, дар фъ принъ ми адъс андърѣт;
ми дъпъ че адънареа конститъантъ испрѣви конститъ-

ція, жъръ къ о ва пѣзи, ши се шпѣкъ къ понѣ
лаза, дар нѣ pentрѣ мѣлат timp.

Адзпарѣа націоналъ леџислативъ.

Дѣпъ десфачерѣа адзпѣри конститѣante, ла 1
Октомврие 1791 се странсе адзпарѣа націоналъ ле-
џислативъ, каре прип проекте де леџѣри съ десвол-
тезе конститѣџіа. Аѣастѣ адзпарѣ пѣмѣра интре
мѣдѣлари съ мѣлџиме де Іаковини, каре претиндеа
къ Франџа нѣ поате съ фіе феричитѣ съ монар-
хіе, де кат съ рѣпѣблѣкъ. Песте tot аѣастѣ адз-
парѣ се карактериза прѣнтрѣн дѣх де партиѣ ши
интр'о аплекаре маре кѣтре рѣсвоае. Фіинд къ
Австриа инкенсе ин тимпѣла аѣеста о аліанџъ къ Прѣ-
сія, адзпарѣа леџислативъ о интребъ ашпѣра кѣџете-
дор еі кѣтре Франџа, ши фіинд къ п'а дат рѣсѣџнс
индѣстѣлѣтор, адзпарѣа леџислативъ аі декларъ рѣс-
воѣх. Дѣпъ че Австриаџи ши Прѣсіяни, интрѣнд ин
Франџа, аѣ копѣрнс чѣлѣџіле Верѣџн ши Лонѣви,
понѣлаза дѣн фобѣрѣѣріле Парисѣлаџи дѣте пѣвалъ
ла палатѣа Тѣлѣри, ши'а лѣз къ асаат. Авдовик
къ фамиліа са ши мѣнтѣи вѣаџа фѣџинд ин палатѣа
адзпѣри леџислативе. Дѣн тимпѣла аѣеста инчѣпѣрѣ
нѣреле пѣвалѣче ши шѣнеле санѣроае повѣџѣте де
Іаковини, ши дѣн Парис се интинсѣрѣ песте тоатѣ
Франџа. Авдовик дѣн презнѣ къ фамиліа са фѣ
декларат де винѣват ши фѣ нѣз ла инкисоаре.

Конвентѣа націонал. — Франџа

рѣпѣблѣкъ.

Дѣсфѣинѣндѣсе адзпарѣа леџислативъ, ин локѣѣ

ла 21 Sèptembrie 1792, се инфіиць конвентъа на-
 ціонала кѣ пѣтере леѳислативъ ши есекрѣтивъ. Ачеста
 дефіиць монархія, декларъ Франца репѣблѣкъ,
 ши ин семеѳія са хотѣръ съ револѳуціонезе тоате ста-
 теле Европы, ши съ интеезе претѣнденѣ репѣ-
 блѣѳѣ. Атѣнѣ се имплантаръ стѣаѣріае лібертѣѳѣ
 ин Бельѳія, песте Рѣн ин Цѣрманія, ши песте Аалѣ
 ин Італіа. Ін грабъ дѣпъ ачѣста конвентъа жѣде-
 къ ши осандѣ ла моарте не реѳеле Лѣдовѣк ши фа-
 міліа са. Ла вѣстѣа деѣпре фапта ачѣста сѣнѳе-
 роасъ, Европа се инфіоръ; ин Бандѣа се инѳенъ
 ин рѣсвоѣѣ чѣвѣа крѣнт; конвентъа лѣъ мѣсѣрѣ е-
 перѳѣче спре потолѣрѣа лѣѣ, ши tot de odatъ декла-
 ръ рѣсвоѣѣ Англіѣ, цѣрѣлор де жос ши Spanii. Ін
 зрѣа ачѣстѣі деклараѳѣі маѣ тоате стеле Европы
 интраръ ин аліанць импротѣва Францѣ; нѣмаѣ Шве-
 ція, Данімарка ши Поарта отоманъ пѣзѣръ нѣз-
 тралітѣа. Ін конвентъа націонала се сѳѣшѣа доъ
 партѣде: а Цѣрондѣнілор, каре ера маѣ модераѳѣ,
 ши а Montarnarѳилор, каре ера фанатѣѣ ин сѣмѣ-
 ментеле лор репѣблѣкѣне. Партѣа чѣа фѣзѣроасъ
 а Montarnarѳилор, вѣрѣнд ин сѳѣршѣт не Цѣрон-
 дѣнѣ, инкредѣиць гѣверѣѣа знеѣ комѣсіѣ нѣмѣте а
 манѣнѣѣ пѣблѣче, аалѣѣѣте де 13 мѣдѣларѣ.
 Ачѣастъ комѣсіе, ла 24 Іunie 1793, дѣте Францѣ а
 доа конѣтѣѳѣіе репѣблѣканъ; скоасе 13 арміѣ им-
 протѣва пѣтерѣлор аліате, ши ин лѣѣнтръ Францѣ гѣ-
 верѣна кѣ гроаза гѣлотѣнеѣ. Аліаѳѣ се вѣрѣрѣ; Spa-
 нѣа ши Прѣзіа инкѣаръ паче, ши Оланда ши Бел-
 ѳія се деклараръ де репѣблѣка вѣтавікъ. Ровеснѣ-
 ер зѣѣа дѣн мѣдѣларѣ ачѣ комѣсіѣ, ажѣнѣнд ла

тн феа de diktatъръ, тнъдъъ teropismъа да пзнтъа чела маѣ тпнат prin omopъpiae sale. Дар Франца тнчепъ тн сфършит а се скърви de atata върсаре de санце. Ревесниер тхри съъ гилотинъ.

Директорѣа.

Къ кьдерса лъѣ Ревесниер револуѣа тнчепъ а да тндърът, тн да 27 Октомврие 1795, Франца приими а треса konstitъѣе. Пътерса деѣислативъ се дете х-неѣ адънъри de 500 тьдъларѣ, каре пропънеа деѣиле, тн аатеѣ адънъри а вътрънилор de 250 тьдъларѣ, каре приимѣа саъ пъ приимъеа ачеле пропънерѣ. Пътерса есективъ с'а дат да 5 директорѣ. Гъвернтъа ачеста тпродъсе въна рандъналъ тп дънтръ, тн дъкръ къ енерѣе тн тп афаръ. Австриа, Ръѣа тн Ангѣа тпкеаръ о аѣанѣъ. Директорѣа тримѣе доъ армѣѣ, зна песте Рин тп Церманѣа, съъ komанда лъѣ Моро, тн аата песте Аалѣ тп Italia, съъ komанда лъѣ Наполеон Бонапарте. Ачест ом естраордѣнар, пъѣин тпсемнат тнъ ачѣ, тнчепъ de акъм а браѣе привѣрса лъми аъпра са, тн ажънсе къ тимпъа ка съ ѣе тп тпна са destinaѣѣа Франѣѣ тн а Еъронѣ тптреѣѣ. Тн тимпъа тп каре Моро фъкъ пъѣине испръѣѣ тп Церманѣа, Наполеон къ о армѣе лѣпсѣъ de провиант тн de тънѣѣе репъртъ върѣнѣѣ стръдъчѣте да Montenote тн Milesimo, да Kastione, Lodi тн Арколе; дѣн Lombardia фъкъ о репъѣалѣкъ Чисалпнъ; рѣѣнъ векъа репъѣалѣкъ а Венеѣѣѣ; пе Ценеѣа о префъкъ тп репъѣалѣкъ Аѣгърѣкъ, тн дъпъ кьдерса четъѣѣ Mantъа тпкее къ Австриа

мачеа дела Кампо Формио. Имграбъ дѣпъ ачеста Елвеѣа приими о поѣ форинъ де репѣваикъ елветикъ; Папа Пиѣ VI фѣ prins ши адѣс ин Франца энде ши мѣри; нар: statъ лисѣ се префѣкъ ин репѣваикъ Романъ. Маѣ тарзиѣ ши Неаполза приими формъ де репѣваикъ пѣмитъ партеноаикъ. Имтре алте лѣкрѣри а ле саде, директорѣа фѣкъ ин план индрѣсней де а копринде Еѣипта. Наполеон, ла 22 Маѣ 1798, кѣ о флотъ каре дѣчеа 40,000 трѣпе де тскат, лѣъ Маалта интреакѣт, ши ажѣпанд ла Александриа о копринсе. Кѣ тоате кѣ Nelson admirарѣа Анѣли прѣпѣди ла Авѣкир флота франѣезъ; дар Наполеон сѣпѣсѣ Еѣипта, трекѣ ши ин Siria, ши де аколо се интоарсе иннапоѣ. Пѣтериле аалиате импротива Франѣи се фолосирѣ де тимпѣа кѣнд Наполеон се афла ин Еѣипт, ши инчепѣр кѣ Франца ин рѣсвоѣ кѣ порок skimѣтор. Имтре директорѣ ши интре адѣпѣриле деѣислативе ера о mare перѣнѣре, ши ин тоатѣ Франца ера mare перѣндѣалъ. Им тимпѣа ачеста Наполеон дете армия дин Еѣипт ѣеперарѣлѣи Клебер ши ел венѣ ла Парѣс; спарсе ин сианѣие милитарѣ адѣпѣриле деѣислативе, ши инѣелеѣере кѣ ѣни дин директорѣ ла 13 Декемѣрие 1799, прокламѣ а патра конститѣѣие.

Консѣлатѣа.

Desѣинѣиндѣсе директорѣа прип сианѣѣа лѣи Наполеон, прип а патра конститѣѣие ѣе се дете Франѣи, Наполеон се фѣкъ консѣа интѣѣ динпрезнѣ кѣ аѣѣи доѣ товарѣши, ши се ашевѣ ин сенат консерватор, ин трѣвѣнат ши о адѣнаре деѣислативѣ. Гѣ

верна ачест ноъ ши ичепъ азкръриле къ о енер-
 ие минзнатъ. Наполеон стрънсе ишпрежързл съ
 канетеле челе маі съвѣтоае, ипродъсе о админис-
 траціе ноъ prin Префекци, Съ-префекци ши Ме-
 ри, ши и скърт тиму дете Франци о ноъ виагъ. Дъ-
 пъ ачѣаста се пъсе ии фрѣнтѣа armii din Italia, ши
 ии тинпъа ии каре Моро ера вѣзитор ии Церма-
 ния, ел ла Моренго вѣтъ пе Австриачи аит де гро-
 зав, иикт се икѣие пачѣа дела Авневил. Игравъ
 дъпъ ачѣаста ши Португалиа, Рѣсія ши Поарта ото-
 манъ се ипъчѣиръ къ Франца, ши кѣар ши Ан-
 глаіа икѣие пачѣа дела Amiens, каре ипъ цинъ фоар-
 те пѣцин. Ии престинпъа ачѣаста де пачѣ Францези
 пѣмиръ пе Наполеон Консъла пе виагъ, ши ел се
 ииделетичи къ tot фелъа де лецѣирѣ, институи ши
 ашезъминте prin каре съ факъ Франца марѣ ши пѣ-
 терникъ.

Наполеон импѣрат ал Франци.

О конжтраціе че с'а дескоперит иппротива вѣци
 азѣ Наполеон а дат причинъ ка Францези съ а про-
 кламе импѣрат мошенитор ал Франци. Ла 2 De-
 кемврие 1804 Папа Піз ал 7-леа, ал зпсе импѣрат;
 дар короана имперіалъ ши о пъсе ел сингър. Пил-
 да Франци зрмандъо ши репъблика Итали, ала пѣми
 реѣе ал Итали. Къ импѣрѣѣа Франци се зни ста-
 тъа Ценовез, каре пипъ акъм стѣтсе съв пѣмире
 де репъбликъ дигѣрикъ. Репъблика Азка се фѣкъ
 ии дъкат, пе каре Наполеон а дѣдъ соръси Елиза.
 Ачѣсте ши аате сианичи але импѣратъази Франци аъ
 дат причинъ Австриі ка дин презѣпъ къ Англаіа ши Рѣ-

sia sѣ ankeie o nozъ aлaицъ de pѣсвоѣ impo-
 va Франци. Наполеон се пѣсе an фрѣнтea armii,
 трекъ prin Церманia пaпъ да Ѣам, znde генepa-
 лъ Аѣстриак Мак се dete prins кѣ 23,000, шѣ дѣ-
 пѣ аде ловѣрѣ маѣ миѣ, да 13 Noembrie 1805 in-
 трѣ an Biена шѣ копѣнсе шѣ Пресвѣргъ дaи Ѣура-
 рia. Да Аѣстерлиц се фѣкѣ o вѣтѣлѣ хотѣрѣтоаре.
 Аѣстриачѣ шѣ Рѣши се вѣрѣрѣ кѣ desѣвѣршире. Рѣ-
 ши се трасерѣ an цара лор, тар Аѣстриа ankeie пa-
 че да Пресвѣрг. In пѣтерѣа ачестѣ пѣчѣ Аѣстриа
 пердѣ мѣате цѣрѣ шѣ локѣрѣ. Електоръ Bitem-
 бергѣ шѣ аа Баварѣ се фѣкѣрѣ Реѣ, шѣ чea дела
 Baden deveni сѣверан. In тимпъа ачестѣ рѣсвоѣ,
 Admiralъ Nelson аа Англѣ прѣпѣди кѣ totъа да
 Трафалгар флота францезѣ, кѣ toate кѣ шѣ ea шѣ
 пердѣ вѣаца аколо.

In anъа зрѣтор, дѣпѣ пачѣа дела Пресвѣрг,
 Наполеон negotie кѣ Prussia шѣ кѣ prinѣи Церма-
 нii. Detе Хановра Prussia, шѣ аде локѣрѣ реѣелѣ
 Баварѣ. Дѣкатъ Берг шѣ Клев аа dete генepa-
 лъаѣ Мѣрат кѣмнатъаѣ сѣѣ, шѣ Neѣshatel генepa-
 лъаѣ Bertie. Пе фрателе сѣѣ Iosif аа фѣкѣ ре-
 ѣ an Неапол. Пе витрегъа сѣѣ фиѣ Езѣenie Бо-
 харне аа фѣкѣ вѣче-реѣе аа Itallii. Olanda pidi-
 кандѣ-o да perat, o dete фрателѣ сѣѣ Аѣдовѣ.
 Tot antr'аchest тимпъ andemпъ пе prinѣи Церманii ка
 сѣ форшезе o конфедерацие Ренанѣ, аа кѣрѣа про-
 тектор сѣ фиe ea. In astфea de kin anпѣрѣѣа чea
 веке a Церманii anчетѣ de a маѣ фи; anпѣратъа
 Франѣискъ денѣсе короана Церманii, шѣ се anтѣ-
 аѣ anпѣрат аа Аѣстриѣ.

Прѣсія афла кѣрѣнд кѣ Наполеон арѣ де гѣнд ка Хаповра сѣ о дѣа Англїи. Еа черкѣ сѣ инфїи-
 цезѣ о конфѣдераціѣ нордїкѣ, шї черѣ дѣла Фран-
 ца ка сѣ о рекѣноаскѣ, шї tot de o datѣ сѣ шї ре-
 трагѣ тоате трѣпеле дїн Цѣрманїа. Наполеон аї
 рѣспѣнсе кѣ о деклараціѣ де рѣсвоѣ, шї армїїле
 францезѣ пѣтрѣнсерѣ аї statѣа Прѣсїи. Прѣсїани се
 вїрѣїрѣ кѣ десѣвршїре ла Азерстет шї ла Іена. Че-
 тѣїле канїтѣларѣ, шї Наполеон ла 27 Октомвриѣ
 1806 интрѣ аї Берлїн. Ачї фѣкѣ реѣе ад Саксонїї
 пе Електорѣа еї, шї аївїтѣ аїѣ Полонї ка сѣ сѣ рес-
 коале. Дїн прїчина ачѣаста се аїченѣ рѣсвоѣ шї
 кѣ Рѣсія. Дѣпѣ вре о кѣтѣва ловїрї пѣхотѣрїтоаре;
 се фѣкѣ о вѣтълїе ла Фрїдланд аї карѣ сѣ вїрѣїрѣ
 Рѣшї. Атѣнчї се аїкѣїе пѣачѣа дѣла Тїасїт аїтре
 Франца шї аїтре Прѣсія шї Рѣсія. Прѣсія пѣрдѣ
 жѣмѣтатѣ дїн цѣрїле салѣ. Дѣла Рѣсія се лѣѣ о
 парте дїн Полонїа, карѣ сѣ пѣмїре де Дѣрат, се
 дѣте реѣеаї Саксонїи. Дїн цѣрїле че а пѣрдѣт Прѣ-
 сїа се фортѣ аї регат поѣ ад Вѣстфалїи, аї карѣ
 Наполеон ашѣзѣ пе фрателе сѣѣ Іеронїм. — Аї-
 тїмѣа канд Наполеон се афла аї Берлїн а дат а-
 фарѣ фѣїмоаселе ачѣле декрете, прїн карѣ вога
 сѣ опрѣаскѣ комерчїзѣа Англїи кѣ конїїнѣтѣа Ез-
 ронї, чѣса че сѣа пѣмїт сїстѣма контїнѣнталѣ.

Дѣпѣ че сѣа аїтѣмѣат пѣтерѣа францезѣ аї Іта-
 лїа шї Цѣрманїа, Наполеон шїї арѣнкѣ прївїреа
 асѣпра пѣнїнѣталѣ пїренайче. Черѣ маї аїтїѣ дѣла
 Портѣгалиа ка сѣ аїтре аї сїстѣма контїнѣнталѣ, шї
 сѣ тѣе рѣлацїїле салѣ комерчїалѣ кѣ Англїа. Фї-
 аїнд кѣ са пѣ сѣа арѣтат сѣпѣсѣ ла чѣрепїле лѣї На-

наполеон, о арміе францезъ съв команда азъ Жъноу трекъ прип Спанія и Португалия. Familia регалъ Фъуи ип Бразилия; ши Францези ла 1807 окънаръ Lisabona. Дъпъ ачъаста ип зрма зпор кавале, ип-татландъсе ла Madrid ип Спанія оаре-каре тървъ-рърї, Наполеон кетъ ла Baiona пе рецелу Spanii ши пе фиѣла съѣ, ши дъпъ че siдi пе amandoi ка съ се lepede de короанъ, ла 1808, ашезъ пе фрателе съѣ Iosif реце аа Spanii. Неаполза аа dete къмнатълазъ съѣ Мърат, пе каре аа фъкъсе реце; кар дъкатъла Берг ши Клев аа иптръпъ къ Франца.

Ип тимпъла канд дъхъла национала аа Spaniolilor се азъпта иппротива dispoziциilor арбитраге, че Наполеон фъкъсе къ тронъла ачелъи регат, Австрия ши маї стрънсе одаъ пътериле, ши ла 1809 декларъ ръсвоѣ Франци. Дъпъ ловириле челе перорочите пентръ Австриачї аа Landsхат ши Екмиа, Наполеон иптръ пентръ а доа оаръ ип Вiena. Къ toate къ ла Асперн фъ бирит де Австриачї; дар прип биринца че а репъртат ла Вagram, а гръбит пачеа дела Вiena, прип каре Австрия кар а пьердът о мълуиме де църї. Дъпъ иптоарчереа дин камуанїа австриакъ, Наполеон се дешърци де неастъса Iosefina пентръ къ пъ фъчеа копї, ши ла 1810 се къзъпъ къ принцеса австриакъ Maria Лвиза. Принцъла, че ачъаста пъскъ neste ан, приими титъла де реце аа Romi.

Дъпъ пачеа дела Вiena с'аѣ секъларизат мошиале ordinълазї Testonik дин конфедерация Penанъ, ши с'аѣ иппърциит ла принци иптр'але кърора state се афаа. фиинд къ Пауа п'а voit а се сзъгне зпор.

мъсърї політиче, че Наполеон азасе ın прівинція зпор persoane бисеричешї; Наполеон а desfiinuat кз totта statта Папі, шї а'а зnit кз perатта Italia; кар не Папа 'а а дъс ın Франца шї'ї пльтеа пенсїе. Дъпъ ачсаста зні perатта Olandi кз Франца; asemenea фькз кз републіка Baales шї кз аате църї din Үermania. Кзар шї четъдіае аnсеатїе Лзбек, Хамбърг, Бремена, се деклараръ де пърѹт але ıмпърѹїї французе, шї маї мълѹї прїнѹї мїчї din Үermania се фькзрь mediatizaѹї. Sistema continentalъ s'а пълїт ıнтр'зп кїп аплъзтор ın тоате църїае каре атрна де Франца.

Дар порокъд, каре а ıтовъръшїт не Наполеон пнпъ аїчї, а ıнченът а се депърїа де дınsта, шї ачсаста а кзноскзто шї ел ınsшїї ın ръсвоѹд кз Ръсія. ıнтре ачсастъ ıмпърѹїе шї ıнтре а Франци ера де мълт зп фел де неıцелелъере; mediatizaѹїае din зрмъ аѹ зпърат не монархта Ръсії; sistema continentalъ s'а азат де претекст, шї ıнтре аındоъ ıмпърѹїїае аѹ ıсвзкнїт вршмъшїїае. Наполеон ıнкъ маї дїнаїте а фост ıнкеат кз Austria шї кз Prъsia трактате, ка с'а ажзте кз тръне ла ıнтıмплааре де ръсвоѹд кз Ръсія. ıнченındъсе ръсвоѹд ла 1812, vesti прїп прокламаѹїїае саае, кз ел ıнтрепїнде ачел ръсвоѹд пентрз restatorнїчїреа векъдзї. perат ал Полонїї. Дъпъ ачсаста кз о armїе peste 500,000 оаменї трекз хотаръле ръсешї. Фїнд кз Ръшї фъръ сз ащенте serios не връжташ се тръца ın лъзнтръд ıмпърѹїї, Наполеон мерсе peste Smolensk дрент кърте Москва. Ла Borodino се фькз о бълъїае сıндероасъ, дъпъ каре Na-

наполеон интръ ла 14 Noembrie ин Москва; дар ачгаста ла интраггеса Французилор лъъ фок ши арге. Наполеон крѣдѣа къ ва пѣтѣа дикта кондициале пѣчи дин века капиталъ а Царилор. Александръ монархъа Рѣсии и фѣкъ кѣноскѣт, къ ел прѣвѣще рѣвожѣа ка арга ин чепѣт. Вѣзѣнд къ пѣ поате рѣманѣа ин Москва, Наполеон фѣ сѣлит а се петрауѣ дин Рѣсия ин мѣжлокѣа лъи Октомврие. Ин петрауѣггеса ачгаста маѣ тоатъ армия Французъ се прѣпѣди де ѣрѣл ѣнеѣ ернѣ грозаве, кѣре ин анѣл ачела ин чепѣсе маѣ де тимпѣриѣ де кѣт аатъ датъ, ши де армия рѣсѣаскѣ сѣѣ команда лъи Кѣтѣсов, кѣре о гонѣа не ѣрѣт; пѣмаѣ ниѣе мѣчѣ рѣмѣшиѣе динтрѣнса ажѣнерѣ ин Саксония сѣѣ команда вѣчереѣхлѣи де Италия. Наполеон инкѣ маѣ динainte се грѣвисѣ а се дѣче ла Парис. Аѣчѣ стрѣнсе о пѣзоѣ армие, кѣ кѣре венѣ ин ѣерманѣа ин прѣмѣвара ѣрѣмѣтоаре а анѣлѣи 1813. Ин тимпѣла ачгаста Пѣрѣсия с'а петрас дин алиянѣа кѣ Наполеон ши с'а ѣнит кѣ Рѣсия. Дѣпѣ ѣн конгрѣс задарник, че с'а ѣинѣт ла Прага неврѣнд Наполеон а се лѣса де планѣриле саде; Авѣстриа ши Швеѣция инкѣ интраггѣ ин алиянѣъ кѣ Рѣсия ши Пѣрѣсия инпротѣва Франѣи. Маѣ мѣхате вѣтѣлѣи се фѣкѣггѣр ѣнтре Наполеон ши алиянѣи кѣ порок скимѣвѣтор, пѣнѣ ла вѣтѣлѣа чѣа марѣ де тѣрѣи зѣле дѣла дѣнсия ин 16 18 ши 19 Октомврие, ин кѣре Франѣезѣ се вѣрѣггѣр кѣ десѣврѣшире. Наполеон фѣ сѣлит ѣнтре вѣтѣлѣи неконтените а се грѣви индѣрѣт кѣтѣре Рѣн. Рѣѣи ши принѣи ѣерманѣи кѣте ѣнѣла не рѣнд пѣрѣсѣрѣ партѣда лъи Наполеон, ши тѣкѣггѣр ин партиѣа пѣтерѣилор алияте. Ла сѣфѣрѣмитѣа лъи Декѣмврие

1813; armii ale aliate trecură peste Rin în Franța pe mai multe locuri. După niște negociații de pace zadarnice, mi după mai multe bătălii cu poroc skimător, aliații ajungseră la Paris, în care mi intrară în 31 Martie 1814. Senatul prăvăli și decret de destoinare al lui Napoleon, mi ea se vzu săiat a se lepda de tron. Fi lăsară titlul de împărat, mi și deteră sberanitatea asupra insăi Eliza, unde făz întovărișit de komisari pterilor aliate. În pacea ce s'a încheat la Paris în 30 Martie, s'a hotărât ca Franța să rămie în hotărle cele aș avt la 1792, mi în tronul ei să se sxe iar familia Bărbonilor.

Restauracia Bărbonilor în tronul Franței.

După căderea lui Napoleon, în pterea pchi încheate între pterile aliate mi Franța, poză rege Ludovic XVIII, fratele nenorocitului Ludovic XVI, a intrat cu pompă în Paris, mi dete poplă alți săz o șartă konstituțională. La Viena s'a deskis, în 2 Noembrie și kongres uleral ca să rezolve trebile statelor Eșroni care s'ăz țărărat de revoluția Franței mi de Napoleon; dar încheierea importantelor trakțiilor ale achesti kongres s'a țrăvit printre vinement neajutat, care a îngrozit Eșrona din noș. Napoleon din Eliza vâga de seamă la mișkările ce se făcea în Franța. Încredințându-se că o mare parte din Franzezi mi mai că seamă armia nă este maldăzmită cu răber-

пъа азъ Лѣдовик XVIII, издрѣши, вѣтовѣрѣмитъ нѣ-
 маѣ де 900 soldați, съ фѣтъ, ми ла 1 Martie 1815
 венѣ вѣ Франца. Трѣтеле че се тримѣа импротѣ-
 ва азъ, се зѣа кѣ дѣнса. Реѣле Лѣдовик фѣ си-
 литъ а пѣрѣси Франца; Наполеон ла 20 Martie интрѣ
 вѣ Парѣ; даръ порокѣлъ съъ нѣа ѣинѣтѣ маѣ мѣлатъ де
 100 зѣа. Аѣаѣи дѣн Виена азарѣ мѣсѣрѣ серѣоасе
 импротѣва азъ, ми дѣнѣ трѣи азънѣ се ѣнѣнѣ рѣсѣо-
 нѣа вѣ Белѣа. Вѣ 18 Ізѣне 1815, Наполеон се вѣ-
 рѣи кѣ десѣврѣшѣре ла Вѣтерѣо де кѣтре Белѣнѣтон
 ѣенерѣрѣа армѣи анѣлѣче, ми де кѣтре Балѣхер ѣе-
 нерѣаѣа армѣи прѣсѣиане. Вѣ 7 Ізѣне, аѣаѣи карѣн-
 трѣрѣ вѣ Парѣ; Наполеон авѣикѣ пѣнѣтрѣ аѣоа-оа-
 рѣ, ми се дѣсе ла Рѣшѣпортъ супре а се имѣрка пѣн-
 трѣ Амерѣка; даръ фѣинѣ кѣ нѣ ера кѣ пѣѣинѣѣ дѣн
 прѣѣина корѣѣилоръ анѣлѣче де каре ера пѣлѣнѣ ма-
 рѣа, сѣа даѣ вѣ мѣнѣиле Анѣлѣи каре аѣ декларѣ де
 прѣнс аѣ аѣаѣилоръ. Сѣа хотѣрѣтѣ ка сѣа дѣкѣ вѣ Ин-
 сѣла Сѣ. Елена ми сѣа пѣзѣаскѣ страшѣнѣк, чеа
 че сѣа ми пѣс вѣ азѣрѣаре пѣнѣ ла 5 Маѣ 1821, кѣнд
 ми мѣрѣ. Лѣдовик XVIII се вѣтоарѣсе карѣ вѣ трѣнѣа
 съъ. Вѣ пачѣа че сѣа ѣкенѣтѣ ла 20 Ноѣмѣрѣе, сѣа
 хотѣрѣтѣ ка Франца съ рѣшѣе ѣотъ кѣ хотѣрѣле де маѣ
 пѣинѣте; даръ съ пѣлѣтѣаскѣ аѣаѣилоръ о десѣрѣѣѣрѣе
 де 700 мѣлѣоане франѣѣ; кѣтре аѣѣаста о армѣе де
 150,000, съъ комѣнда азъ Белѣнѣтон, съ рѣшѣе вѣ
 провинѣѣиле ми ѣетѣѣиле мѣрѣѣинаше аѣе Франѣѣ пѣ-
 тимѣ де 5 анѣ.

Конгрѣсѣа де ла Виена.

Аѣтеле конгрѣсѣаѣи де ла Виена азъ вѣтемѣнатъ о

нозъ рѣдкѣе политикъ и Европа. Австрия а ре-
довѣдитъ маѣ тоате провинциале перѣште; афаръ де
агѣаста (а кѣширатъ ператѣа) Ломбардо-Венецианъ дѣн
Италия; прекѣмъ шѣ ператѣа Лѣрѣи. Пруссія а кѣши-
ратъ о парте дѣн ператѣа Саксоніи, шѣ маѣ маѣте
провинци дѣн Цѣрманиа шѣ пе маѣгъ Рѣн. Ператѣа
Баваріи маѣ а доваѣдитъ оаре-каре докѣри. Пруссія а
прѣимитъ дѣкатѣа Варсовіи сѣбъ нѣмѣре де ператѣа По-
лоніи. Бѣлѣа с'а зѣнитъ кѣ Оланда, шѣ сѣбъ нѣмѣре де
ператѣа гѣрѣлоръ де жос, с'а даѣ фамиліи де Ораніа.
Англии а прѣимитъ Хановра кѣ нѣмѣре де ператѣа. Пера-
тѣа Сардиніи кѣ каре с'а зѣнитъ шѣ Цѣнова, с'а даѣ фамиліи
де маѣ наѣнте. Марѣде Дѣкатъ Тоскана с'а даѣ дѣлѣ
Фердинандъ Архидѣчеле де Австриа. Дѣкатѣа Модѣ-
на с'а даѣ династии де маѣ наѣнте. Дѣкатѣа Парма,
Пѣаченѣа кѣ Гѣстѣла с'а даѣ импѣратѣси Маріи Лѣ-
за невести дѣлѣ Наполеонъ. Кѣ тоате кѣ Неаполѣа с'а
фѣстъ даѣ дѣлѣ Іоакимъ Мѣратъ кѣмнатѣа дѣлѣ Наполеонъ;
даръ маѣ пе зѣрѣмъ с'а даѣ дѣлѣ Фердинандъ IV. Спанія
а прѣимитъ пе леѣитимѣа сѣбъ реѣе Фердинандъ VII.
Португалиа с'а даѣ каръ фамиліи де Браганѣа каре се
афла и Бразиліа. Папа с'а пеѣстаторѣничѣтъ иѣ статѣа
сѣбъ. Тоѣгъ принѣци дѣн Цѣрманиа иѣтемѣарѣ о кон-
фѣдераѣи де state, аѣ кѣрѣра трѣви сѣ се кѣѣте
иѣ диета дѣла Франкфортъ сѣбъ президѣнѣа Австрии.

Евѣnementѣе иѣтѣмпѣлатѣ иѣ дѣѣме иѣ
иѣтѣмпѣлатѣ революѣи франѣзе шѣ маѣ пе
зѣрѣмъ.

Иѣтѣмпѣлатѣ революѣи, аѣ маѣрѣи шѣ аѣ пѣѣпѣи
Франѣи, се иѣтѣмпѣларѣ иѣ дѣѣме шѣ аѣте евѣnementѣе

te. Prusia, dъпъ зп ръсвоѣ din 1808 че а авѣт кѣ Svezia, а кѣцѣрат Финланда. Дъпъ аат ръсвоѣ de 6 ани че а авѣт кѣ поарта Otomanъ дела 1806—1812, prin пачеа че с'а инкерат ла Бъкрещѣ priimindъse Прѣтѣла de хотар, а кѣцѣрат Basarabia ши о parte din Молдова ръсърѣтанъ. — In Svezia реѣеле Карол XIII, мърѣнд фъръ mojenitor, dieta svezickъ ла 1810 а кѣмат ла трон не ѣенералѣа Франѣез Bernadot, Дъѣеле de Ponte Корво, кѣ нѣмѣре de Карол XIV Ioan. — Ла пачеа дела Киел че с'а инкерат ла 1814 интре Данимарка ши Svezia, чеа д'анѣтѣхъ а dat чеѣ de а доа ператѣла Норвеѣии. — In Asia кѣмпания англо-индианъ а фѣкѣт копрѣндерѣ фоарте интѣнсе ин India, ин кѣт нѣмърѣа Indianilor сѣлѣши мари Британиѣ с'а свѣт peste 100 milioane. — In America колонииле Spaniole десѣре мѣазъ-зи с'ахъ револѣат инпротѣва Spanii, ши, дъпъ ниѣе ръсвоае крѣнте ши дънѣи, ши ахъ добѣндѣт неатрпареа. Aчесте провинѣии интѣмѣнаръ маѣ мѣате репѣвѣличѣ deosebѣте сахъ конфѣдерате.

Sfanta alianѣа. — Конгресѣла дела Аха. — Конгресѣла дела Тронахъ, Лаѣвах ши Верона.

Kand инпъратѣла Австриѣ, аа Prussia ши реѣеле Prussia se афѣла, ин Paris ла 26 Septembrie 1815, ахъ инкерат интре данши ши ахъ искѣлѣт актѣа знеѣ аѣанѣе каре с'а нѣмит сфѣнтъ, кѣ кондиѣие ка мѣдѣлари ачѣнѣи аѣанѣе, аѣт ин администраѣия statelor лор, кѣт ши ин реѣаѣииле политѣче кѣ аате state, сѣ аѣбъ de тѣмѣхъ репѣдеѣе дрѣнтѣи, але хѣбѣри крѣшѣнѣи

ми але пѣчи, ми тоуѣ съ се приваскъ зпѣи не ациѣ ка
мѣдѣларѣ аѣ зпѣа ми ачешѣи паѣи крещине. Ла
ачеастъ аѣианѣъ с'аѣ пофтит ка съ интре toate пѣте-
риле крещине, афаръ де Папа ми де Поарта Ото-
манъ.

Дѣпъ че Александр XVIII редеде Франци а интре-
вѣнѣат toate политика, са спре а потолѣ дѣхѣа ре-
волѣцианѣлор, ми спре а интродѣче пачеа ми аѣиѣ-
ща интре Франѣезѣ, пѣтериле челе марѣ але Езро-
пѣ се адѣнаръ ла зп конгрес. ла Аха ин Октовриѣ
1818. Аѣи с'а хотѣрит ка съ се ретрагъ тѣпеле
streine, дѣн Франѣа, ми с'а ретѣлат контрѣвѣѣиа че
ачеастъ царъ ера, datoаре пѣтерѣлор аѣиате.

Дѣпъ доѣ аѣи дѣла конгресѣа дѣн Аха, пѣтериле
челе марѣ але Езропѣ аѣ маѣ ѣинѣт ми аѣте кон-
гресе: зпѣа каре с'а инѣепѣт ла Трѣпаѣ ин 20 Ок-
товриѣ, 1820 ми с'а стрѣмѣтат ла Лаѣбах, ми аѣтѣа
ла Верѣна ин 14 Декѣмвриѣ 1822. Приѣина ачѣстор
конгресе аѣ фѣост револѣѣиале каре изѣкпѣриѣ ин Спа-
ниа, ми ин Неапол, ин ѣиѣмонт ми ин Грѣѣѣиа. Ре-
волѣѣиа дѣн ѣиѣмонт ми Неапол с'а потолѣт де ар-
меле аѣстриаѣе чеа дѣн Spania с'а пѣвѣшѣит де арме-
ле Франѣезе; дар чеа дѣн Грѣѣѣиа инпрѣотива Тѣр-
ѣилор а ѣинѣт маѣ мѣлат тѣип ми а аѣт зѣтѣриѣ им-
портанте.

Револѣѣиа Грѣѣѣи. — Инѣзѣрекѣиа ѣѣри Ро-
манѣшѣ. — Рѣзѣвоѣѣа Рѣѣѣии кѣ Поарта Ото-
манъ. — Пачеа дѣла Adrianopol.

Канд а изѣкпѣит револѣѣиа Грѣѣѣилор, цара Ро-
манѣсѣкъ инкѣ ера рѣдикатѣ ин ѣѣѣиѣаре де Теодор

Владимирскъ. Гзвернѣа Фанариоѳилор ип тимп маі
інзат де зп вак ажнсе а аѳи кз тотѣ нехѣрпит.
Нехѣрпатеде авзе че се антродхсеръ ип тимпѣа
ахестѣ гзверн стрейн аѣ дат прічінъ ка дѣхѣа тим-
пзѣзі ші опініа пѣвалікъ сѣ стріѳе импротіва лор.
Маріле префачері дін Езропа анссанъ аѣ индем-
нат ші пе Ромні ка сѣ се мимче пентрѣ амвзпъ-
тѣдїрса соартел ші позіці лор. Антр'адевѣр Ромні
ніі ла 1822 се ипвреднїчїрѣ а редовандї дѣла Поар-
та Отоманъ дрентѣа ачел скѣпїи де а авса нар прїн-
ці пѣматентї; ші маї тѣзіѣ ла 1826, прїи конвен-
ціа иккератъ ла Акерман иптре Рѣсія ші Поарта О-
томанъ, довандїрѣ дрентѣрї де а амвзпътѣці дара
прїи орї че феа де реформе, іnstїтѣці ші ашезъ-
міте фолосїтоаре, де каре се вѣхѣрѣ ші алте нації
сївїлізате.

Дар револѣціа Гречїлор нѣ с'а прївїт кз окїѣз-
ні ла конгрессѣ дѣла Лаїсах; ші кїнд ла чед де-
ла Вѣропа венїрѣ депѣтацї дін партѣа Гречїлор нѣ
фѣрѣ аскѣлатѣцї. Кз тоате ахестѣа Гречї нѣ се дес-
пѣдѣждїрѣ; сеї се вѣхѣрѣ кз зп ероїсм' рар пїнъ
ла 1826 кїнд венї Іспрім Паша дін Егїпт ип Мо-
реѣ кз о'арміе пѣтѣроасъ ші амерїнѣа стїнѳере
тотѣл Гречїї. Атснѣ Англіа, Франѣа ші Рѣсія,
мішкате де хѣвїрса де оменїре, хотѣрѣрѣ а ажѣта
пе Гречї, ші ла 6 Ізліе 1827 иккерарѣ зп трактат
ип Лондон.

Фїнд кѣ ла 20 Октовріе 1827 флотеле Англії,
Франѣї ші Рѣсії, ип пѣтерса трактатѣлї дін Лон-
дон, арсерѣ ші прѣпѣдїрѣ ла Наварїн флота тѣрко-
сїнтсанъ, Поарта Отоманъ кїемъ ла арме пе тоцї

МѢСТАМАНИ. РѢСІА ОЛА 2 Априліе 1828 и дѣкларѣ рѣсвоѣ. Дѣпѣ маѣ мѣате вѣрѣнѣе стрѣзѣчѣе пен- трѣ армеле РѢСІИ, се икеіе ОЛА 2 Septembrie 1829 паче дѣла Адрианопола. Ип пѣтереа ачеціѣ пѣчѣ Поарта а рекѣноскѣт неатарнареа Греціи, каре риди- вѣндѣсе де пѣтеріле Езропи ОЛА рѣанѣ де перат, фѣ кіемат ОЛА троп прѣнѣца Леополд де Саксоніа-Ко- вѣрге; дар дѣпѣ че ачеста се лепѣдѣ де короа- нѣ, се алесе Ото фѣйѣл реѣелѣѣ де Баваріа.

Прѣн мѣрѣта паче дѣла Адрианопола ОЛА рѣомѣ- неаскѣ с'а ипвреднѣчѣт де дрѣнтѣрѣ импортанте. А довѣндѣт домнѣе не вѣаѣѣ, администраціа націона- лѣ неатарнатѣ, обѣцѣаскѣ адѣнаре, мѣліціе націо- налѣ, комерчѣѣ слобод, карантѣне не лѣніа Дѣпѣ- рѣ, шѣ о мѣаѣіме де алте інстѣтѣціѣ шѣ ашезѣмін- те мѣнтѣітоаре.

Окѣпаціа Алѣірѣлѣѣ. — Революціа Франці дѣн 1830. — Революціа Белѣціи, а Пѣлононѣ шѣ алте евінементе дѣн Езропа.

Ип анѣа 1830 Беѣа дѣла Алѣір а малтрактат не Консѣлаза франѣез че ера акредѣтат аколо. Фран- ца пентрѣ а рѣсѣѣна ачѣастѣ нечѣнсте иптрѣпрѣнсе ОЛА 14 Ізніе о еспѣдіціе, шѣ ОЛА 5 Ізліе стѣагѣл фран- цѣз фѣлфѣна ип вѣрфѣл пѣаатѣлѣѣ Беѣаѣѣ дѣн Ал- ѣір. — Дѣпѣ вѣре о трѣѣ сѣпѣтѣмѣнѣ дѣла ачѣст еві- нѣмент, Карол X реѣеле Франці, зрѣмѣторѣл лѣѣ Лѣдовѣк XVIII, дѣте афарѣ ОЛА 25 Ізліе нѣѣе ор- донанѣе фѣатале прѣн каре сѣрпа шѣарта Франці. ОЛА 27 але ачѣѣашѣ лѣнѣ ісѣѣкнѣ ип Парѣс о револѣ- ціе де трѣѣ зѣле, каре а лѣусѣт не Карол де короа-

пъ, ми а сѣитъ въ тронъ не ⁴⁵² ~~Фрѣде~~ de Орлеанс кѣ нѣ-
 мипе де Лздобикъ Фидипъ — Революція Франци дин
 1830 а авѣтъ ехоче депъртате. Белаѣя с'а револат
 ꙗпротива Оланди, ми доваидиндъ ми неатрнареа,
 с'а ридикатъ да раягъ де регат, киамндъ ла тронъ не
 принѣла Леополдъ каре фъсесе алесъ ми пентрѣ тронъ
 Гречии. — Полонія ꙗкъ а фъкътъ нище мишкърѣ
 деснѣдъждзѣте; даръ фъ сдровѣтъ де марѣа пѣтере
 а Рѣсѣи. — Асемена исвѣкнѣрѣ мишкърѣ революци-
 онаре ꙗ маѣ мѣлате пѣнтрѣ а ле Итали, каре мнѣ
 се линѣирѣ ла арѣтарѣа трѣпелоръ австриаѣе. — Тн
 Англіа се фъкъ реформѣ ꙗ конститѣѣя парламен-
 тѣзѣи. — Тн маѣ мѣлате state а ле Церманѣи се рефор-
 марѣ конститѣѣиле.

Александръ
Григоръ
 1851

Statos quibus generant res tam eas
reales vnoque praeterita tamquam
non fuerit illis in rebus in rebus
artificiosas excoluntur. P. P. P. P. P.
p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p.

Quoniam sunt secundum tempus
quo latet sunt et secundum cultum
quia p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p.
indifferunt.

Prima reditus alii viciisita-
ones p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p.
Cum p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p.
acciderunt p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p.
eximium eorum et p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p.
remanserunt p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p.
congnatio p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p.

ut peris quo magis erant
periculum quod Graeci impendebat
eo magis cum patre studium
probat gratia eo magis
victorias quae reportabantur de hosti-
bus suis et de copiis terribilibus

Quamquam in utraque parte
ingressum redire et manere
ad mare etiam periculum
duce Mylthide retulerant
Cum Iulius abluere hoc dedecus
et Graecos proire cum ingenti
bas submisit cum aliquibus
hominum totam hanc rem
apud angustiam ~~per~~ ^{se} ~~terram~~
interius precubuit desperavit
coccidit